

Sepatoe Roesak

Blad voor de Sobats
van T-Brigade
en Java

december 2018

Leden reünie- en nazorgcommissie **2-6RI & T-Brigade & Java**

Voorzitter/secretaris,

alsmede redactie en layout Sepatoe Roesak

Mevr. Marianne Pragt-Lankhuizen,

Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet.

Telefoon : 010-4382758 of 06-25278220

E-mail marianne.lankhuizen@gmail.com

Voor adreswijzigingen, jubilea, overlijden en telefonisch contact .

Website www.sepatoeroesak.nl

Penningmeester en

redac-tionele

ondersteuning:

De heer Joop Pragt,

Schakelpad 12,

3192 JH Hoogvliet.

j.pragt9@upcmail.nl

Algemeen

commissielid:

De heer Theo Eversen,

Hoofdstraat 151a,

6432 GB Hoensbroek

theoeversen@gmail.com

reüniefotograaf:

De heer Bob Pragt

Hoogvliet

bobpragt@hotmail.com

Coördinator nazorg:

Mevr. Marijke de Jong,

Spijkenisse

mellanion@hotmail.com

Verzorging

drukwerk:

De heer Jan Teeuw

De Kroeskarper 13

2661KM Bergschenhoek

Assistentie

reünie:

Frank van Hulst

Ameidastraat 400

3042 DG Rotterdam

Voor donaties en giften:

ABN-AMRO rekeningnr.

NL 61 ABNA 097.21.38.021

t.n.v. reünie- en nazorgcommissie 2-6RI, T-Brigade. te Hoogvliet

**De gezichten bij de namen van
de reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I. T- Brigade.**

Marianne Pragt-Lankhuizen
voorzitter/secretaris
Redactie en lay-out
Sepatoe Roesak

Joop Pragt
Penningmeester
Redactionele ondersteuning
Sepatoe Roesak

Theo Eversen
Alg.commissielid

Marijke de Jong
coördinatie nazorg

Jan Teeuw
Verzorging drukwerk

Bob Pragt
Reüniefotograaf

Frank van Hulst
assistentie reünie

Inhoud:

De commissie in foto's	Blz.	1
Inhoud	Blz.	2
Kerst- en nieuwjaarswens	Blz	3
Van de redactie	Blz	4
Van de voorzitter/secretaris Marianne	Blz	4
Wie is toch.....Jan Teeuw	Blz	5
Adreswijzigingen doorgeven! Meldingen.	Blz	6
Van penningmeester Joop, vermelding van donaties	Blz	7-10
Verjaardagen/ Oude kameraden?/ Website	Blz	11
Reacties van lezers	Blz	12-13
Korte berichtgeving bezoeken 2018	Blz	13
Overleden Jan van Erp, 21 AAT KNIL	Blz	14
Gebakken banaan en het verhaal van Elly v.d. Wetering	Blz	15-18
Overleden Nico Walbrecht, 2-7RI	Blz	19
Van een te grote legerkist of te kleine achterbak	Blz	20-22
De Bokkenrijdershospik Joop van Eijden woont in Vught	Blz	22-27
Overleden Gerrit Gleijm, 5 ^e genie veld	Blz	27-29
Overleden Gerrit Overkleeft, 2-7RI	Blz	29
Bij de kwieke stoter Jan Jacobs in Eindhoven op de koffie	Blz	30-35
In het carnavalsgedruis bij sobat Hilverts, 3-1 RATA	Blz	35-41
Overleden W.Hilverts, 3-1 RATA, boek Jan vanBoeijen	Blz	42
Overleden L.P. aan den Boom, 2-6RI , 2 korte berichten	Blz	43
Een emotioneel bezoek aan Jan Tishauser, 2-7RI	Blz	43-48
Overleden Jan Tishauser, 2-7RI	Blz	48-49
Korte berichten bezoeken 2018	Blz	49
De naambadge van sobat van Meurs ,5 RS, bleef hangen.	Blz	50-55
Overleden Henk Stolp, 2-7RI.	Blz	55-56
Korte berichten bezoeken 2018	Blz	56
Spraakwaterval Kobus Quirijns, 2-7RI in de verzorging	Blz	57-61
Overleden Kobus Quirijns, 2-7RI	Blz	62
Twee feestneuzen op bezoek bij de feestneus van 4-6RI	Blz	63-64
Een tropische warme en drukke dag in augustus	Blz	64-65
Korte berichten bezoeken en activiteiten	Blz	65
Overleden Ton van der Wildt, 4-6RI	Blz	66-67
Bezoekje aan Ernst Toorens	Blz	67-68
David van Coolwijk kleurt zwart-wit foto's in	Blz	68
Overleden Fons van Bergen, 1 RS	Blz	69-70
Op bezoek bij Cor Polak, 2-6RI, in Lage Zwaluwe	Blz	70-75
Overleden Cor Polak, 2-6RI en ook een blij weerzien	Blz	76
J.H. van Dijk, mortierriest 5-5RI doet zijn verhaal	Blz	77-80
In memorium onze overleden sobats	Blz	81-82
Getrouwd, reunie en DE-punten	Blz	83
Leuk?	Blz	84

*De commissieleden
Theo, Frank, Marijke, Bob, Jan, Joop & Marianne
van de
reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I. & T- Brigade en Java,
wensen u allen fijne feestdagen toe.*

*Wij hopen dat het jaar 2019 u goeds,
maar vooral veel gezondheid mag brengen.*

*Aan hen die de komende feestdagen onder andere
omstandigheden dan doorgaans meemaken, wenst
de commissie veel warmte en sterkte toe.*

Van de redactie!

Dankzij Jan Teeuw, onze nieuwe verzorger drukwerk, heeft u nu toch weer het boekje Sepatoe Roesak ontvangen. Wel zit ik als vorige jaar december met hetzelfde probleem als in 2016. Er zijn nog een aantal oudere bezoeken waarover nog geschreven moest worden waar vorige keer geen plaats meer voor was. In het afgelopen jaar zijn een flink aantal bezoeken, dus ook interviews, gemaakt. Ik heb weer besloten om de oudste gesprekken te plaatsen en de bezoeken 2018 kort te vermelden. Die komen dus wel uitgebreid aan bod in de volgende editie. Als er komend jaar voldoende kasgeld gereserveerd kan worden, zou er een extra editie van de Sepatoe Roesak kunnen uitkomen. Daarvoor hoop ik op uw donaties.

Ik wil u juist nu de levensverhalen van uw sobats niet onthouden.

Ik wens u allemaal weer heel veel leesplezier!

**“Vroeger kan je wel terug zien,
maar niet veranderen”**

Redactie: Marianne Pragt-Lankhuizen
Met redactionele ondersteuning: Joop Pragt

Mededelingen van de commissie. De voorzitter/ secretaris.

Beste sobats,
Vanwege het grote aanbod van interviews, vermeldingen van overledenen, verslagen van bijgewoonde begrafenissen en crematies, ceremonies en veteranenactiviteiten is er daardoor alweer een ruimtegebrek in dit boekje. Ik sta graag de ruimte van de voorzitter af voor de verhalen van en over u. Bovendien geef ik hierna graag ruimte aan onze nieuwe drukker Jan Teeuw. Wat betreft onze commissie, wij zijn allen heel blij dat we het afgelopen jaar weer in goede gezondheid met u hebben mogen doorbrengen. We hopen er het komende jaar gewoon weer voor u te mogen zijn. Dat zegt meer dan genoeg!

De
voorzitter, Marianne Pragt-Lankhuizen.

Wie is toch .....

Jan Teeuw. Geboren in 1949, in Bergschenhoek (onder de rook van

Rotterdam) bezocht de kleuterschool, de lagere school, het voortgezet onderwijs, en eindigde op het conservatorium.

In 1978 getrouwd met Joke de Vries, dochter van een oud Indiëveteraan. We kregen drie kinderen, Erik, Bart, Anne. En hebben inmiddels 5 kleinkinderen.

In het dagelijks leven heb ik altijd muzikales gegeven aan jongeren en ouderen, met veel plezier, het is altijd leuk als je ziet dat mensen er plezier aan beleven, en het is net als met een kind, ze beginnen met niets maar na verloop van tijd gaan ze kruipen, lopen etc. zo is het ook met het orgel- en pianospelen. Sommigen bereiken een mooi niveau anderen vinden het voldoende als ze er zelf maar plezier aan beleven. En waarom ook niet?

Als kerkorganist bespeel ik, dit jaar, 50 jaar het kerkorgel, ik was organist in resp. Rotterdam Kralingen, Rotterdam Zuid, Zwijndrecht, Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs, en momenteel al 30 jaar in de Grote Kerk van Rotterdam Overschie en daarnaast in Benschop (onder woorden).

Regelmatig speel ik bij rouwplechtigheden, en trouwplechtigheden. Ook werk waaraan ik veel voldoening beleef zeker als je achteraf hoort dat je door een bepaald lied, of melodie, mensen een hart onder riem hebt kunnen steken.

De laatste jaren organiseer ik regelmatig thema reizen, zo waren we dit jaar in o.a. Straatsburg en Genève met een groep van 35 mensen.

Stil zitten is niet mijn ding, zo speel ik ook maandelijks voor minder begaafden in onze maatschappij, en voor dementerende mensen, en geloof het of niet, ook daarvan geniet ik, als je ziet dat zulke mensen opbloeien bij een oud liedjes als Piet Hein, of ik ben met Catootje naar de rommelmarkt geweest, 't kleine café bij de haven (ja dat kennen ze zeker.....)

Het maken van programma's en affiches voor concerten en voorstellingen, verenigingsboekjes, het geeft mij voldoening, geniet ervan.

Tussendoor schrijf ik nog stukjes, heb maandelijks een eigen nieuwsbrief, en sommige stukjes zijn zelfs in boekvorm uitgegeven. En mocht u meer willen weten kijk eens op mijn site www.janteeuw.nl

5

Melding van adreswijziging of een overlijden

Marianne merkt nog regelmatig dat er adreswijzigingen of overlijdensberichten niet worden doorgegeven. Hierdoor is de adreslijst niet altijd even correct. Wat weer als gevolg

heeft dat boekjes en correspondentie worden gestuurd naar adressen waar geen veteraan meer woont. Om dit te voorkomen adviseert Marianne u heel nadrukkelijk: **Zet het adres van het secretariaat in uw persoonlijke adreslijst. SCHAKELPAD 12, 3192 JH HOOGVLIET.**

U helpt hiermee het secretariaat echt veel geld, veel spuurwerk en ook tijd besparen. U wilt geen boekjes meer ontvangen? Laat het ons a.u.b. weten!

**Secr. reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I., T-Brigade,
Marianne Pragt-Lankhuizen,
Schakelpad 12,
3192 JH Hoogvliet.
Tel: 010-4382758 (het kan ons antwoordapparaat zijn,
spreek dan duidelijk uw naam en telefoonnummer in.)
Of bel mobiel: 06-25278220**

Rectificaties:

In het decembernummer 2017 stond Mick Voorham niet vermeld als donateur van € 10,-. Bij deze alsnog bedankt sobat Mick!

Jaap Bragt werd vermeld als zijnde 4-6RI, maar wordt toch liever vermeld als Zwarte Panter, 5-6RI dan als een Bokkenrijder van 4-6RI.!

Korte bericht:

De onbekende kerstkaart was van Cees Muller! Meteen na het lezen van het bericht van de Sepatoe Roesak dec.'17 meldde hij dat telefonisch. Later stuurde hij nog een donatie en een prachtige tijgerfoto genomen in Bali.

6

Van de penningmeester

Met deze volgende informatie hoop ik u te kunnen laten zien wat er financieel gebeurt bij de reünie en nazorgcommissie 2-6RI &

Tijgerbrigade, Nederlands Indië- gangers. Ook deze maal begin ik met de donaties. Ik wil nogmaals benadrukken hoe belangrijk deze donaties zijn voor het voortbestaan van de werkzaamheden die de commissie doet voor u, de veteraan en nabestaanden. Soms loopt het in het leven anders dan gepland is. Zo ook o.a.bij een bezoek van ons aan de familie van Eijden in Vught. Dit verhaal zou eigenlijk al eerder moeten zijn verschenen maar zoals zo dikwijls bij de commissie: gebrek aan tijd en financiële middelen. Toch zeggen wij: beter laat dan nooit. De verhalen van onze Indië veteranen moeten bewaard blijven voor het nageslacht. Zoals u weet doet de commissie al het werk voor u geheel vrijwillig, onbetaald, onbaatzuchtig en met plezier!

Maar het zou onredelijk zijn de commissie ook voor de kosten te laten opdraaien. Daarom steeds onze vraag: doe u alstublieft een donatie. Wij laten u zien, met dit financiële overzicht, wat er met uw donaties gedaan wordt. Na iedere donatie krijgt u ook een speciaal persoonlijk bericht dat uw donatie is ontvangen.

De vrijwillige donaties van 1 november 2017 tot 1 november 2018

Datum	Naam doneateur	Plaats	Bedrag
2 nov	J.v.Eijden 4-6RI	Vught	€ 20,00
6 nov	Plattelandsvrouwkje	Platteland	€ 50,00
25 nov	Gerda van Santen, DEpunten	Valkenswaard	€ 5,00
27 nov	Fam. Graus , 4-6RI	Echt	€ 75,00
1 dec	Jan Schrauwen, 4-6RI	Oirschot	€ 25,00
8 dec	Hans van Oirsouw, 32 AAT	Voorschoten	€ 10,00
15 dec	J. Tishauser, 2-7RI	Purmerend	€ 50,00
17 dec	L. Pothoven, 5-5RI	Epse	€ 25,00
18 dec	J.van Haastrecht , 5RS	Laren	€100,00
20 dec	Henk Stolp, 2-7RI	Hoofddorp	€ 30,00
21 dec	L. de Bat , 5RS	Krabbendijke	€ 20,00
22 dec	Fam.Vic Brouns , 4-6RI	Maasbracht	€100,00
22 dec	Hans van Oirsouw, 32 AAT	Voorschoten	€ 10,00
27 dec	C.M. Brand, DE-puntendoneateur	Rotterdam	€ 50,00
27 dec	Nelly Janssen-Janssen wed 5RS	Mook	€100,00
28 dec	Gerard van Pijkeren	Ter Aar	€ 25,00

7

2018

1 jan	De neef van Sinterklaas	Het Zuiden	€100,00
2 jan	J. Kamerling 411 g.gr.	Hoogvliet	€100,00
3 jan	Ron van Hoof, zn † C.P. van Hoof	Amstenrade	€ 25,00
4 jan	T.v.d. Wildt, 4-6RI	Rijswijk	€ 40,00
5 jan	P.Hugens, 13 RI ,	Breda	€ 50,00
24 jan	Frank Gieling	Zevenaar	€ 25,00
26 jan	C.S.Zwarts,5RS	Mijdrecht	€ 10,00
26 jan	Lucy Rey, dochter 2-6RI	Linne	€ 75,00

3 feb	Cees Muller	Rotterdam	€ 50,00
4 feb	Andre en Francis Penninks 2-6RI	Veenendaal	€ 25,00
8 feb	J.Buth, 6-3RI/4-13 bat	Zuidland	€100,00
2 mrt	J. Peelen Schep, wed. 2-7RI	Almere	€ 50,00
5 mrt	J. Walbrecht- Alberts wed 2-7RI	Swalmen	€100,00
9 mrt	J.v.d.Linde, 1-5RI	Scharendijke	€ 50,00
15 mrt	J. Kerskes, zw.panters	IJsselstein	€ 25,00
15 mrt	P. Fonkert, inl.dienst	Selville USA	€100,00
6 apr	F. Marcus,	Gouda	€ 25,00
6 apr	E.Toorens Vbad T-Brigade	Scheveningen	€ 50,00
9 apr	Leo Heinsbroek 426 B.I	Schiedam	€ 20,00
12 apr	C.M.Brand P.A.Nat.Reserve	Rotterdam	€ 20,00
12 apr	L. de Bat, 5RS	Krabbendijke	€ 20,00
12 apr	J. Bragt, 5-6RI	IJmuiden	€ 15,00
15 apr	R. Venenma, 2-12 RVA	Apeldoorn	€ 50,00
16 apr	Mw.L.Schlesselmann do 2-6RI†	Duitsland	€100,00
18 apr	J.C. Minderman, 2-2RVA	Den Haag	€ 30,00
23 apr	J.Quirijns, 2-7RI,	Wijk en Aalburg	€ 30,00
30 apr	K.Vleesch Dubois,4-8RI	Capelle a.d.IJssel	€ 20,00
2 mei	M.M. v.d. Meer,nabest.2& 5-13RI	Grave	€ 50,00
4 mei	N.de Rijk , 411 B.I.	Hilversum	€ 30,00
5 mei	Peter Jongenelen, DE-punten	Breda	€ 50,00
9 mei	Jutta Merling, nabest. 2-6RI	Utrecht	€ 50,00
25 mei	C.E. Meijer, 5RS,	Leerdam	€ 20,00
26 mei	F.J. Smoorenburg, 5-6RI	Krabbendijke	€ 20,00
26 mei	M. v.d. Broek, -1RS nabestaande	V.I.	€ 20,00
26 mei	Vic Brouns, 4-6RI	Maasbracht	€ 10,00
26 mei	Menke de Groot, 13 RI,	V.I.	€ 20,00
26 mei	Piet Hugens, 13 RI,	Breda	€ 10,00
22 juli	Donatie J. v.Eijden , 4-6RI	Vught	€ 25,00
23 juli	J.Bragt, 4-6RI	IJmuiden	€ 20,00
27 juli	J. van Haastrecht, 5RS	Laren	€ 50,00
2 aug	Donatie Ben Roelofs 5RS	Arnhem	€ 50,00
2 aug	Andries Verweij 411 bat gr.	Leerdam	€ 20,00
29 aug	Cor Zwarts, 5RS	Mijdrecht	€ 10,00
30 aug	Anoniem, contant en ingewisseld	Downunder	€107,00
29 okt	E.M. Moors,kl.dochter 5e genie veld	Nieuwstadt	€ 25,00

Totaal door u bijeengebracht €2.607,00.-

8

Weer een prachtig resultaat, vooral in aanmerking genomen dat een flink aantal sobats ons zijn ontvallen in het afgelopen jaar. (Zie hiervoor verder in het boekje) Alle donateurs hartelijk bedankt voor uw vrijwillige bijdrage. Het is belangrijk en dankbaar voor de commissie om te zien dat er zoveel bereidheid onder onze doelgroep is om dit werk te kunnen laten voortbestaan.

En werk is er genoeg. Om u een inzicht te geven van de activiteiten van de commissie geven we hieronder een globaal overzicht:

- Het organiseren jaarlijkse reünie
- Het thuis bezoeken van zieke en gezonde sobats
- Het in hospitaal, herstellingsoord, verpleeghuis en hospice bezoeken van zieke sobats.
- Het zoveel als mogelijk is bijwonen van begrafenissen en crematieplechtigheden van overleden sobats
- Het opstellen van banner en houden van toespraak bij plechtigheid van overleden sobats
- Het verzorgen van kransleggingen op Candi (Indonesië) en Roermond (Nederland)
- Het vertegenwoordigen van de Indië- veteranen bij bijzondere gelegenheden
- Het schrijven, laten drukken, verpakken en verzenden van de Sepatoe Roesak, nieuwsbrieven en kaarten
- Het inzamelen goodies voor de goodiebags welke op de reünie gratis worden uitgereikt
- Het plegen van telefoontjes op de verjaardag van de sobats en bij ziekte.
- Het onderhouden van de website.

Leuk dat u tot het einde toe dit stukje hebt zitten lezen. Want het is nogal wat. En het is nog niet alles, we zijn nog wel wat vergeten, maar we houden het hier maar bij. Zoals de trouwe lezers wel zullen hebben gemerkt; het boekje Sepatoe Roesak verschijnt nog maar eenmaal per jaar. De gevolgen daarvan zijn soms dramatisch (zie inhoud van dit boekje) maar wij blijven ons best doen. Wel proberen we na afloop van de reünie een zeer uitgebreide nieuwsbrief te maken maar de financiën nopen ons om te bezuinigen. In het verleden was onze hoofdman van de facilitaire dienst, Theo Evertsen, een enorme steun. Helaas door verandering van baan viel die ondersteuning weg. Gelukkig vonden we onze huidige superactieve drukker, Jan Teeuw, bereid om voor een vriendenprijs het drukwerk te verzorgen. Maar al met al is het toch een extra kostenpost vergeleken met 'vroeger'. Daarom de steeds herhaalde vraag: doet u alstublieft een donatie. Om u mee te laten leven in de financiële toestand van de kas van de reünie en nazorgcommissie zetten we hieronder de bedragen op een rijtje.

9

Ik geef u een overzicht van de financiën:

Op 1 november 2017 was op rekening **€ 4125,11**

Op 1 november 2018 was op rekening **€ 1689,53**

Zoals u nu kunt constateren is het kastegoed met **€ 2435,58** verminderd.

Maar er komen nog enkele kostenposten. Zo moeten we nog betalen het drukwerk van deze Sepatoe Roesak. Ook de verzending brengt kosten met zich mee. De naheffing van Paresto na afloop van de reünie in mei hebben we gelukkig al kunnen betalen. Maar de uitnodigingen voor de volgende reünie (eind mei 2019) moeten nog gedrukt en verstuurd worden. Ook het bezoek aan plechtigheden i.v.m. overleden sobats brengt kosten met zich mee. Wij doen ons uiterste best zo zuinig mogelijk met de financiën om te gaan. **Maar het voortbestaan kan alleen met medewerking van u allen.**

De Kerst komt in zicht. Laat uw veteranen hart spreken en doe een donatie. Velen gingen u al voor en wij hopen dat velen u zullen volgen. Zorg dat het werk voor u en uw mede Indië- veteranen door kan blijven gaan. Wij laten u niet vallen. Wij blijven ons best doen voor u. Doet u mee?

Ook vrijreizen- treinkaartjes en DE koffie- en theepunten zijn van harte welkom!

Voor uw gemak geef ik nog even het banknummer van de commissie:

ABN-AMRO, rekeningnummer :
NL61 ABNA 0972138021

Tnv.: Reünie- en nazorgcommissie
2-6R.I.&T-Brigade te Hoogvliet,
onder vermelding van: **donatie.**

Getekend: De penningmeester, Joop Pragt

10

Verjaardagen

De sobats die in de afgelopen maanden jarig zijn geweest hebben ook dit jaar weer bijna allemaal kunnen rekenen op een gezellig babbeltje met Marianne op hun verjaardag. Is dit bij u niet gebeurd, dan heeft Marianne nog steeds niet uw juiste gegevens. Geeft u daarom alsnog uw juiste telefoonnummer en legernummer door? Het maakt het extra feestelijk als u een telefonische felicitatie krijgt en Marianne blijft zo nog beter op de hoogte van hoe het met u gaat.

Oude Kameraden.

Bent u op zoek naar oude kameraden? Nieuwsgierig of er nog jongens van u onderdeel in leven zijn? Zou u graag weer in contact komen met een maatje? U kunt altijd Marianne bellen of schrijven voor informatie over uw mede-veteraan. Er zijn al heel wat fijne hernieuwde kennismakingen ontstaan. Schroom dus niet om te bellen of schrijven. Om met de gevleugelde woorden van generaal b.d. Ted Meines te spreken:

'Houdt elkaar vast! Houdt contact met elkaar!'

www.sepatoeroesak.nl

Hebt u geen computer, vraag dan eens aan uw kinderen, kleinkinderen, vrienden of buren om voor u www.sepatoeroesak.nl aan te klikken. U zult verbaasd zijn over alle nieuwtjes en informatie die u op het scherm ziet verschijnen. Er is zelfs grote kans dat u daar op een of meerdere foto's staat!

Reacties:

Ondanks het eerder besproken ruimtegebruik zijn er dit keer toch weer reacties van lezers geplaatst. Het is een graag gelezen item in de Sepatoe Roesak. Blijft u vooral uw zeer gewaardeerde reacties sturen.

11

Cees Breur, 2-2RVA, belt na het lezen van het boekje dec 2017 op. Bedankt voor het mooie verslag van het bezoek wat wij hem brachten. Het boekje gaat na het lezen naar zoon Bas en de hulp Marga.

Leen de Bat, 5RS: "Wat doen jullie toch veel en hoe houden jullie dat alles bij. Geweldig weer dat boekje. Bedankt allemaal."

Gerard Hegge, 4-2 RI: Het gaat slecht met mij! Nou ja, minder dan. Fijne dagen en bedankt voor de kerstkaart en het boekje. Je bent een gouwe meid voor de veteranen.

Louis van Pothoven, 5-5RI, schrijft bij de overschrijving van zijn donatie aan de kas: Bedankt voor het prachtige verslag. Zijn verhaal stond ook in het boekje van december 2017.

Bonnie Spaans, echtgenote **6IB-veteraan** Martin: Heel indrukwekkend boekje. Wat een indrukwekkende verhalen. Dat moet jullie erg raken al die verhalen.

Arie Donck, -medewerker V.I.: Lang geleden dat we elkaar gezien hebben maar ik hoop dat het goed met jullie gaat. Ik blijf de Sepatoe Roesak lezen, want ik vind die verhalen van die mannen vaak zo mooi.

Jan en Riek van Erp, 21 AAT,: Even reageren op het stukje in Sepatoe Roesak, Het was mooi het nog eens terug te lezen. Ik ben ook blij dat het met jullie weer goed gaat als je naar het programma kijkt. Met mij is het nog steeds niet beter, ik kan nog niet lopen. Met Kerst wordt het 2 jaar toen de eerste teen er af ging maar het gaat heel langzaam vooruit. Met z'n tweetjes komen we een heel eind. *(helaas: zie pag 14)*

Ron van Hoof, 2-6RI zoon: Met veel plezier heb ik de decemberuitgave van Sepatoe Roesak gelezen. Wat heb je samen met de andere vrijwilligers weer een prachtige prestatie geleverd. Natuurlijk ben ik zeer vereerd met de foto van mijn Pa op blz. 3. Bedankt! Voor mij was 2017 een heel bijzonder jaar omdat ik zoveel over mijn vaders avontuur in de Gordel van Smaragd te weten ben gekomen. Zonder jouw bijzondere inspanningen die grotendeels zijn terug te vinden op de website was mij dit niet gelukt.'

Jaap Bragt, 5-6 RI,: Ik hoop dat jullie nog lang alle inspanningen kunnen opbrengen om het werk onder en met de veteranen vol te kunnen houden. Uit het boekje Sepatoe Roesak uitgave december blijkt maar weer eens duidelijk wat een stuk werk er wordt verzet. Driewerf hulde !!

Veteraan Henk: Wat een werk zit er in het blad voor Sobats!!!!En toch..... wil ik hem liever NIET meer ontvangen. De reden dat ik graag mijn naam geschrappt zie in de adressenlijst is dat er bij mij allerlei herinneringen boven komen die ik heel diep had weg gestopt. Jarenlang had ik geen last van dromen en nachtmerries en na het lezen van de verhalen en belevenissen van Sobats, begint het beleven voor mij opnieuw. Het spijt me dat ik graag het blad niet meer ontvang, maar U weet nu de reden. Veel sterkte en wijsheid met uw prachtige werk gewenst. Ook namens mijn vrouw.

Veteranendochter Anne Spuler-Hofmeijer: Hartelijk dank voor het boekje. Ik heb het helemaal gelezen en ben steeds weer onder de indruk, hoe je dit allemaal bewerkstelligd. Ik wens jullie veel energie voor al de doeleinden, die jullie gesteld hebben!

12

Gerard van Pijkeren: Dank voor het decembernummer van de Sepatoe Roesak. Dat is weer een hele klus geweest. Mooie verhalen waarin uiteraard voor mij het gesprek met Henk Stolp eruit springt.

John Meulenbroeks, museum: "De bewogen jaren 1939-1950", Hooge Mierde: Dank je voor de Sepatoe roesak, mooie interviews en een geweldig bewaardocument.

Joop van der Hor, mediator en oud-buurjongen: Dank voor het toesturen van het blad dat inmiddels een echt boek is geworden. Stukje over Harry gelezen, moest afgelopen week nog aan hem denken, zomaar! Kennen jullie wellicht

oud-Indiëganger **Martin Kulsen**? Tot aan zijn overlijden gewoond hebbende in Spijkenisse. Verder geen gegevens van hem voorhanden als alleen dat hij op 31 december 19..? is geboren. Wellicht heeft iemand hem gekend. (reacties kunt u sturen naar het secretariaat)

Veteranendochter Lia Verkuyl: “We hebben het boekje in de bus en via de mail ontvangen. Knap dat jullie steeds maar door blijven gaan. Chapeau!”

Korte berichtgeving bezoeken e.d. 2017/2018

Op 6 november 2017 gaan we langs bij 2-6RI weduwe **Lies de Renet** alvorens we doorrijden naar Oirschot om daar de locatie voor de reünie van 2018 te reserveren. We halen dan ook onze snijmachine op bij **Theo Eversen** waarmee wij dit boekje netjes afgewerkt kunnen verzenden. Ook zijn we op uitnodiging van het **LBJ** aanwezig in bij de onthulling van het kunstwerk behorend bij het monument in Oirschot.

Eenendertig (31) dagen per maand, 12 maanden per jaar loopt er iedere avond een veteraan over de Waalbrug bij Nijmegen de **Sunset March**. De **Sunset March** is een dagelijks eerbetoon aan de geallieerde militairen, die gevochten hebben voor de vrijheid van Nederland. Op **vrijdag 10 november 2017** liep Joop, NNG-veteraan, als ‘veteraan van de dag’ de Sunsetmars namens zijn medestrijders uit FAK-FAK deze mars. Marianne liep met hem mee namens haar namens u, de Indiëveteraan. Voor uitgebreide uitleg, info en inschrijven voor deze loop, kijkt u op: www.sunsetmarch.nl.

Omdat, ook in november, Joop tijdens de reünie met zijn makkers in Bronbeek onwel werd en in het ziekenhuis werd opgenomen, zijn de bezoeken die in die maand gepland stonden afgezegd. Gelukkig hebben wij deze bijna allemaal alsnog kunnen maken. Op donderdag 7 december 2017 waren wij weer present bij de uitstekend verzorgde jaarlijkse **7 december herdenking in Schaarsbergen**. Helaas moesten wij hier vaststellen dat ook hier de opkomst terugloopt vanwege de verminderde mobiliteit en het overlijden van sobats. Toch blijft het mooi om op deze dag te herdenken en sobats te kunnen ontmoeten.

“Marianne, mag ik een paar extra plantjes meenemen?” vraag **Nelly Janssen** na afloop van de reünie in mei 2018.

(Iedereen mocht na afloop van de reünie de plantjes meenemen die op de tafels in de zaal stonden).

“Ik wil er een paar op het graf van **Jan, (Janssen, 5RS, Mook)** zetten als groet. Zo hoort hij er toch nog een beetje bij, bij de jongens van de Tijgerbrigade. Natuurlijk mag dat van Marianne. “Wat een mooie gedachte Nelly”. Later stuurt Nelly Janssen nog een foto van het graf van Jan. Met de plantjes. In volle bloei!

Foto Nelly Janssen

13

Jan van Erp, korporaal, 21 AAT KNIL
Lieve man, geweldige vader en fantastische opa
3 juli 1927 - † 11 januari 2018

‘Er valt een leegte die door niemand kan worden opgevuld
 En dat is het grootste eerbetoon dat wij hem kunnen geven
 Bijzondere mensen sterven niet
 Ze gaan wel maar blijven ook voor altijd.’

Op woensdag 17 januari 2018 was de afscheidsdienst in de aula van het crematorium Berkendonk te Helmond. Wij, Joop en Marianne, waren hierbij aanwezig met de Tijgerbanner. Hoewel Jan KNIL-er was, heeft hij zich sterk verbonden gevoeld met 2-6RI. “Ik ben destijds door 2-6RI geadopteerd” vertelde Jan ons meerdere malen. Vandaar dat wij ook het embleem van 2-6RI in zijn in memorium hebben geplaatst.

Dat Jan een intensief druk leven heeft gehad, beschreven wij in de Sepatoe Roesak van december 2017. Hoeveel indruk Jan heeft achtergelaten in de leefgemeenschap van Helmond, was duidelijk te merken aan de grote opkomst bij het afscheid van Jan. De sprekers, waaronder een afgevaardigde van de carnavalsvereniging waarin Jan actief was, haalden veel herinneringen op in toespraken met een traan maar ook een warme lach. Joop memoreerde het Indiëverleden van Jan, zijn worsteling met dat verleden in de jaren daarna, en zijn trouwe reüniebezoek. Joop sloot zijn toespraak af met een toepasselijk gedicht. Hierna bracht hij de militaire eregroet bij de kist van sobat Jan.

Na afloop van de plechtigheid waren wij uitgenodigd in de koffiekamer van het crematorium waar wij uiteraard de familie de condoleances overbrachten namens alle sobats. Zoals het gaat na een afscheid werden er nog veel herinneringen opgehaald door familie, vrienden en kennissen. Een goed mens is heengegaan. Dag Jan. Fijn dat we in een klein deel van je leven mochten zijn. Corr.adres: Kortenaerstraat 65, 5703 CA, Helmond.

Marianne vindt in haar archieven nog een gesprek dat in 2016 bij een bezoek aan Menno en Elly v.d. Wetering opgenomen. Vooral omdat in dit gesprek ook Elly haar verhaal vertelt, zetten wij dit verslag alsnog in deze Sepatoe Roesak.

foto: Joop Pragt

We zitten dus in medio 2016 op ons gemak in de ruime huiskamer van het appartement van Menno en Elly v.d.Wetering. En ondanks onze waarschuwingen dat we alleen voor de koffie en een gezellig gesprek komen, heeft Elly weer van alles staan kokkerellen in de keuken voor wij kwamen. Joop eet met smaak een door Elly gebakken pisang goreng. “Eet maar lekker op hoor Joop. Alles wat er overblijft krijg je in een doos mee naar huis. We drinken genietend onze koffie.

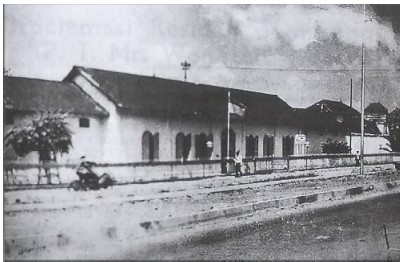
Menno neemt dan het woord: “Tja, Nederlands Indië, ik denk nog vaak terug aan die tijd hoor. Niet alleen de leuke dingen maar ook de onleuke dingen. En dan droom ik er nog wel eens van ook. Verschrikkelijk. Ik heb een jongen doodgeschoten, ik denk dat hij een jaar of 24 was. Hij zette zijn geweer op mijn borst en als die afgedrukt had, dan was ik er niet meer geweest. Maar hij twijfelde even en toen schoot ik hem dood. Toen zakte die zo voor me neer. We hebben heel wat meegemaakt. Ik heb twee jaar gelopen in het centrum '45 in Oegstgeest.” “Ik ook”, vult Elly aan. “En vandaar uit naar Doorn, naar het B.N.M.O.”

“Elly, jij bent geboren in het voormalige Nederlands Indië. Je woonde omgeving Semarang?” vraagt Marianne. “Ja, en ook in het binnenland heb ik gewoond. Maar de laatste jaren in Semarang.” “Toen kwam de ommekeer en werden jullie vastgezet?” “Ja, dat klopt. In Ambarawa heb ik niet zo lang gezeten, maar in Salatiga wel. Daar heb ik ook langer gewoond als kind. Ik heb bijna twee jaar in een kamp gezeten. We werden bevrijd door de Nederlanders. We werden vastgezet in een kamp omdat mijn vader Nederlander is. Ik heb een Hollandse vader. Mijn moeder is een Indonesische. Het ging allemaal een beetje raar daar hoor. De ene keer ben je vrij, zoals ik, terwijl anderen juist weer gevangen hebben gezeten. Omdat mijn moeder Indonesische was, werd ik niet als vijand berekend, maar mijn vader wel.

Mijn vader heeft zeven jaar in het gevang gezeten. Omdat hij Nederlander was. Hij is wel een paar maanden vrij geweest toen de

Jappen verloren hadden. En ze waren nauwelijks weg of hij werd weer opgeroepen en weer achter de tralies gezet door de Indonesiërs. Omdat hij een vijand is. Wij, drie meisjes, waren als kind ook als Nederlanders gerekend. Maar mijn moeder niet, die bleef thuis achter. Die mocht niet mee. Ik heb mijn moeder ook nooit meer gezien. Overleden. Een broer, die heeft ook in een kamp gezeten, maar is naderhand gevlucht. Die is ook in Nederland. Een andere broer heeft niet in een kamp gezeten. Die was marinier. Die was 16 jaar toen hij bij de marine ging. Daar is hij veertig jaar bij geweest. Maar die is nu ook overleden.

Mijn vader was bij de KNIL. Hij was militair geworden. Hij is hier in Holland met een protestants meisje gegaan en daar kreeg die thuis ruzie mee. Toen heeft hij getekend voor Indië. "Als je destijds tekende voor Indië kreeg je 200 gulden," vertelt Menno. "Daar kocht je bijna een huis voor." Elly vervolgt: "Bij het KNIL veranderden ze om de drie jaar van plaats. Eerst Soerabaja, dan Bandung en nog een paar verschillende plaatsen. Ik ben in Soerabaja geboren. De andere kinderen allemaal op verschillende plaatsen. Uiteindelijk werden we dan bevrijd. We werden met het vliegtuig naar Semarang gebracht. Kort nadat ik op het vliegveld geland was, gingen we naar het protestants weeshuis. Daar zijn we niet lang geweest en teruggegaan naar de Boeloe, want ik had mijn vader weer ontmoet. Wij gingen naar Djakarta," zegt Elly. "De Boeloe was de gevangenis," licht Menno even toe.

Boeloegevangenis, bron www.sepatoerfoesak.nl

Vrouwen in Boeloegevangenis Semarang .foto: div. internetsites

"Daar woonden wij voor onze veiligheid, mijn vader en drie dochters." "En wij, 2-6RI, zaten daar voor bewaking," vertelt Menno. "Met een man of drie zaten we daar. Zodoende heb ik haar daar pas goed leren kennen. Ik dacht dat is een Hollander die daar zit. Haar vader zat vaak buiten en ik dacht dat is er eentje met geld. Ik probeer een van die dochters te versieren. Maar hij was zo arm als Job," lacht Menno.

"Het leukste was, naast ons hadden we cellen van gevangenen. Een oudere mevrouw van een groot hotel had een hele hoop achterover gedrukt. Die zat daar samen met haar man in één cel. Daarnaast zat de burgemeester van Semarang."

"Daar tegenover zaten jullie altijd op wacht," vertelt Elly. "Dan kwamen ze nog wel eens bij ons langs en dan vroegen ze waar die

soldaat eigenlijk voor zat. En dan werd er gezegd: Voor de burgemeester van Semarang. Waar zit die dan, vroegen ze dan. Nou aan de overkant. Maar wij zaten ook aan de overkant. En als mijn vader buiten ging zitten, dachten ze dat hij de burgemeester was.”

“Ik heb 2,5 jaar als infanterist gezeten in Semarang,” neemt Menno het gesprek weer over. “Nou gezeten, ik heb veel patrouilles moeten lopen. En ook buiten Semarang. In april '48 ging 2-6RI naar huis toe. Toen lag ik in het Julianaziekenhuis en de dokter kwam, ik weet nog goed, die zei: “van de Wetering we zullen je met ambulance aan boord moeten brengen, want 6RI die gaat naar huis toe. Ik pakte die dokter aan de arm en zei: “Zeg toch dat ik niet vervoerd mag worden, want ik heb hier een meisje in Semarang en die kan ik slecht alleen laten.” “Komt in orde!” zei de dokter en hij regelde het zo.

Toen ik ontslagen werd uit het ziekenhuis moest ik mij melden bij de subsistenten compagnie, (eenheid waarin militairen tijdelijk werden ondergebracht ter nadere indeling-red-) en die lagen beneden Semarang. Dat was bij 5 RI. Bij de MP zochten ze nog mensen en uiteindelijk werd ik daarbij ingedeeld.”

“1 januari 1949 werd Menno al meteen van soldaat naar korporaal bevorderd en kreeg hij meer loon. Maar aan dat geld heeft hij niet veel gehad, want dat ging allemaal naar zijn moeder thuis. Hij was kostwinner,” vertelt Elly.

“Na de Boeloegevangenis werd mijn vader overgeplaatst naar Mlatten Tjandji en daar stonden ook dienstwoningen bij. Daar kregen wij één dienstwoning van. En Menno was gewoon op de kazerne. Ook toen we later getrouwd waren.” “Ja, ik was op het detachement Semarang,” zegt Menno. “Op Tjandi, kort bij het ereveld.

Foto's: privé collectie familie v.d. Wetering

Op 10 mei 1950 zijn we getrouwd. De trouwakte heb ik nog, in het Maleis. Want wij waren toen buitenlanders. De soevereiniteits-overdracht had al plaats gevonden in 1949. Of er toen vijandelijkheid was? Nee niet zo erg. Ik kan me ook niet herinneren of ik een dienstwapen had. De meesten militairen moesten toen hun wapens inleveren hè?” “Je had een pistool,” weet Elly nog.

“Maar hoe kan het dan dat je in een vreemd land toch de taken van een MP-er kan uitvoeren,” vraagt Joop zich hardop af. “Er zaten nog Nederlandse militairen”, krijgt hij als antwoord en Elly knikt.

“Omdat er toen nog militairen waren, was er ook nog MP! Maar we hadden geen flikker meer te vertellen hoor.” “Jullie waren getrouwd, en toen alles over was, toen moest je naar Nederland?”

“Ja, 1 september 1950 zijn we aan boord gegaan van de Fair Sea,” zegt Menno. “Eenmaal terug in Nederland hebben we een jaar lang bij mijn moeder ingewoond. Maar dat was veel te druk hoor. De kinderen die nog thuis woonden en wij erbij, we waren met z’n achten daar.” “Menno ging werken bij de Staatsspoorwegen, maar dat leverde niet veel op. Toen kregen we een flatwoning. Wel klein, maar we waren blij dat we een eigen woning kregen. We hadden wel een huis, maar geen meubels, geen geld. Om meer te verdienen ging hij in de mijn werken, twintig jaar lang. Menno kreeg de kans om in de bewaking bij Philips te werken en te verhuizen naar Eindhoven. Hij was het vuile werk in de mijn zo beu! We kregen een heel ander leven. Hij ging toen ineens iedere dag in een net hemdje naar zijn werk. Ik zorgde voor de kinderen en deed daarbij naai- en verstelwerk” “Ja, het leven kan raar lopen”, overpeinst Menno. “De oorlogsjaren zijn voor mij ook hard gekomen toen. Potverdikkie. Mijn moeder bleef alleen zitten met 8 kinderen. Sodemieter. En als je ziet hoe we verhuisd waren, nou, nou. Achter in de schuur hadden we de WC dan moest je buiten, omlopen. Ja, ja dat was wat.”

“Ik ben heel blij dat jij hier bent,” zegt Menno met klem. “Je hebt in mijn leven een grote betekenis gehad Marianne. Weet je nog?” “Of ik dat nog weet!” antwoordt Marianne. Menno doelt hier op het feit dat het voorval met eigen vuur helemaal is uitgezocht door toedoen van Marianne. “Ik heb alle papieren en documenten nog die toen boven tafel zijn gekomen. Die staan ook nog steeds op de website, www.sepatoeroesak.nl, het hele verhaal daar omheen ook. Dan blijkt dat jij geen schuld hebt aan het tragische gebeuren,” zegt Marianne. “Jouw verhaal blijft daar altijd opstaan. Het is een geschiedenis van 2-6RI. Hoe tragisch ook.” “Jullie komen overal,” zegt Elly, “en de verhalen zijn overal anders he?” “ Zeker, iedereen heeft zijn eigen verhaal, eigen problemen, maar er zijn ook veel leuke dingen hoor.”

Voordat wij afscheid nemen om naar een volgend bezoek te gaan vertelt Menno dat hij ieder jaar naar de Urselaschool gaat in Heythuysen om de kinderen daar te vertellen over de tweede wereldoorlog.” “Ze hebben mij ook gevraagd om mijn verhaal te vertellen,” zegt Elly, “dus we gaan met zijn tweetjes.”

(Menno is nu permanent in de verzorging en Elly gaat enkele dagen in de week naar de dagopvang. Maaltijden eten ze samen, bij Menno)

Door Marianne

Nico Walbrecht, 2-7RI

Lieve man, pap, schoonvader, opa en overgrootvader,

*14 december 1927 - † 20 januari 2018

'Maak je over mij maar geen zorgen
Ik kom wel waar ik zijn moet
Ik heb een goed leven gehad.'

Sobat Nico Walbrecht, was een toegewijd militair, vol reiservaring, levensgenieter, recht door zee, iemand met twee rechter handen, trouwe echtgenoot, fijne vader en schoonvader, geweldige opa en trotse overgrootvader. Nico is in de leeftijd der sterken thuis overleden.

Op 26 januari 2018 werd de crematieplechtigheid gehouden in de aula van crematorium Tussen de bergen in Roermond. Wij reisden van Hoogvliet, met de tijgerbanner, toespraak en gedicht naar het zuiden van het land om de laatste eer te bewijzen aan Nico Walbrecht. Zoon Nico was de eerste spreker. Hij vertelde het levensverhaal van zijn vader. Inclusief een zeer uitgebreid verslag van zijn militaire loopbaan. De door ons voorbereide toespraak zou geen enkele toegevoegde waarde hebben gehad, dus werd ad hoc besloten om na de bezielende toespraak van zoon Nico alleen het speciale veteranengedicht voor te dragen. Joop bracht hierna de militaire eregreet aan de kist van sobat Nico Walbrecht.

Foto: Joop Pragt

Na de plechtigheid waren wij uitgenodigd voor de uitstekend verzorgde koffietafel. We hebben ruimschoots de tijd genomen om met de weduwe, mevr. Cobi Walbrecht, de familieleden en met de overige genodigden aan de koffietafel te spreken. Juist bij deze gelegenheden is het vaak dat aanwezigen graag meer willen weten over de veteranen en wat zij in Nederlands Indië hebben doorgemaakt.

door Marianne

Corr.adres Hertogdom Gelresingel 21, 6071 XM Swalmen.

Van een te grote legerkist of te kleine achterbak.

Valkenswaard, 27 Jan. 2018

Mijn vader, **Dpl Korp. M.H. (Martien) Speeks**, van 1927-07-17, heeft in de periode 1947 - 1949 in Ned. Indië gediend bij de LTD 717 "T"-Brigade, beter bekend als de 'Tijger' brigade. Hij heeft, behalve een enkele hint naar mindere belevenissen, naar ons toe altijd alleen gesproken over de fijne dingen die hij daar heeft meegemaakt. Op 20 Sept 2012 is hij overleden en afgelopen Dec'17 is ook mijn moeder overleden. Dan komt de taak om alle bekende spullen uit het ouderlijk huis op te ruimen of een goede bestemming te geven.

Van zijn Indiësouvenirs zijn dat, naast diverse stukken houtsnijwerk, o.a. de bekende Javaanse man- en vrouwenhoofden in verschillende maten, opberg kistjes en Yogyazilver en zijn Tijgerspeldje, ook zijn repatriëringkist en een herinneringsbatik aan zijn diensttijd op Java. Die kist is best groot, 54 x 64 x 92 cm, en hoewel ik hem heel bijzonder vindt en er goede herinneringen aan heb, is het lastig hem een gepaste plek in huis te geven. Via het veteraneninstituut kwam ik in contact met de veteranenvereniging van de Tijgers. Dit was zo warm en hartelijk dat ik al snel besloot de kist en batik aan hen te schenken. Zo kunnen die dierbare spullen mee helpen de geschiedenis levend te houden. Dank jullie wel, Marianne en Joop voor het vele en goede werk dat jullie doen !

De repatkist:
Toen, Dec 1949 en nu, Dec 2017.

Van Pa's verhalen weet ik de meeste nog goed te herinneren. Bij de LTD was het leven relatief veilig. Als 'verbindelaar' bij de verbindingdienst was hij vaak in een werkplaats bezig, maar in een colonne reden ze wel vooraan met een Jeep met een 'wire cutter' om te beschermen tegen over de weg gespannen draden.

Een keer toen hun kamp beschoten werd hebben ze een langspeelplaat met geweervuur afgespeeld over de grote luidsprekers die rondom stonden om het aantal manschappen aan eigen zijde veel groter te laten lijken dan het er eigenlijk waren. En als ze door de sawa's liepen wisten ze nooit zeker of de hardwerkende boeren die met hun patjol aan het werk waren even later niet een geweer tevoorschijn zouden halen. Verder vooral verhalen over de lekkere vers geperste sinaasappelsap, de smakelijke ananassen, de vriendelijke mensen, het lekkere lokale eten en de mooie natuur. Een enkele keer naar de bioscoop 'Rex' en achteraf nog even wat Sate's eten. Later, thuis was hij het dan ook die regelmatig de Nasi-Goreng klaarmaakte.

Natuurlijk schreef hij regelmatig naar huis. Een keer was halverwege de brief zijn inkt op en ging hij door met potlood. Hij schreef echter iets als, "Oh, ze schieten net de pen uit m'n hand, ik ga maar met potlood verder". Dat werd hem thuis niet in dank afgenomen.

Ook het vreemde aan Kerst vieren in de tropen bij 35° én met een geweer in de hand. Of de show van de Koninginnedagparade die hij daar twee keer heeft meegemaakt.

Hij miste een stukje van een oorlel nadat hij bij het verlaten van een vrachtwagen ergens achter bleef haken. Dat bloedde hevig en hij heeft dagen met een verband om zijn hoofd gelopen. Hier zijn geen foto's van.

Sowieso zijn de twee albums vol met kleine zwart-wit kiekjes natuurlijk allemaal genomen op rustige, veilige momenten. Dit geeft mogelijk maar een deel van het leven daar weer, maar laat

ook zien dat er af en toe tijd was om b.v. een bezoek te brengen aan de Borobudur.

Al met al hebben zijn verhalen en souvenirs altijd mijn interesse in de geschiedenis, cultuur en natuur van Indonesië gewekt. Ik heb dan ook een maand door Java rondgereisd om het zelf te proeven, te zien en te ruiken. Mooi om dan te merken dat mijn verhalen over de geur van de Kretek sigaretten ook mijn vader weer even terug brachten naar het Indië van toen.

Door Martin Speeks (Jr.)

Op 27 januari 2018 zijn Joop en Marianne heel hartelijk en zeer gastvrij ontvangen door Martin en zijn vrouw Ingrid. Na een paar zeer fijne uurtjes werd het tijd om de legerkist in onze auto te laden. Echter de kist was te groot of onze auto toch nog te klein. De batik paste uiteraard wel. Twee weken later is Bart Oostvogels van de re-enactmentgroep het Vergeten Leger, de kist voor ons op gaan halen. Deze kist is met instemming van Martin Speeks op 26 mei jl, tijdens de reünie, officieel overgedragen aan de re-enactmentgroep. Bij hen zal steeds de legerkist bij hun activiteiten in het gehele land te zien zijn. De batik hangt voortaan iedere reünie in de zaal en krijgt, na de opheffing van de commissie en met instemming van Martin, een heel goede en toepasselijke bestemming. Welke dat is houden wij tot dan als verrassing.

Door Marianne

De hospik van de Bokkenrijders, 4-6 RI, woont in Vught.

“Als jullie weer eens op de kazerne in Vught moeten zijn, kom dan gerust bij ons een keer koffie drinken. Zoals je weet woon ik vlakbij de kazerne en kwam tot voorheen iedere keer met de fiets naar de reünie. Je bent van harte welkom,” had sobat Joop van Eijden meerdere keren aan ons gezegd. Op 13 februari 2017 hadden wij de kans om een combinatiebezoek te maken met zowel een bespreking op de kazerne in Vught en een kopje koffie drinken bij Joop van Eijden, voormalig hospik 4-6RI, in Vught.

Foto: Joop Pragt

We zitten in de zonnige ruime woonkamer met fraai uitzicht. Het gesprek start met de vraag van meneer en mevrouw van Eijden hoe het nu met Joop is. “We zijn destijds vreselijk geschrokken toen je ineens het ziekenhuis inging. We hebben intens met jullie meegeleefd”. Met “Nu gaat het weer goed hoor”, stelt Joop meneer en mevrouw van Eijden gerust. “We zijn blij dat we weer bezoeken kunnen afleggen, maar ook weer reünies kunnen organiseren. Maar hoe is het met u? ”

“We zijn nu wel gewend aan ons nieuwe appartement,” zegt mevrouw van Eijden. “Eerst was het net kamperen of zoiets. Ik kon in het begin

niets vinden. De kinderen hadden samen met kennissen en vrienden alles geregeld, schoongemaakt, geveerd, gewit, de vloerbedekking en alles ingericht. We hebben geweldig fijne kinderen. Ons Liesbeth trekt de kar." "Hoe lang bent u al samen?" vraag Joop aan de andere Joop. "Bijna 60 jaar. Wat een uithoudingsvermogen hé," zegt mevrouw van Eijden guitig. "Hij was dertig toen die trouwde." "Ja, dat klopt. Ik was 23 toen ik terug kwam uit Indië." "Laten we maar eens bij het begin beginnen," stelt Marianne voor.

"Wel, ik ben geboren in Utrecht. Later verhuisden we naar Tilburg. Mijn vader was bedrijfsleider bij de Hema. Hij had de HEMA in Tilburg opgericht. Hij reisde van Utrecht naar Tilburg. Hij is al heel snel overleden. Ik was zeven jaar. Mijn vader is verongelukt met de auto en had pas zijn rijbewijs. Hij was toen nog maar 33 of 34. Mijn moeder, die deed niets anders dan het huishouden met zes kinderen. Vijf jongens en één meisje. Ik ben de enige van het gezin die nu nog in leven is.

In Tilburg ging ik naar de lagere school en afgemaakt tot en met de 6e klas. Er waren tien klassen. Het was een handelsschool. Vanaf de zesde klas ben ik naar het lyceum gegaan. Het lyceum heb ik tot en met de derde klas gedaan. Naderhand heb ik nog de avondschool gevolgd.

En dan komen de moffen. In de oorlogstijd was ik nog thuis. Mijn oudste broer ook. Als er weer een V1 overkwam dan gingen wij naar de zolder om uit 't dakraam te kijken. En dan ging de'r weer een kerktoren weg. Nou waren er toch kerken zat in Tilburg dus eh..! Ik werd niet opgeroepen voor de arbeidsdienst, mijn oudste broer wel.

Ik heb drie jaar in Indië gediend. Er waren speciale bureaus waar je je als vrijwilliger kon melden. Ik heb er ook voor gestaan in Tilburg. Maar toch niet gedaan. In 1947 werd ik alsnog opgeroepen. Ik was dienstplichtig van 1947 tot en met 1950 als hospik. Nee, niet bij de HUPVA, gewoon bij de Bokkenrijders, 4-6RI. Als aanvulling ben ik opgekomen. Hartstikke koud in 1947. We zaten in Amersfoort, het voormalig concentratiekamp. De NSB-ers die gevangen waren genomen die mochten daar niet liggen want het was daar niet geschikt voor hen maar voor ons was het wel goed! Alles was kapot. We kregen opleiding van oorlogsvrijwilligers en moesten veldlopen doen in de sneeuw. We mochten geen trui aan en geen handschoenen aan. Daar word je hard van hè. Dat hadden we hard nodig straks in Indië! In de kou trainen. Belachelijk. Laatst hadden we het er nog over toen onze kleinzoon naar Afrika ging. Hij is nu bijna twintig. Nou op die leeftijd ging ik naar Indië! Ik was op de boot jarig geweest. Maar het was onvoorstelbaar, jonge jongens en dan drie jaar van huis." "Hoe is het gekomen dat u hospik bent geworden." "In dienst vragen ze wat je voorkeur is, wat voor onderdeel. Ik zei, nou vechten niet. Doe mij maar op de administratie, want dan zit je op kantoor. Maar dat ging niet door, want ze hadden Rode Kruis soldaten nodig."

“Weet je, met iedere patrouille van 15 man daar moest volgens de wet een hospik mee. Dus ik kreeg een geneeskundige opleiding, maar dat is geen praktijk. Voordat we weggingen kregen we voorlichting in Vught, verplichte retraite. Toen gingen jezuiten ons vertellen wat we konden krijgen als je naar de hoeren ging. Hoe vind je dat? Lachen toch?

De praktijk kwam pas in Indië. Ik kon veel beter injecties geven dan de bataljonsarts. Ik deed het aan de lopende band. En als ze in de kampong waren geweest, dan kwamen ze ook. Waren wij hospikken een beetje aan het kaarten en dan zeiden ze: Joop, ik heb zo'n hoofdpijn. Wacht maar, ik kom eraan. Ik wist het allang, dan waren ze bij de hoeren geweest. De hoofdpijn was een smoesje.

Ik heb van alles in mijn handen gehad: darmen, hersenen. Dat kwam door die rothelmen, daar kon je onderdoor schieten, dat gebeurde heel veel. Die Engelse helmen waren slecht, de Amerikaanse, dat waren 'goeien'. Die hersens kun je niet terugstoppen dus stuwverband eromheen en met de ambulance honderd kilometer over een hobbelige weg naar Semarang. Naar het ziekenhuis. Het Sint Elisabeth. Darmen die er bovenop lagen, kun je ook niet terugstoppen door een klein gaatje. Dat soort dingen zie je bij de opleiding niet.

In Indië kregen we niet veel waardering. Toen we daar in Indië zaten, moesten we patrouilles lopen met schoenen, daar vlogen de hakken van af. Het materiaal was niks. Er was zelfs geen verband. We moesten met de jongens aan thuis vragen of ze verband wilden opsturen. Wij kookten zelfs het verband uit. Er was niks. Wat een leger hadden we toen.

Wij kregen nog van die groene blikken met eten mee op patrouilles die de Amerikanen in de oorlog ook kregen. Onze bataljonsarts heeft nog een keer geschreven dat we geen brood kregen, maar krentenbrood, want er zaten allemaal zwarte torren in. We hebben maar weinig aardappels gegeten. Rijst, nasi, bami, aten we.

Slechte wapens hadden we ook. Die Lee Enfields! En ook Stens, dat waren rottingen. Die waren levensgevaarlijk. Als je die hard op de grond zette, dan gingen ze al af. Ik heb veel van de jongens moeten wegbrengen met de ambulance door die dingen.”

“Mijn moeder kreeg op tijd brieven, gaat sobat Joop verder. “ Als ik op acties moest, dan schreef ik brieven van te voren want ik wilde die brieven op tijd weg hebben. Mijn moeder, ook niet gek, want die schreef op een keer dat ze in de krant had gelezen dat er twee jongens van ons bataljon waren gesneuveld en ik had daar niets over geschreven. Maar ik schreef daar ook nooit over, niets aan de hand.” “Die ervaringen op zo’n jonge leeftijd sleep je allemaal mee als je weer thuis bent,” stelt jonge Joop. “Ja, dat klopt, maar ik heb er gelukkig geen last van,” antwoordt oude Joop. “Ik heb één of twee keer gehad dat ze aan mij vroegen wat heb jij vannacht gehad? Je lag te schieten in je slaap. Daarna niets meer. Ook nu niet. Ik heb dat goed van mij af kunnen schuiven. In Indië ook, als we terugkwamen van een patrouille dan een flinke pils pakken en dan was het goed. Ik heb heel veel gezien. Alle compagnieën heb ik gehad. Als ergens een hospik ziek was, dan kon ik daar weer naar toe.

Al die gewonden verzorgen. Als we helikopters hadden gehad, het leger had niks, dan hadden we veel gewonden kunnen redden hoor. Honderd kilometer rijden naar het hospitaal. En moest er ook nog één met een mitrailleur naast zitten. De postweg af. Iedere compagnie had een hospik. Als er één ziek was dan mocht een ander gaan. Ik was nooit ziek, dus ik ging altijd mee. We hadden alles bij ons. Bloedtransfusies, niet zo modern als tegenwoordig allemaal, maar we hadden het wel. En een stel koelies, waar we bloed van konden tappen. We hebben wel eens een brancard moeten maken van bamboehout. Dat kon je ook niet meesjouwen.

Ik had als wapen de stengun bij me. Een oud rot ding en gevaarlijk ook nog. De vergrendeling was niet zo best. Jan van Luik uit Tilburg, van ons bataljon, die zijn volledige gezicht was weg doordat zo’n stengun ineens afging. Achteraf hoorde ik dat hij eraan wilde, maar dat geloof ik niet. Hij was bij een carrier. Hij hield de sten vast van een andere soldaat die in de carrier wilde klimmen. Jan zet dat ding neer en hup pats. Ja, dat was Jan van Luik.

Er is ook veel goeds gedaan, zeker. Wij als hospikken hebben een eigen bevolkingskliniek opgericht. Daar gingen we in onze eigen tijd de bevolking helpen. En dan kwamen ze allemaal hoor. Ze hadden twee drie uur gelopen. Tropenzweren met bananenschillen erop. We hebben ze geholpen.” “Dat mag ook wel eens gezegd worden op de televisie,” pleit jonge Joop. “Ja maar dan moet je dat niet tegen die Zegsveld zeggen,” schertst oude Joop. “Alleen maar slechte dingen haalt dat mens op. Alleen maar slechte dingen! Wat een verschrikkelijk mens!” “Ik hoef niet te vragen wat het meest ingrijpende is wat u hebt meegemaakt. U heeft als hospik heel veel ingrijpende dingen gezien. Maar wat is u het meest bijgebleven van uw tijd in Nederlands Indië?” vraagt Marianne. “Het land zelf! En de inwoners! Daarom ben ik ook een keer terug gegaan. Ja, dat is het,” zegt sobat Joop gedecideerd.

Ik heb ook nog een week in de cel in de militaire gevangenis gezeten," biecht sobat Joop op. "Ik was met het ziekenrapport bezig en het was appel. Ik zei, nee, tegen de bataljonsarts, ik ga niet naar het appel, want ik was bezig met mijn werk. Daarvoor kreeg ik een week cel. Ik ben er toch eerder uitgekomen omdat ze papieren nodig hadden uit de geheime kisten, waarvan ik alleen de sleutel had.

Toen we uit Nederland vertrokken was Schutte de bataljonsarts, een hele goeie. Die was in Indië geboren ook. Daarna kregen we Panman, dat was een oude scheepsarts. Die was meer militair als dokter. Die Schutte dat was een goede dokter hoor. Die kwam 's avonds naar ons toe om te kijken of alle klamboes wel goed dicht waren. Zelf heb ik één weekje in het St. Elisabethziekenhuis in Semarang gelegen. Toch een keer ziek. Aan de rits. Buikgriep dus. Maar ik was zo weer terug hoor, want dat vond ik ook niks. In dat ziekenhuis zaten nonnen uit Limburg." Marianne vertelt dat zij brieven heeft van de nonnetjes die naar de familie van Jan van Velthoven van 2-6RI schreven. Jan van Velthoven lag erg slecht en via de brieven hielden de nonnetjes het thuisfront op de hoogte. Zulke mooie brieven." "Wij hebben ongeveer dezelfde route als 2-6RI gevolgd, merkt sobat Joop op, Semarang, Weleri, Ambarawa, Tegal, Salatiga.

Met een chique boot 'De Pasteur' zijn we teruggekomen. Dat was een Franse schuit voor de koopvaardij. Weet je wat wij dronken? Wijn! Bij het ontbijt! We kwamen aan door de sluis van IJmuiden. Er was heel weinig ruimte voor zo'n grote boot in die sluis. Je kon zo weglopen, zo dicht bij de kant waren we." "Hoe was het toen u thuiskwam? Was het feest?" vraagt jonge Joop. "Het huis was versierd. Ik heb er nog foto's van. Weet niet waar die hier liggen," zegt oude Joop lachend.

"Het eerste wat ik kreeg toen ik weer thuis was, was een rekening van defensie. Ik had in de bus mijn militaire winterjas laten liggen. Dan krijg je de rekening, 50 gulden geloof ik. Ja, dat is toch wat moois hè, dat je dan een rekening krijgt! Heb je drie jaar van je leven gediend voor het vaderland en dan krijg je een rekening voor een jas! Ik heb die rekening nog betaald ook! Ik moest ook nog op een paar herhalings-oefeningen. Ik ben naar de burgermeester van Tilburg gegaan en gezegd: Daar doe ik niet meer aan mee! Ons leren hoe we het moesten doen, terwijl we al drie jaar in Indië hadden gezeten?"

"U kwam terug uit Indië en wat bent u toen gaan doen?" vraagt Joop. "Ik ben teruggegaan bij de gemeente Tilburg. Daar was ik al voor ik naar Indië moest. Ik deed administratieve werkzaamheden. Het mooie was, het salaris was gewoon doorbetaald. Alleen het soldij werd er af gehaald. Maar dat was niet veel. Toen ik terugkwam uit Indië had ik een mooi spaarbankboekje. Mijn moeder had alles gespaard.

Bij de gemeente zaten we in een noodgebouw. Daar kwamen de muren op mij af. De eerste drie jaar mocht ik in de buitenlucht doorbrengen. Ik ben tot de VUT bij de gemeente gebleven. Eerst bij de gemeente Tilburg daarna hier in Vught.

“Weten uw kinderen van wat u hebt gedaan in Nederlands Indië?” vraagt Joop nu. “Ze vragen er ook soms naar om wat meer te vertellen. Ja, maar onze Liesbeth, die ook meekomt naar de reünies, Roermond en naar Den Haag, die weet er het meest van. Die gaat ook bij anderen zitten. Als Olga meegaat, die doet dat ook als ze meegaat. Onze Joep niet. Het is toch een belangrijk deel van je leven wat je daar hebt meegemaakt. Toen ik zeventig was ben ik voor een maand teruggegaan. Ik voelde het ineens kriebelen en dacht: Nou wil ik terug. Kijk, je weet dat het land mooi is want je bent er al eens geweest en de bevolking is niet haatdragend maar vriendelijk. Soms sprak ik daar ook weer Maleis. Veel van die Indonesiërs spraken ook Nederlands.”

“Och, we hebben destijds zoveel dingen meegemaakt. Neptunes aan boord, dat was de kapitein Bouwman uit Venlo, die deed alles. Die speelde voor Sinterklaas. Met patrouilles pakte hij me bij mijn schouders en zei: Ga jij maar naar achteren, jij hoeft niet voorop te lopen. Je bent hospik. Ja dat was een aardige vent. Hij is later commandant, overste geworden.”

“We hebben elkaar leren kennen op de tennisbaan,” gooit mevrouw van Eijden er even tussendoor. Januari 1958 zijn we getrouwd.” “Wat dacht u op een gegeven moment: ik gooi eens een balletje bij haar op?” vraagt Marianne ondeugend. “Toen we getrouwd waren gingen we zondagsmorgens geen koffiedrinken bij de ouders, nee, zij ging hockeyen en ik ging voetballen. We zeiden tot vanavond en gingen allebei op pad met onze sporttas. Sporten, heerlijk. Maar je kunt het ook te veel doen hoor,” zegt sobat Joop. “Ik heb dat gedaan. Ik heb vier pezen die gescheurd zijn. Tennissen en badmintonnen. Ik heb veertig jaar gebadmintond.” Mevrouw van Eijden vertelt trots: “En hij heeft zelf die badmintonvereniging opgericht.”

“Game, set en match over.” zegt jonge Joop dan vastberaden. “We gaan nog even naar een donateur van DE-punten in Den Bosch die duizenden punten voor ons hebben. Dat wordt tellen!”

Wanneer Marianne later sobat Joop telefonisch met zijn verjaardag wilt feliciteren, vertelt mevrouw van Eijden: “Joop is er niet. Die zit in de Nieuwehagen, in Den Bosch. Hij heeft zijn heup gebroken.” We gaan op 6 juli bij hem op bezoek. Tijdens de reünie van 26 mei 2018 hoort Marianne van sobat Joop dat zijn vrouw twee maanden geleden is overleden. “Wij hebben geen bericht gekregen Och! Wat knap dat u dan toch hier op de reünie bent.” Marianne neemt de tijd om nog even wat meer aandacht aan sobat Joop te schenken, maar ook de reünie moet voort. Ze geeft sobat Joop twee dikke pakkerds en een schouderklop. Dappere man!

Door Marianne

Gerrit, (Ger) Willem Gleijm, korporaal, 5° Genie Veld comp.

Echtgenoot, vader, schoonvader, opa.

*28 maart 1926 - †20 januari 2018

Altijd samen in gedachten,
In gedachten voor altijd samen.
Wat zo diep in het hart zit gaat door de dood niet verloren
De herinnering aan een geweldig mens is geboren

Zo schrijven wij in ons boekje van december 2017 nog het verslag van ons bezoek aan de familie Gleijm en zo krijgen wij het bericht van het overlijden van sobat Ger Gleijm. Hij was aan het sukkelen gegaan met de gezondheid, meerdere keren gevallen en werd opgenomen in de verzorging. Hij daar en zij nog thuis. Samen, maar toch alleen. En dan, is het ineens voorbij. Een sobat is ons ontvallen. 'Ons lachebekkie', zoals wij hem noemden. Altijd die lach op zijn gezicht, altijd genietend van alles om hem heen.

Op maandag 29 januari 2018, een sombere januaridag met gutsende stortbuien, waren wij aanwezig bij de crematieplechtigheid in de aula van crematorium Amersfoort in Leusden.

De kist stond zodanig opgesteld dat deze van drie zijden werd omringd door de aanwezigen, met de naaste familie aan het voeteneind. Het voelde aan als: je bent nog één keer in ons midden. Wij omringen je nog éénmaal." Toespraken van zoon Ron en de twee kleindochters, waaruit ieders bijzondere liefde voor Ger Gleijm duidelijk naar voren kwam.

Joop belichtte het soldatenleven zoals sobat Ger dat nog maar kort geleden zelf aan hem vertelde. Hierna droeg Joop een passend veteranengedicht voor.

Met een militaire eregroet bij de kist sloot hij zijn voordracht af.

Na de plechtigheid was er een samenzijn in de ontvangkamer. Ook hier waren er vragen en gesprekken over de Indië- periode. Ook door heel jeugdige aanwezigen die zeker Joop graag veel vragen wilden laten beantwoorden. Wat hij naar beste kunnen heeft gedaan. Na afloop van het samenzijn waren wij, Joop en Marianne, uitgenodigd door de familie om mee te gaan naar het favoriete pannenkoekenboerderij van sobat Ger Geleijm, de Smickel in Soest, om daar samen met hen herinneringen te delen, maar ook te genieten van de heerlijke pannenkoeken. Hierbij bedanken wij nogmaals de familie Gleijm voor deze heel bijzondere uitnodiging. Wij vonden het een eer om zo samen met de familie van 'ons lachebekje' deze droevige dag af te mogen sluiten.
Corr.adres: Soesterbergsestraat 111,app.214, 3768 MA Soest. door Marianne

Gerrit Overkleeft, 2-7RI

Sinds 3 juli 1987 weduwnaar van Jantina Reiziger.

*21 februari 1925 - †28 januari 2018

Gerrit Overkleeft stond bij ons bovenaan de wachtlijst van nog te bezoeken sobats. Helaas overleed sobat Gerrit Overkleeft eerder dan dat wij een afspraak hebben kunnen maken. Op vrijdag 2 februari 2018 werd de uitvaartdienst gehouden in de aula van de begraafplaats Beukenhage in 's Gravenzande. Uit de zeer uitgebreide toespraak van Klaas Hoekstra, contactpersoon, en uit de meditatie van spreker Dick Voogd, bleek dat sobat Gerrit niet één van de makkelijkste personen was. Maar wanneer Marianne de sobat opbelde, sprak hij graag over zijn tijd in Nederlands Indië. Dat hij via 2-9RI bij 2-7RI, het Amsterdamse bataljon, werd ingedeeld. Dat hij daar een 'aardige' tijd heeft gehad. En doordat hij de taal vrij goed kende, er fijne mensen had ontmoet. "Een mooie vakantie geweest op alle tragische gebeurtenissen na," vertelde hij. Hij raakte gewond toen hij op een bom was gereden, waarbij hij 5 tot 6 meter door de lucht vloog. Ondanks dat had hij zijn dienst in Nederlands- Indië niet willen missen en had graag eens terug gewild. Echter, vergat de juiste injecties te halen. Van uitstel kwam afstel. Wij stelden onze aanwezigheid bij het afscheid niet uit. Met de Tijgerbanner opgesteld achter de kist hield Joop zijn toespraak waarin het OVW-er zijn en 2-7RI werd belicht. Na een toepasselijk gedicht voorgedragen te hebben eindigde Joop met een militaire eregreet bij de kist van Gerrit Overkleeft. De kist onder de gezamenlijke zang van 'U zij de glorie' de aula uitgedragen en naar het familiegraf gebracht. Hier werd sobat Gerrit Overkleeft bijgezet in het familiegraf. Na afloop was er gelegenheid om elkaar in de aula te ontmoeten.

door Marianne/ foto's Gerrit: Jan Klop.

Bij de kwieke stoter Jan Jacobs in Eindhoven op de koffie.

Veel te vroeg zijn we op 28 maart 2017 aangekomen op het adres in Eindhoven waar we Jan Jacobs (1RS) gaan bezoeken. We strijken neer in de gemeenschappelijke tuin waar de jeu de boulesbaan na de winter weer hersteld wordt voor gebruik. Op een van de bankjes genieten we van het voorjaarszonnetje tot het de afgesproken tijd is geworden. Eenmaal boven bij sobat Jan Jacobs valt het ons op hoe kwiek deze één van onze oudste sobats nog is als hij even snel naar de computer loopt. “En zo rimpelvrij!” merkt Marianne ook op. Het kan niet op met de lofuitingen als Joop hem dan ook nog eens prijst dat hij nog goed bij de pinken is omdat hij weg weet met de computer. “Ja, eerst even deze bankzaken afhandelen. Zo, klaar!” zegt sobat Jan.

“U zat bij 1 RS, de stoottroepen, ” begint Marianne. “Ja, dat klopt. Kijk maar eens rond, daar en daar, allemaal houtsnijwerk uit Nederlands Indië. “Fons van Bergen, ook 1 RS, kent u die?” “Jazeker, die ken ik heel goed en hij mij. Leeft hij nog?” Marianne knikt bevestigend. (Helaas, Fons is okt 2018 overleden, zie verder in dit boekje.red) “Zijn vrouw was hoofdverpleegster in het ziekenhuis van Semarang. Zij was wat ouder dan hij, ”weet sobat Jacobs te vertellen. “Ik heb zijn verhaal gelezen in één van de boekjes Sepatoe Roesak.” “Maar nu komen wij voor uw verhaal, brandt u maar los, ”zegt Marianne resoluut.

“Ik ben in 1921 geboren in Nederweert, naast Weert, ”begint sobat Jan. “Mijn ouders die waren van een boerenafkomst. Mijn vader had een boerderijtje. Landbouw, twee koetjes, een paar varkentjes. Een keuterboertje. Maar hij had wel heel veel pech, want ik was 11 jaar toen mijn moeder door de bliksem werd getroffen. Dus hij zat alleen met zes kinderen en ik was de oudste. Toen ik van de lagere school afkwam, stuurde hij mij meteen een boerderij op. Kost en inwoning, een mond minder te voeden. Toen kreeg je op een gegeven moment 40 gulden dacht ik. Het was in de dertiger jaren allemaal armoede toen. Cristijd. Ik heb even nog op de landbouwschool gezeten. Het schijnt dat iemand een gift had gedaan en daarom kon ik naar die school.

Maar daar ben ik alweer snel vanaf gegaan. Ik zat toen al bij een boer en had geen tijd en interesse meer om te leren. Je moest werken. Alleen zondags was je vrij.”“Hoe komt het dat u naar Indië ging?”vraagt Joop. “Nou, ik heb altijd al graag naar Indonesië willen gaan. Gewoon, uit interesse. Het was een Nederlandse kolonie. Dat trok. Ik had zelf nooit naar Indonesië kunnen gaan, want ik ben een beetje bibberig. Dan hebben ze je niet nodig. Ik ben daarom maar bij de boer gebleven.”

“En dan breekt de oorlog uit”, gaat Marianne verder. “En ik zat bij die boer. Dan blijf je werken bij die boer tot de oorlog afgelopen is. Omdat we op het platteland zaten, heb ik niet veel meegemaakt van de oorlog. Je zag die vliegtuigen wel eens overvliegen. Ik heb wel een keer meegemaakt dat ze bij ons in het dorp bommen neergooiden. Dat was op een zondag. We zaten na de hoogmis in een café. Op een gegeven moment gooiden ze bommen. Vijftig meter verder was er een bom gevallen op een huis. Die andere kwamen in het veld terecht. Wie die bommen gooiden? Ja, dat waren de Engelsen. Een andere keer werd er een vliegtuig neergeschoten van de Engelsen en dat kwam ook vlakbij een boerderij terecht.

Toen de oorlog hier in 1944 afgelopen was, was ik 25 jaar. Eerst ben ik toen bij de Ordedienst in Weert gegaan. Naderhand zijn we doorgetrokken. Ik heb in Maastricht gezeten en in Aken. Daar moesten de spullen van de Amerikanen bewaakt worden. We zaten met meerdere Weertenaren bij de Ordedienst. Wij deden de bewaking. We hadden helemaal geen ervaring met schieten en geweren. Als ik verlof had, dan nam ik m’n geweer gewoon mee naar huis en dan thuis een beetje oefenen. Dat mocht eigenlijk niet. Na de Ordedienst meldde ik mij in Weert als oorlogsvrijwilliger. Ergens in Twente kregen we later onze opleiding en van daaruit vertrokken we naar Engeland. Ik ben soldaat 1^e klas geworden. Met de Alcantara zijn we van Engeland uit naar Indië gegaan. We kwamen eerst op Malakka Met welk schip we van Malakka naar Semarang zijn gevaren, dat weet ik niet meer.

“Weten uw kinderen dat u in Indië bent geweest en wat u daar deed?”vraagt Marianne. “Natuurlijk” antwoordt sobat Jacobs vastberaden. “Nou, zo natuurlijk is dat niet hoor,” zegt Marianne, “er zijn genoeg kinderen op zoek naar informatie over hun vader die hen nooit iets verteld heeft over zijn tijd in Nederlands Indië. Of dat de kinderen er niets over willen horen. Ook dat gebeurt.”

“En dan krijg je nou tegenwoordig die berichten dat wij ons zouden hebben misdragen. Ik snap er niets van. Wij waren helemaal niet kwaadwillend, we waren juist goed voor die mensen. Ja, Westerling, die had een groep militairen, paratroepen, bij elkaar verzameld en die is naderhand op één van die eilanden geweest. Het kan dat hij zich een beetje misdragen heeft. Dat was een uitschieter hoor.

Maar ook andersom gebeurde er erge dingen. Het was oorlog. Ik weet nog wel dat we op actie waren. Meestal vielen er dan toch wel doden. Ergens in de verte lagen twee mensen. Mijn sergeant stuurde mij daar naar toe. Ze waren schijnbaar dood of die hielden zich dood. En dat zit nog altijd in mijn gedachten. Nog steeds. Ja, want dat was een angstige situatie. Angst. Ze hoefden enkel maar op te staan en je neer te schieten.”

“U ging naar Indië maar uw broer ging ook, ”zegt Marianne.

“Ja die ging ook. Hij is eerder gegaan. Hij is op Banka terecht gekomen. Daar is hij gesneuveld, door snipers. We zaten op Malakka. We stonden op appel. Er werd een naam opgenoemd. Ik moest later gaan vragen wie dat was. Ze wisten niet dat het mijn broer was. Mijn broer was twintig. Het was de vierde broer.

“De herdenking in Roermond is voor u dan ook een heel beladen iets,”vult Marianne gevoelig aan. “Ja,dat is het zeker,”beaamt sobat Jan.

Foto's: Joun Pruid

“Ik ben, denk ik, tweeënhalfjaar in Indië geweest. Op 11 november 1945 eerst op Malakka, Port Dickson, Charly Beach omdat we Indië niet in mochten. “Ik ben op 12 maart 1946 in Semarang terecht gekomen. Bij de Tijgerbrigade. Toen wij in Semarang waren kwamen er ook aanvullingen van 6 RI bij ons. Dat waren geen vrijwilligers, maar dienstplichtigen. Er was altijd een beetje wrijving, tussen vrijwilligers en dienstplichtigen. Nee, dat zat niet goed. In Semarang werden we gelegerd in een soort klooster. Maar ik wel iets meegemaakt toen we daar op de kazerne waren. Op een gegeven moment hadden ze voor de kazerne prikkeldraad gespannen, en daar hingen granaten in een busje aan. Dat was wel even schrikken. Dat was bij ons niet bekend, maar dat hadden ze gedaan om de ploppers tegen te houden.

Dat gedoe over de excessen die er zouden zijn geweest. Wij waren vrijwilligers en daar kon je je voor aanmelden, kon je daar weer op avontuur. Niemand is daar naar toegegaan met het idee: kom nou gaan we daar eens lekker moorden. Neen, natuurlijk niet! Bij mij is het ook een beetje avontuur geweest. Al die tijd op dat boerenbedrijf gewerkt en dan zo'n kans krijgen om naar Indië te gaan. Iets van de wereld zien. Naderhand zijn we een beetje rondgereisd. Plaatsnamen weet ik niet meer. Of ik langer in Indië had willen blijven? Nee, nee dat kon ook niet. Je zwaaide gewoon af en ging terug naar Nederland.

Wie mijn leidinggevende was? Van Cuijk en Maassen. Mijn maatjes, Gemmicken, Jeninga.” “Hé, meneer Jeninga! Die woonde bij ons in Hoogvliet,” zegt Marianne enthousiast. “We kenden hem van inloopmiddagen voor de veteranen in Hoogvliet. Helaas, hij is een paar jaar geleden overleden. Een gelovig man en vriendelijke man.” “Ja, hij was een protestant”, weet sobat Jacobs nog. Joop vertelt: “We kwamen meneer Jeninga ook altijd op de zondagochtend tegen, hij ging naar de kerk en wij gingen hardlopen met onze groep.” “Ja dat was bij ons ook altijd zo, zondagsochtend naar de hoogmis en daarna doken we de kroeg in,” haakt sobat Jan in. “Daar waren altijd leuke jonge meisjes die daar bedienden.” “Pieter Paulusma, kent u die dan ook?” “Ja, die heb ik gezien toen ik bij op jullie reünie was. Ook 1 RS. Maar er zijn er maar nog maar weinig van de Stoottroepen van 1 RS die bij de reünie komen hè. De leeftijd maakt het steeds moeilijker.”

“Hebt u al uw foto’s nog van destijds in Indië?” vraagt Marianne. “Ja, ik heb nog ergens foto’s in zitten.” Sobat Jan gaat even op zoek en komt later trots terug met een album. Marianne bekijkt de eerste foto en zegt: “Nou, u bent niet veel veranderd!”

“Kijk, dat is mijn broer. Hij viel net onder mij,” wijst meneer Jacobs aan. “Bent u bij zijn begrafenis geweest,” vraagt Marianne. “Waar is uw broer begraven? In Candi?”

“Nee, in Bandung.” “Goh, dan bent u ook met een rot gevoel naar huis gegaan, want je laat je broer daar achter,” merkt Marianne op. “Ja, maar je bent dan jong en dan is het toch anders dan nu,” gaat sobat Jan verder. “Kijk, dat is bij de boer, daar waren we aan het maaien, en dat is mijn zus, die is nu negentig! Hier een foto van militaire dienst, in Luik. Ja, daar zijn we ook geweest.” En dan komen de foto’s van Indië. “Kijk, dat ben ik.” “Het haar zit nog precies eender,” merkt Joop bij de hand op. “Alleen is de scheiding wat breder geworden,” kaatst Jan Jacobs gevat terug.

Joop bladert ondertussen het fotoalbum door en maakt hier en daar wat foto’s van foto’s. “He, zie ik daar prins Bernhard?” “Ja, die is een keer bij ons op bezoek geweest in Wokingham.” “En kijk, foto’s van Londen. Heel speciale ook. Beëdigingen ook. Mooie foto’s hoor. Zo te zien is dit een foto met generaal Spoor,” gooit Joop er tussendoor.

“En oh, kijk nou,” zegt Marianne, “daar heb ik zo naar gezocht, foto’s van de tandarts!” Joop is klaar met het bekijken van de foto’s en klapt het album dicht. “Bedankt dat we uw foto’s mochten bekijken en foto’s ervan mochten maken.”

“Op 18 februari 1948 ben ik in Rotterdam geland en dus teruggekomen in Nederland.” “Hoe vond u het om weer thuis te zijn toen u terug kwam uit Indië? Kon u weer makkelijk wennen?” wil Marianne weten.

“Och, je bent nog jong, dat ging best makkelijk. Je pikt weer je vrienden op,”praat sobat Jan er over.

“Eenmaal weer thuis, ging ik bij de spoorwegen werken. Ik had beter bij Philips kunnen solliciteren. Daar werkten veel jongens die in Indië gezeten hadden. Waarom ik bij de spoorwegen wilde? Toen ik bij de boer werkte, was dat vlak bij een treinstation. Ik zag dat allemaal zo aan en vond het wel wat.

Je begint bij spoorwegen als arbeider, naderhand mag je rangeerder gaan spelen. De wagons aan en afkoppelen. Dat is een beetje gevaarlijk werk. In Sittard verloor een keer iemand bij dat rangeren zijn been. Hij struikelde gewoon en toen was het gedaan. In Weert heb ik de meeste tijd doorgebracht. Daarna naar Eindhoven gegaan. Op een gegeven moment heb ik de spoorwegen gedag gezegd.

Ik had een paar maanden mijn rijbewijs, kocht een autootje en ben in 1962 een rijsschool begonnen. Ik begon met een Fiatje 600. Mijn zwager was erg handig, en die maakte er dubbele bediening in.

Mijn voormalige vrouw leerde ik al kennen voor ik naar Indië ging. Toen was ik in dienst en zat in Zeeland, Sluiskil. We moesten beiden dezelfde richting op en zodoende heb ik haar leren kennen. Ze was toen een jaar of 16,17. Ze was het. Maar naderhand is het toch fout gegaan. Ik heb twee kinderen. Mijn dochter woont in Eindhoven, mijn zoon woont in Delft. Ook 5 kleinkinderen en 5 achterkleinkinderen.

Om terug te komen op mijn rijsschool, ik had zes wagens rijden. En dat liep goed. Toentertijd wilde iedereen autorijden. Vanwege mijn leeftijd ben ik er uiteindelijk mee gestopt. Het was genoeg. Tussendoor een scheiding meegemaakt. Later geniet je dan van je pensioen.”

“Toen u eenmaal met pensioen was, wat bent u toen gaan doen?” vraagt Joop weer door. “Niks, helemaal niks” is het antwoord van sobat Jacobs. “Ik heb gebridget, geschaakt en heel veel wandelen met mijn tweede vrouw. Ik heb toch wel weer een partner gevonden. Ik ga hier in Strijp ook nog naar de schaakclub van de Philips. Donderdags bridge ik ook weer. Ik ga dan met de auto. Ik rijd nog steeds auto. In 2019 moet ik weer voor de keuring. Ik ben absoluut niet bang op de weg.”

Marianne vraagt wat hem het meest is bijgebleven van Indië.

“Ja, dat is toch het sneuvelen van mijn broer. Het was daar allemaal even mooi en altijd warm. Ik kon goed tegen de warmte.

Ik ben zelfs nog een paar keer teruggeweest naar Indonesië. De eerste keer met mijn eerste vrouw, naderhand ben ik zelf teruggeweest.

Ik ben weer in Salatiga geweest en Ambarawa. Met andere jongens van 1 RS heb ik geen contact meer. Ik krijg nog wel een aantal bladen, zoals Strijdend Nederland, dan zie ik weer hele rijen met namen van overledenen.

Ik kijk veel TV. 's Avonds dan. Documentaires over de natuur. Sport: Tennenissen en voetballen natuurlijk. Ik lees de krant, via de computer. Eerst hadden we met zijn drietjes hier de gewone krant. Ik kan de Volkskrant en het Eindhovens dagblad op de computer lezen. Maar mensen verhuizen of vallen weg. Eerst was het hier voor mensen boven de 50, nu woont er van alles hier. Ze proberen de flats die vrijkomen weer te verkopen. Eerst was het allemaal huur. Een flat voor ouderen. Nu dus niet meer." "Ah vandaar dat toen we net even een poosje in het zonnetje buiten zaten, de onderhoudsman van de jeu de boulesbaan aan ons vroeg of wij hier een flat kwamen kopen," zegt Marianne. "Wij gaan gewoon terug naar Hoogvliet. Over Hoogvliet gesproken, het is hoogtijd. We gaan naar huis. Ik zet even de koffiekopjes in de keuken en dan gaan we. Bedankt sobat, voor dit fijne gesprek."

Door Marianne

Door het carnavalsgedruis naar sobat Willem Hilverts, 3-1 RATA.

Het is carnaval in het Zuiden. Maar daar komen wij als nuchtere Hollanders van boven de rivieren niet voor naar Achterveld. We gaan op 13 feb 2018 tussen de feestvierders door naar de familie Hilverts. Bij binnenkomst vertellen we aan familie Hilverts het verhaal van ons bezoek aan sobat Delissen van 2-6RI. Het hele dorp Swalmen was toen uitgelopen en stond langs de weg. Wij tuften met onze wagen tussen de mensen door. Zouden die mensen voor ons zijn uitgelopen vroegen wij ons af, maar niets was minder waar. We reden toen voor de carnavalsoptocht uit. Die was eerder uitgesteld vanwege de storm die uitgerekend met carnaval over ons land raasde.

"Hoe is het nu met u," vraagt Marianne, wetende dat sobat Willem Hilverts ingeschreven had voor de reünie 2017, maar zijn vrouw tot haar grote spijt moest afmelden vanwege plotselinge ziekenhuisopname van sobat Hilverts. "U was gevallen bij de auto toch?" "Ja, we waren met onze zoon en schoondochter een dagje uit naar Drenthe. Ik help mijn vrouw achter in de auto en ik glij weg en daar lag ik. We zijn nog naar Amersfoort gereden van Hoogeveen af. Toen bleek dat ik mijn heup gebroken had. Volgens de arts was ik eigenlijk heel goed terecht gekomen. Het was een hele mooie breuk, aldus de arts. We gaan morgen opereren dan kan u de volgende dag of de dag erop weer naar huis. Uiteindelijk werden het zeven weken.

Vanuit het ziekenhuis had ik meegekregen een Delier, blaasontsteking en een beroerte. Toen ik bij de revalidatie kwam, zeiden ze daar: U bent de eerste zes weken onze gast. Nou, dan ben je 68 jaar bij elkaar en ben je 92 jaar dan kom je op een kamertje alleen te liggen. Nu loop ik met een rollator. Ik mag gelukkig weer naar boven toe, de trap op, bij het vrouwtje slapen. Ik heb zelf de auto aan de kant gezet. Voor alle zekerheid. Daarmee geef je dan wel een stukje vrijheid op hoor. Gelukkig gaat het nu beter en ik ga gewoon op voor de 100!”

“Zullen we dan eerst eens teruggaan naar het begin?” oppert Marianne vrolijk. “Waar bent u geboren, want ik hoor een noordelijk accent. In Groningen?” “Op 11 augustus 1925 in het mooiste vestingstadje van het noorden, Bourtange,” antwoordt sobat Hilverts trots. “Daar ging ik ook naar school. Tot mijn veertiende jaar, want in 1940 ging mijn vader vanuit Bourtange bij de Heidemij hier in de omgeving werken. Toen moesten wij dus ook mee. We waren thuis met zijn negenen. Ik heb tijdens de oorlog anderhalf jaar bij een boer ondergedoken gezeten in Bourtange. Tussendoor een beetje hier en daar wat gedaan. Zo kwam je de oorlog door. Dat onderduiken deed je omdat je niet naar Duitsland werd getransporteerd. In Bourtange was het behoorlijk rustig wat betreft razzia’s en zo. Die kwamen daar niet voor. Die boer was samen met zijn zuster. Ik kreeg ruzie met ze. Ik kon ook niet veel doen, want je was ondergedoken.

Na de oorlog ben ik eerst een paar jaar bij een transportbedrijf in Bourtange geweest. In 1946 werd ik opgeroepen voor dienst. Ik kwam op bij 3-1 RATA, Regiment Anti Tank Artillerie, in mei 1946 met 128 man. Ik ben de enige van die afdeling die nog in leven is. Ik ben in de Boreelkazerne in Deventer opgekomen. Het zou voor een jaar zijn, uiteindelijk werd het twee jaar. En toen zeiden ze blijf nog maar een jaar. Dus ik ben er ruim drie jaar geweest. Kijk we hadden wel de keus natuurlijk. Of je ging naar Nederlands Indië of je ging naar Nieuwersluis. (militaire gevangenis voor dienstweigeraars, red.) Daar zat je dan dezelfde tijd als de jongens in Nederlands Indië zaten.

Ik werd opgeleid voor de artillerie. RATA3. Dat waren de niet zo grote kanonnen. Ik was chauffeur- kanonnier. Ze hadden me eerst als tank-chauffeur willen inzetten, omdat ik een robuuste kerel ben. Uiteindelijk werd het dus de RATA. Later was ik bij de afdeling 5^e Veld artillerie. Die hadden 25 ponders. Dat waren behoorlijke kanonnen hoor. Bij 1-3RI hadden ze Houwitsers.. De kogels die je daar verschoot waren twaalf pond. Maar aan die tank dat waren maar kleine kanonnetjes. Ik ben met de Indra Poera naar Nederlands Indië gegaan. Wij kwamen september 1946 in Batavia aan. Wat bleek toen, die Indonesiërs en al die lui daar hadden helemaal geen tanks. Maar wij werden er met die tankdivisies wel naar toegestuurd. I, 2,3,4, en later ook nog 7 dacht ik. Met kerst 1946 zeiden we: nou, we zullen wel gauw op Holland aangaan. Mooi van niet! We werden met onze half-trucks met chauffeur en bijrijder naar andere afdelingen gestuurd. Van Batavia naar Bandung, Kiwali en daar zaten AV Veld. Daar werden we als kanonnentrekker met onze half-trucks ingedeeld. Die Tijgerbrigade, die moeten wij destijds toch ook zijn tegengekomen. Want 22 december 1946 zijn we van Batavia naar Bandung overgeplaatst. Naar Tjimahi. Naar de A5Veld. In juli 1947 begon de eerste politionele actie en die liep via Cheribon, Tegal, Tjilitjap naar de andere kant van Java en dan zo verder. Van Batavia af tot ver voorbij Semarang tot zowat aan Solo dat hadden wij allemaal onder onze hoede." "Nou, daar zat mijn vader ook. Hij was van 2-6RI, dus ook Tijgerbrigade. U noemt dezelfde plaatsen op waar mijn vader ook is geweest," valt Marianne verrast in.

"De tweede politionele actie begon in Banjoemas. Die ging naar Ambarawa, Semarang, toen naar Wonogiri naar Madioen. Toen kwamen de mariniers ons in Madioen aflossen en wij gingen terug naar Solo. Daar hebben we dus nog negen maanden gezeten." Eerder, met de eerste politionele actie kregen we een afdeling verkenning van 1-3RI, want die was gepantserd. De eerste politionele actie hebben we helemaal voorop gereden naar Bandung, Cheribon, Tegal, Ambarawa en noem maar op." "Solo?" vraagt Marianne. "Ja, daar zijn we ook nog geweest. In april 1948 ging 1-3RI naar huis toe. Wij dachten dat we wel mee mochten, maar mooi van niet. We moesten weer terug naar onze afdeling AV Veld. Met 1-3RI hebben we toen een landing gemaakt vanuit Tjilitjap naar Pangadarang en toen kwamen we in Tjibenda terecht. En ik heb op dezelfde plek gelegen waar ik met mijn half truck, pantservoertuig, aan land kwam in Pangadarang. "U heeft beide politionele acties meegemaakt." stelt Joop vast. " Ja, volledig. Toen ik een paar maanden in Indonesië was, dacht ik we zitten hier voor niks. Geen land redt het om nog terug te draaien waar ze mee bezig waren. Op 17 augustus 1945 heeft Soekarno al de verenigde staten van Indonesië uitgeroepen.

Wat konden wij er nog doen? We hebben er jaren later nog bij gestaan, die suikerplantages en zo. Die zijn nou nog helemaal verwoest. Vlak bij Banjoemas in de buurt, het was gigantisch mooi, maar volledig afgebroken. Het was over. We zijn ook nog twee keer in Linggadjati geweest. Daar waar de overkomst was getekend. In die zaal heb ik gezegd: hier zijn we verkocht en verraden. Het was één en al politiek. Wij, de gewone jongens, dachten dat we goed deden. Een hoop jongens voor niets gesneuveld. Ik heb er geen spijt van, maar achteraf zeg ik er waren dingen die je wel anders had moeten doen. Ik vind dat ik behoorlijk humaan bezig geweest ben. De kindertjes kwamen met een blikje en kwamen ze rijst met je mee opeten. Dat deden we gewoon.”

“Ik heb gelezen dat er ook jongens waren die zelfmoord hebben gepleegd om niet naar Indië te moeten,” vertelt Marianne.

“Ja, bij ons daar gebeurde het ook wel. Er waren er wel eens bij, die gingen voor de loop staan. Je had 15 tot 35 kilometer bereik en op twee meter hoogte ontplofte die. Dan dacht je ook wel eens, wat gebeurt daar eigenlijk waar je nu op afvuurt. Het komt toch ergens terecht. Oorlog, het is niet te begrijpen! De eerste politionele actie stonden we zes kilometer van Djokja. Het was de bedoeling om daar naar toe te komen. Maar de Verenigde Naties zeiden: “afgelopen!” Er was één regiment Andjin Nica, (Inf.V.KNILred.) allemaal Molukkers, die zijn nog een paar kilometer doorgegaan want die wilden echt naar Djokja, omdat Soekarno daar was. Met de tweede politionele actie is die wel gevangen genomen. Maar die lachte je gewoon uit, Soekarno, want ter plekke werd die weer vrijgelaten. Als wij optrokken met de eerste en tweede politionele acties konden we aan de tegenstand bij die Ploppers weten of er nog Jappen bijzaten.” “Hoe merkten jullie dat?” wil Joop weten. “Als je een kogel had geschoten of een riedel gaf met de punt50, dan was het afgelopen. Maar als er een Jap bij was, dan hoorde je daar nog een sten ratelen en iets verderop een bren of een mortier. Die gingen nog wel even door. Heel fanatiek hoor, die Jappen.

Ik heb ook nog drie goede vrienden verloren. We zaten in Solo, daar hebben we negen maanden gezeten. Op oudejaarsmiddag zegt de wachtmeester: Er moet even wat weggebracht worden voor oud en nieuw naar de J- Batterij. Ze vroegen aan mij of ik ook mee ging. Ja, ik ging wel mee. Ik zat al in de jeep en toen riep de wachtmeester: Willem je moet er uit. Je moet naar je pantserwagen. Je moet ergens anders naar toe. Een uur later, alle drie de jongens aan barrels. In een hinderlaag gelopen. Sobat Willem zucht eens en zegt dan: “Nou, dan heb je toch wel mazzel gehad of niet? Ik ben vijf keer op vakantie in Indonesië geweest en alle vijf keer bij de graven op ereveld Candi geweest, in Semarang. Daar liggen ze begraven.”

“In het begin wou hij er niet over praten,” vertelt mevrouw Geeske Hilverts. “Hij ging pas vertellen, toen we voor de eerste keer op vakantie in Indonesië zijn geweest, in 1992.

We zijn vijf keer teruggeweest naar Indonesië, iedere keer ruim een maand” zegt sobat Hilverts met weemoed in zijn stem. “Fantastisch, ik zou zo weer willen,” voegt mevrouw Hilverts er aan toe. “Geweldige mensen, hele lieve mensen.” “Hoe vond u het om weer terug te zijn op de voor u bekende plekken?” vraagt Marianne. “Er zijn van die momenten dat je denkt hier moet je even stil blijven staan, want er zijn nog wat plekken waar je door de oog van de naald gegaan bent. Hier heb ik een engeltje op mijn schouder gehad. Echt waar hoor,” zegt meneer Hilverts. “Maar er waren ook leuke dagen hoor. Net als de Koninginnedagen daar, nou, die waren mooi hoor. De parade en schoolkinderen die allemaal verkleed waren. Ja dat was prachtig. Ik heb in Tjibenda, dat ligt bij Pengadarang, nog een huis ontdekt waar we in 1948 kerstmis hebben gevierd. Ik heb gestaan waar we toen hebben gegeten. Ik had er nog een foto van bij me. Dat was een herkenning!

Op patrouilles met zo’n twintig of dertig man, deden we de laatste drie man achteruit laten lopen. Het was zo als je in gebied liep waar ze nog beschermd werden door de Jappen, werd je altijd van achteren aangevallen.”

“Hoe hebt u de overgave in Djokja ervaren?” wil Marianne weten. “Was u boos, gefrustreerd?” “Nee, ik niet. Je wilde toen op een bepaald moment alleen nog maar naar huis. Want in Solo was het afschuwelijk hoor. Dat wil je niet weten. Daar is wat gebeurt! Afschuwelijk. Daar lagen heel wat van die mannetjes van een jaar of twintig, eenentwintig. Er was ook nog iemand die had vier machinegeweren zo neergezet dat die op een kruispunt ging staan dan was er geen ontkomen aan.”

“Dat is de waanzin van de oorlog,” zegt Marianne bewogen na een korte stilte. “Zeg dat wel ja.” “Wat in de Nederlands Indië tijd heeft de meeste indruk gemaakt op u?” vraagt Marianne nieuwsgierig.

“Nou, in het begin werden we helemaal niet erkend. Gelukkig is het nu anders, maar ik heb op bepaalde gebieden wel eens gedacht durf je nog wel wat te vertellen. Ik heb verschillende keren man- tot- man gevechten meegemaakt. Ik was ingedeeld bij de 7december divisie. Doodsangsten heb ik uitgestaan, maar ik heb nooit iemand dood hoeven te schieten. Ik kan mezelf recht in de ogen kijken. Ik heb niets gedaan wat niet kon.

Ik ben in september 1949 met de 'Johan van Oldenbarnevelt' weer teruggekomen. Met zevenendertighonderd militairen aan boord. Ik ben de dienst uitgegaan als soldaat 1. "Toen je later voor herhaling moest, dat was in 't Harde", vertelt mevrouw Hilverts, "toen wilden ze hem daar houden. Als beroeps. Maar dat wilde die niet. Later heeft hij daar nog wel eens spijt van gehad." "Ja, dat is ook nog zo, ik moest drie keer terug. 1951 was de laatste keer. Nee, beroeps zag ik niet zitten. Het was genoeg. Later dacht ik dat ik het wel had moeten doen. Als ik beroeps had geworden, stond er een huis voor je gereed. Er werd van alles voor je geregeld. Maar ik vond het genoeg. Ik denk nog wel eens dat ze ons hebben afgescheept. Als je afzwaaide kreeg je tachtig gulden mee. Tachtig gulden! Oh ja en zakken vol met bonnen. Veel was toen nog op de bon."

Mijn vrouw heb ik ook in september 1949 ontmoet." "U dacht: afgelopen met dat vrijgezellenbestaan!" zegt Marianne enthousiast romantisch. "Zo is dat!", "valt mevrouw Hilverts bij. "We kenden elkaar al van jongs af aan," vertelt sobat Willem. "Een oud buurmeisje uit Bourtange had al steeds gezegd: Willem Hilverts zit al aan boord en ik wil straks als die thuiskomt met hem op stap. Toen er kermis was in Vlagtwedde, ging ik er heen. Op mijn nieuwe fiets, want we kregen bijna allemaal een nieuwe fiets bij terugkomst. Dat buurmeisje zag mij gaan en ging mijn vrouw ophalen om ook naar de kermis te gaan. En zij," wijzend op zijn vrouw, "dacht: Hé, als dat zo moet, dan probeer ik om met Willem op stap te gaan. Nou, het werd dus samen kermis vieren." "Maar daarna hebben we elkaar anderhalf jaar niet meer gezien," vertelt mevrouw Hilverts verder, "toen ineens, ik werkte toen bij een boer, belde hij mij op. We moesten toch maar weer bij elkaar komen. Nou dat lukte, want we moesten trouwen! En dan moet er brood op de plank komen!"

"Wat dacht je wat mijn eerste weekloon was?" vertelt sobat Willem. "Drieëntwintig gulden in de week. Toen ik terugkwam uit Indië kon ik kiezen, of ik ging werken in de fabriek, of werd buschauffeur of bij de KPN aan het werk. Het werd KPN. Mijn hele leven ben ik met de telefoon bezig geweest. Ik heb alles meegemaakt, het begon met palen en draden, koperen draden erlangs, toen de kabel. Ik heb in de opleiding gezeten, en ga zo maar door. Ik heb achtendertig en een half jaar bij de KPN gewerkt. Toen ik 61 werd kon ik met de VUT. Achteraf had ik gewoon de veertig jaar vol moeten maken, want het scheelt een gigantisch hoop hoor. Ik ben al 31 jaar thuis. Met pensioen. We hebben het nu goed hoor.

Bij thuiskomst was er door de buurt een ereboog opgesteld. Ik kreeg een fiets, een fototoestel en een krentenbrood van een meter lang van de bakker. Ik was blij dat ik in 1949 weer naar huis mocht."Mevrouw Hilverts: "Het was net een ouwe man. Zoveel was die afgevallen. "Ja, ik had totaal negen weken op zee gezeten en was tien weken zeeziek.

Zowel de heen als terug. Bij Aden kwamen we op de grote zee. Elf dagen geen land gezien. Alleen maar water, water, water. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Maar er werd omgeroepen dat ze goed nieuws hadden voor de zeezieke mensen, 'de zee was zo glad als een spiegel.' Nou, dat hebben we geweten. Dat is niet te begrijpen. Dat schip dat komt dan op een golf en dan is die met de punt over de golf heen en dan zakt die. En dan maakte die ook nog dwarse schommelingen.

"Hoe zit het eigenlijk met de kinderen," vraagt Marianne weer nieuwsgierig. "We hadden vier kinderen. Eén zoon, Leo, is kortgeleden overleden. Een bacterie. Twee andere zoons zijn al gepensioneerd en dan hebben we nog een dochter. We hebben tien kleinkinderen en dertien achterkleinkinderen. We hebben ondanks alle tegenslag nog steeds plezier in het leven. We gaan vaak uitstapjes maken met de Zonnebloem. Alleen nu even niet. Het herstel duurt allemaal langer als dat je nog jong bent. Maar ik ga hard vooruit zeggen de artsen. Je moet wel willen. Reken maar dat ik de volgende reünie er zeker bij ben!" zegt Willem enthousiast. "Dan kom ik in mijn veteranenuitrusting. Met onderscheidingen. Ook die van de RATA!"

Mevrouw Geeske Hilverts vertelt trots dat de kleinkinderen allemaal op school een spreekbeurt over Nederlands Indië gehouden hebben en opa vertelde alles wat ze wilden weten. Ze hebben allemaal een acht gehaald. Mooi dat de kleinkinderen ook het verhaal van opa weten. Mevrouw Geeske voegt nog aan het gesprek toe: "Je hebt mensen die altijd mooie heldenverhalen weten te vertellen over hun tijd in Nederlands- Indië. Maar Wim zegt altijd: degenen met de grootste mond, hebben niks meegemaakt." " En zo is het." beaamt sobat Willem.

Sobat Willem wil toch nog even wat kwijt. "Dat vind ik nog wel belangrijk om te vertellen. Dat stuk weg om bij de J -Batterij te komen, dat was een weg van dertien kilometer. Daar hebben we wel eens 26 uur over gedaan. Want ze hebben het nu over bermbombommen, maar die hadden wij toen ook al hoor. Ik heb één keer meegemaakt dat er één vol op zo'n bermbom reed. Nou dan maak je wel wat mee hoor. Echt wel. En als je dan bij de J- batterij aankwam, was het niet van hoe is het gegaan, maar ging het van: Heje jenever bie je?" "Nou, daar kunnen wij ja op zeggen," antwoord Marianne gevat. "Want in de goodiebag die u net van ons hebt gekregen, zitten twee flesjes jenever, van Ketel1. Proost! En met de jenever is het meteen het einde van het bezoek. We gaan, anders staan we in de file en dat is niet prettig. Fijn dat u ons wilde ontvangen!" "Ik kan jullie alleen een goede reis wensen," zegt Willem Hilverts, "ik vond het hartstikke leuk dat jullie langs geweest zijn." Door het carnavalsgewoel heen banen Marianne en Joop zich een weg het dorp uit.

Door Marianne

Willem Jan Hilverts, 1-3RATA, 5e Veld art.

Lieve man, lieve vader, opa en overgrootvader en opa Vento
*11 augustus 1925 - † 6 november 2018

Het is ons maar geleend
de vele mooie dingen.
Ons onbetwistbaar eigendom,
zijn de herinneringen.

Nog terwijl wij bezig zijn met het corrigeren van bovenstaand verslag van ons bezoek aan de familie Hilverts, komt via de e-mail een bericht van zoon Jurrien binnen. "Hij, sobat Willem Hilverts, is afgelopen dinsdagavond in zijn slaap na een kort ziekbed overleden. Van de laatste bijeenkomst op 26 mei in Vught heeft hij genoten."

De crematieplechtigheid vond plaatst op 13 november 2018 om 12.00uur in crematorium Amersfoort in Leusden. Helaas was het voor ons niet mogelijk om bij deze plechtigheid aanwezig te zijn. Via Jurrien is er contact geweest met de naaste familie.

Corr.adres.J. Hilverts, de Maten 31, 3831 PJ Leusden

"Zij werden geroepen" – door Jan van Boeijen.

Op 1 december 2018 verschijnt dit boek en is niet verkrijgbaar in de boekhandel.

Het wordt uitgegeven in eigen beheer.

Gebonden, hard cover, groot formaat, 6 boeken in één, 450 pagina's met veel foto's over de inzet in Nederlands Indie van zes Indiëgangers van:
Het regiment Stoottroepen: 5 RS en (III)7 RS,
OVW., De mariniersbrigade,

De 7 december Divisie: 3-14RI, en 1-1 RHvB,
en de Tijgerbrigade, 2-6RI.OVW.

ISBN 978.9081392907 Prijs: € 49,95

Het boek is te bestellen per post of per email aan onderstaand adres:

Jan van Boeijen, Brand 33, 5706 LV Helmond of janvanboeijen@onsnetbrabant.nl U kunt € 49,95 over te maken naar NL03 INGB 0002 049091 t.n.v. Jan van Boeijen te Helmond. Vermeld duidelijk de adresgegevens waar u het boek heen gestuurd wilt hebben.

Lambertus (Bert) Peter aan den Boom,3-2-6RI

*23 augustus 1926 – †25 februari 2018

Prachtige jaren
Niet treuren dat ze voorbijgingen
Glimlachen dat ze er zijn geweest.
Het is goed zo.

November 2014 vertelde sobat L.P.aan den Boom thuis ons zijn verhaal. Hij meldde zich als OVW-er aan in Roermond. Hij ging als soldaat met 2-6RI met de Nieuw Amsterdam naar Nederlands Indie. Raakte tegelijk met sobat de Renet gewond met de 1^e politionele actie. (zie sepatoe roesak dec. 2012). Hij werd na zijn herstel kantinebaas op de post Dadapajam. Hij wilde niet terug naar Nederland. Trouwde in 1947 in Semarang en vond in 1948 een baan bij het havenkomander in Semarang toen 2-6RI naar Nederland vertrok. Eind 1949 werd hij overgeplaatst naar Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea. Na de overdracht Indonesië hij in 1950 teruggekeerd naar Nederland met vrouw en kind. Op zaterdag 3 maart 2018 was in de aula van crematorium Moscowa te Arnhem de crematieplechtigheid. Helaas was het voor ons onmogelijk om hierbij aanwezig te zijn. Uiteraard is er contact geweest met de nabestaanden.

26 februari 2018 gingen we op bezoek bij 3-7RI-er Bas van Veen in Driehuis. Ook Bas van Veen heeft de reünie van 2017 vanwege gezondheidsredenen niet mee kunnen maken. Wij zochten hem thuis op. Zijn verhaal leest u later.

Een emotioneel bezoek aan Jan Tishauser, 1-2-7 RI.

Het is geen mooi vooruitzicht het komende bezoek aan Jan Tishauser, 1-2-7 RI, en dat wat wordt besproken. Maar wij komen niet alleen voor leuke bezoeken bij de sobats thuis. Jan Tishauser is ziek. We bespreken op **26 februari 2018** het ziektebeeld en de gang naar ziekenhuizen en onderzoeken. "Hoe is het? Belazerd! Ben net herstellende van een tweede longontsteking. Maar het gaat nu wat beter. Penicillinekuur gehad. Maar ja die prostaatkanker. Het gaat zoals het is." Jan spreekt in korte zinnen. We praten over zijn vrouw, die dementerend is en niet meer thuis woont. De kinderen. Drie, twee jongens en meisje. Aan de muur hangt de foto van vier generaties Tishauser.

“Mag ik een stukje terug gaan in de tijd?” vraagt Marianne. “Waar bent u geboren?” “Ik ben in 1926 in Ouderkerk aan de Amstel geboren. Ik kom uit een doodarme familie. De crisisjaren natuurlijk. We zijn eerst naar Amsterdam verhuisd, wat nu die hippiebuurt is. Toen zijn we naar Oud Nieuwendam verhuisd. Een heel oud huisje. Daar moest je buitenom naar de plee toe. Emmertje water uit de regenwaterput mee om door te spoelen. En of het nou zomer of winter was, je moest buitenom naar de plee. Steile trap naar boven toe. Op zolder daar sliep ik dan. Ijskoud ’s winters, ijs op je deken, ’s zomers weer snikheet. Mijn vader is begonnen als postbode. In Ouderkerk aan de Amstel en daarna in Duivendrecht. Later is hij klerk geworden. Lagere school heb ik afgemaakt. Toen was het oorlog. Ik ben naar de ambachtschool gegaan. Afdeling timmeren. Toen kreeg de je Februaristaking en ben ik zo langzamerhand afgezakt naar het rondbrengen van flyertjes. Illegale krantjes. Daar begon het mee en voor je het weet zit je er dik in het verzet.

Holt's Shop/Herald

Je moest goed uitkijken. Naast ons woonde de broer van mijn moeder, daar hebben we de regenwaterput leeggemaakt en daar zaten we wel eens ondergedoken. Aan het einde van de grote tuin die er nog bij was stond van de gemeente Amsterdam een GGD-huisje. Onze tuin die lag 1,5 meter lager. Hebben wij onder dat huisje een gat gegraven, mijn oom en ik, en daar sliepen we ook wel eens. Vroeger hadden we van die ingebouwde kasten in de kamer met aan beide kanten een deur. Bovenop hebben we een gat gezaagd. Daar stonden we soms dan in. We waren altijd op ons hoede. Altijd achterom kijken. Je kon nooit wat! De oorlogstijd heb ik niet alleen doorgebracht in Nieuwerdam, maar ook maanden weg, hier en daar ondergedoken bij een boer en zo. En dan jatte ik een kippetje. Oh sorry! Als het weer rustig in de buurt was, dan kon ik weer terug. Maar dan krijg je ook de oproep om in Duitsland te gaan werken. De arbeidsdienst. Dan moet je echt gaan ‘duiken’. Toen kon je helemaal nergens meer naar toe. Hoe ik aan de onderduikadressen kwam? Dat weet ik niet. Ik wist ook niet hoe ik aan de flyers kwam. Je wist niks. Je had ze en je bracht ze. En de adressen, dat ging van: Fiets even mee, en dan fietste je mee. Of je liep mee. Dan zeiden ze dag en dan stond je ergens waar je de krantjes, de Waarheid, het Parool, Trouw en de Vliegende Hollander, verspreidde. Het gebeurde veel ’s nachts.”

“Toch heel link,” zegt Marianne, “als ze je snapten met die krantjes, dan was je er geweest.” “Nou, ik zie dat niet zo. Ik heb altijd gezegd:”Ik heb veel liever dat ze zeggen daar gaat die lafaard als daar ligt die held. Ik wilde wel blijven leven. Je rommelde maar wat an,” zegt sobat Jan. “Je bent nog jong en je ziet dan nog niet zo de echte gevaren ergens van in. Het was avontuurlijk. Dat was het! Maar de technische school heb ik wel afgemaakt. Met hangen en wurgen. Na de bevrijding, ik had getekend voor de B.S. ,Binnenlandse Strijdkrachten, wilde ik er wel uit, want dan kon ik gaan studeren. Nou ik kon er wel uit, maar: Er was oorlog in Indie. We roepen je morgen dan weer op. Je gaat als oorlogsvrijwilliger of als dienstplichtige. Dus heb ik voor het eerste gekozen. Ik meldde mij aan in Nieuwerdam. Ik kwam eerst bij de Oranje Nassaukazerne. Daarna gingen we naar Ermelo, de Jan van Schaffelaarkazerne. Daarvandaan zijn we naar Engeland gegaan.

Ik ben brenschutter geweest. Daar ben ik niet voor opgeleid in Nederland hoor. Daar was ik infanterist en kreeg exercitie, exercitie en nog meer exercitie. Discipline, in de dubbel, in de dubbel. Geweertje op, geweertje af. En maar hobbelen en maar hobbelen. Af en toe mocht je op de hei met een losse flodder schieten. Geweer: een Lee Enfield. Het waren krenge, man!”zegt Tishauser. “We hadden ook nog stenguns. Als je er één keer mee had geschoten, was de loop vanzelf al krom. De brens die we hadden waren redelijk goed. Daar had je altijd twee lopen bij dus als je de een gebruikt had en die was bloedheet geworden, dan kon je die andere erop zetten. Als zo’n loop heel erg warm was geworden, hadden we ook nog een ander middel om die te koelen: er overheen piesen.

Van Engeland uit zijn we met De Boissevain onderweg gegaan naar Australië. Daar kwamen we niet in. Aan boord was het een zootje puin hoor. Ik ben niet zeeziek geweest. Je sliep in van die hangmatten, drie lagen boven elkaar. Als je boven lag, had je mazzel. Die onder lagen, die werden ondergekotst. Uiteindelijk zijn we dus terecht gekomen bij Semarang. Bij het strand. Daar zaten de Gurka’s. Stelletje schorem.

We kregen meteen de vuurdoop. Onze pelotonscommandant was gelijk het haasje. Dan kom je met je rotzooi uit die landingsboot vandaan en dan sta je daar en dan komt die commandant naar je toe en die zegt: “Ga maar naar de kazerne toe, die is in het centrum van de stad. Ga maar patrouille lopen”. We wisten niets, je kent de taal niet en het werd nog donker ook.” En dan heb je dan uiteindelijk gevonden, dan ken je op de stenen vloer gaan liggen. Zeiknat, geen dekens, geen klamboe, helemaal niks.” “Hebt u geen Maleis geleerd op de boot op de heenweg?” “Nou, niet echt. Een zootje ongeregeld op zo’n boot. Ach joh, je bent negentien jaar! Als je dat achteraf bekijkt dan is het onbegrijpelijk. Dat kan toch eigenlijk niet.

Daar zit je dan in een vreemd land. We zaten in een oude kazerne van het KNIL. In het centrum van de benedenstad Tjandi. We hadden de fabriek daar bezet, Britisch Amercain de tabaksfabriek, de watertoren en nog wat van die dingen. Ik dacht dat 2-13 RI daar ook zat.

Hoe ging het patrouilleren? Onze eigen commandant had de kaart. Hij was een goede pelotons- en compagniescommandant. Namen? Van Wilpen, kapitein, en Hoekstra. Hoekstra was compagniescommandant. Hoekstra was eigenlijk een marineman, die had de hele opleiding gehad als cadet. Een geweldige kerel. Hij had een hele zware stem. Een hele correcte kerel.

Ik heb alle twee de politionele acties meegemaakt. Maar dat onderwerp wil ik graag laten rusten. Dat doet te veel pijn." Hier huult Tishouser en moet zich herpakken. "Even wachten!" Dat doen we.

Ik ben ruim twee jaar in Indië geweest. Het land is schitterend. En de bevolking? Dat waren over het algemeen lieve mensen. We hadden een schat van een wasbaboe. Ze kon geen woord Nederlands, kon niet schrijven of lezen. Maar een schattig vrouwtje. Maar ze verdiende zo een mooi centje en kreeg ook wel wat toegestopt hoor.

We liepen patrouilles, patrouilles en nog meer patrouilles.

We hadden maar één uniform. Dat moest je zelf wassen. Later kregen we nog een camouflageoveral. Met van die dikke naden in je liezen, zodat je helemaal kapot geschuurd werd in je liezen van het zout van je eigen lijf. Wat kreeg je toen je terugkwam? Ik kreeg honderd gulden. Daar moest ik me zelf voor kleden. Ik ging als jongen weg en kwam als man terug. Ik had niets meer door de oorlog. Zelfs mijn ondergoed niet meer. Ik zal je vertellen, ik moest demobiliseren in Hooghaelen. Daar moest ik alles inleveren. De inleverfoerier miste nog een dingetje. Hij keek achterom en ik heb het weer teruggejat. Mijn koffer zat vol.

Op de kade stonden demonstranten. Die ontvingen ons met: Moordenaar, moordenaar! Ik ben afgezwaaid als soldaat 1. Titulair sergeant.

Eenmaal terug in Nederland, wilde ik gaan studeren. In militaire dienst heb ik studiegeld aangevraagd. Maanden lang hoorde je niks. Uiteindelijk kreeg ik dan bericht van defensie dat ze een toelage zouden doen. Ik maak de envelop open, daar zat tien gulden in! Eenmalig! Gelukkig is het nu allemaal veel beter geworden.

Volgens militaire dienst moest je werkgever je weer terugnemen. Maar ik had helemaal nog niet gewerkt!!! Werk vinden viel niet mee hoor als Indiëganger. Ik heb armoe geleden, nou dat wil je niet weten. Ja die mooie brief die we aan boord kregen van prins Bernhard dat bij thuiskomst alles voor onze zou worden geregeld. Mooi niet. Dat zijn van die dingen die nu pas boven komen.

Tijdens het bevrijdingsfeest in 1945 heb ik mijn vrouw ontmoet. We hadden ons verloofd voor ik vertrok. Ik heb wel een heel prettige verloving gehad hoor. We deden alsmaar schrijven! Wachten tot de brieven aan kwamen. Dat was ook zo treurig. Ik heb ze later nog gevonden, toen ik aan het opruimen was. Ik heb ze allemaal vernietigd. Ik kan er niet tegen. Te persoonlijk. In 1948 ben ik getrouwd. Ik was net terug uit Indië. De thuiskomst was een feest. Niet dat de boel versierd was of zo. Maar ik zag mij meisje weer. Heerlijk. Ik kreeg na de militaire dienst een huisje toegewezen op de Gelderse kade in Amsterdam. Boven een kaaspakhuis. Heel het huis vol muizen. Er was een alkoofje en daarachter was de keuken met een platje. De wc werd daar op gebouwd. Ondertussen had mijn vrouw een kindje gekregen. We moesten trouwen. Ik schaam mij daar niet voor. Tussen de keuken en wc moest mijn vrouw de was ophangen. Dan hadden we vlooiën en dan weer muizen.

Ik ben uiteindelijk bouwkundig ingenieur geworden. Ik heb bijna alles in de avonduren geleerd. Maar ik ben er gekomen. Ik heb er geen spijt van. Tot mijn 59^e ben ik bouwkundig ingenieur gebleven. Toen ben ik met vervroegd pensioen gegaan. Ik werkte 70 uur in de week. Het was toen wel genoeg geweest. Ik heb hard gewerkt, mijn kinderen zijn goed terecht gekomen en dan denk ik: Jantje je hebt het goed gedaan!

Hoewel ik nog een keer terug had willen gaan naar Indonesië, raadde mijn huisarts dat af. Of je komt met een hartaanval terug of helemaal niet meer. Veel te emotioneel. Dus ik ben nooit meer terug geweest. Het is geweest. Ik ben met mijn lieve vrouw heel veel gaan reizen, maar dus nooit naar Indonesië.

Het enige wat ik aan de militaire dienst heb overgehouden is kameraadschap, kameraadschap, kameraadschap. De rest is maar bijzaak. Je maakte dingen mee, zo jong, waarvan je denkt wat moet ik er mee? Ik heb nog regelmatig dat ik 's nachts uit bed stap. Dromen, heel veel dromen. Dan hou ik het niet meer. Of ik er behoefte aan heb om daar met de hulpverlening over te praten? Nee! Ik moet het zelf oplossen. Nu ook, met mijn ziekte. Ik heb mijn leven nu gehad. Het is over. Het is klaar. Het is goed, maar het is kwaad.

Hoelang heb ik nog te leven, nog een jaar, twee jaar, word ik honderd? Ik weet het niet. Ik hoop mijn vrouw te kunnen overleven, Ze wordt uitstekend verzorgd daar, maar ik hoop dat ik er mag zijn voor haar tot haar dood.

Ik zit hier wel eens te mijmeren en dan schrijf ik je een email. Ik heb het gevoel, ik kan praten met Marianne. Achteraf heb ik dan weer spijt dat jou belast met mijn ellende." "Dat moet u niet hebben. Ik ben heel blij dat u mij schrijft met wat u bezighoudt. Een luisterend oor te mogen zijn, is heel fijn. Er te mogen zijn voor u en de veteranen."

“En ik vind het schitterend om bij jullie op de reünie te komen. Schitterend. Ik kan er fijn praten, maar ook daar hoor ik soms van die heldenverhalen waarvan ik denk: nou nee. Maar ik ben heel blij met contact zo via de email ook. Dat loopt goed. Ik worstel nu enorm met mijn emoties. Vroeger had ik daar veel minder last van. Ik wil helemaal niets meer. Ik vertrouw niemand. Ik vertrouw jullie! Daar wil ik wel wat kwijt bij, maar voor de rest, nee.”

Na ons bezoek aan sobat Jan Tishauser werd zijn gezondheidstoestand steeds slechter. Er is nog een paar keer e-mailcontact geweest maar dat werd stilgezet. Het ging niet meer. Op 2 mei 2018 overleed sobat Jan. In zijn laatste email aan Marianne schreef hij: “Ik zal er niet persoonlijk meer bij zijn tijdens de reünie, maar geloof mij maar, ik zal er zeker in spirit bij zijn!”

Door Marianne

Jan Tishauser, soldaat 1° klas, 1-2-7RI,
Lieve man, zorgzame vader, opa en overgrootvader(Opi)
*31 augustus 1926 - † 2 mei 2018

Waarheen?
De weg is mij bekend, ik weet waarheen.
De kleine man zegt:
“We gaan goed zo hè opi”

Zo kort na het laatste bezoek aan Jan Tishauser kwam het bericht van zijn overlijden. De reünie niet meer in levende lijve mogen meemaken. In eerste instantie schreef sobat Jan, dat hij in stilte gecremeerd wilde worden. “Je krijgt wel bericht van een van mijn jongens”. Later schreef Jan dat hij hier, in overleg met de kinderen, toch van terug kwam. “Hoi moeder overste van de veteranen, de ouwe sobats en de ouwe veteranen. In de tijgersluipgang naar het hospice geslopen en wordt hier als een koning behandeld. Ik ben pijnvrij dus niet zeuren. Voor de crematie is er tijd om je zegje te doen. Ik stop. Een saluut van de gesloopte Jan.” Jan zijn laatste contact met Marianne, zijn wens. Daar hebben we uiteraard gehoor aangegeven. Het afscheid van sobat Jan vond plaats in de aula van crematorium Purmerend te Purmerend.

Joop hield de toespraak waarin hij veel aanhaalde wat we onlangs nog van Jan zelf hebben gehoord. Aansluitend volgde het veteranengedicht. Een goed mens is heengegaan. Bij kist met de onderscheidingen, baret, stropdas en fleurig zomerbloemstuk, bracht Joop ook hier weer de militaire eregroet. Na afloop van de drukbezochte plechtigheid was er gelegenheid om te condoleren, met een hapje en drankje.

Door Marianne

Foto: Joop Praet

Op 9 maart 2018 vingen wij twee vliegen in één klap in Scharendijke. Wij bezochten de gebroeders Niko en Jacob van der Linde. Beiden hebben tot hun spijt vanwege gezondheidsomstandigheden voor de reünie van 2017 moeten afzeggen. We gingen met zijn allen van huize Niko Jacobs naar het andere huize Jacobs. Hun beide verhalen leest u, u raadt het al, in de volgende sepatoe roesak.

Foto: Joop Praet

Na wat heen en weer gerij, vonden we toch op 16 maart 2018 Willem de Knecht van 2-7RI in Hilversum. Soms zijn de wooncomplexen gewoon complex. Ook dit verslag leest u in het volgende boekje.

Foto: Joop Praet

Onder het motto 'je vangt meer vliegen met stroop dan met azijn' gingen we aansluitend na dit bezoek door naar Pannenkoekhuis Bergzicht in Woudenberg. Hier haalden we de door hen beschikbaar gestelde zakjes stroop en de kortingsbonnen op die u in de goodiebag heeft aangetroffen.

Met het oog op de naderende reünie bespraken wij op 29 maart nog het één en ander op de Generaal Majoor de Ruyter van Steveninckkazerne in Oirschot. We bezochten daar meteen ook de historische traditiekamer van de Limburgse Jagers om enkele documenten en items van 2-6RI te doneren voor het museum.

Foto: Joop Praet

Omdat we toch in het Brabantse waren, reisden we door naar FC Oss in Oss om daar een gesigndeerde wedstrijdvoetbal op te halen voor de verloting op de reünie. Geweldig bedankt FC Oss!

Foto: Joop Praet

De naambadge van sobat van Meurs blijft hangen.

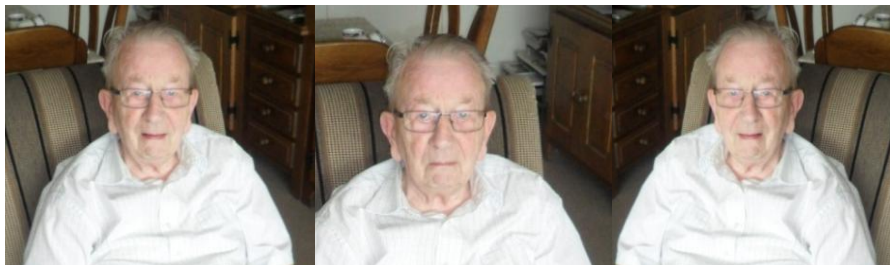
Meestal gaat het contact maken met een veteraan om bij hem op bezoek te komen van de commissie uit. Maar een enkele keer zoekt de veteraan zelf contact. Heel leuk voor ons want dan weten we dat het goed uitkomt. Deze keer belde sobat Meurs (5RS) naar Marianne. "Hebt u mij niet gemist op de reünie?" vroeg sobat van Meurs uit Rotterdam aan Marianne. "Jazeker wel, want uw naambadge bleef hangen op het bord bij de ingang van de kazerne. Er ligt een briefje op mijn bureau dat ik er aan denk u te bellen. U bent mij te vlug af," antwoord Marianne. "De reden is dat ik in het ziekenhuis lag die dag," vertelt sobat Meurs. Marianne haakt gelijk in en stelt een bezoekje voor. "Komt het uit als we volgende week even bij u langs komen. We moeten die dag toch in Rotterdam zijn. We hebben een lange wachtlIJst van te bezoeken sobats, maar dit gaat voor."

En die volgende week is nu. Juni 2017. We zitten bij sobat van Meurs in zijn flat. "Wat is er precies gebeurd dat u in het ziekenhuis terecht kwam," vraagt Marianne. Sobat van Meurs vertelt zijn verhaal: "Ik ben gevallen. Ik had een drukke dag, met boodschappen doen. Na de boodschappen uit de auto te hebben gehaald was ik eigenlijk een beetje moe en ik dacht dan ga ik in de slaapkamer even op bed zitten. Ik viel als het ware gelijk achterover. Het leek wel of ik van beton was gemaakt, zo stijf. Mijn gedachten waren ook helemaal verward. Ik kon eigenlijk niets doen. Na verloop van uren kwam ik een beetje bij. Ik probeerde ergens houvast te krijgen, maar dat lukte niet. Het gekke was, toen glee ik van het bed af. Ik kwam op de grond terecht en kon ik helemaal niks meer doen. Mijn zoon kreeg in de gaten dat er iets niet goed was. Die heeft meteen de ambulance gebeld. Die was er zo. Ik moest eerst voor één dag ter observatie, daarna naar de afdeling interne ziekten. Niets bijzonders gevonden. Tja, wat nou de oorzaak was, ik denk dat het gekomen is doordat ik een beetje te vermoeid was. Wat wel bleek uit de onderzoeken was dat ik een longontsteking had. Met antibiotica is het grotendeels weer in orde gekomen. Ik heb dit wel eens eerder gehad. Toen ben ik naar de huisarts gegaan. Die zei dat ik een Delier had. Maar nu voel ik me stukken beter."

"Hoe oud bent u nu? Al 89 jaar?" vraagt Marianne geïnteresseerd.

"Was u al eens eerder bij ons op de reünie geweest," vraagt Joop. "Nee, het zou deze keer de eerste zijn geweest. Ik wist nog niet eens dat het bestond. Ik las de oproep in de Checkpoint" "Zo bent u dus met ons in contact gekomen," redeneert Marianne. "Ja, dat klopt." "U hebt jammer genoeg wel wat gemist. We hadden 180 bezoekers, zelfs één uit Australië. Het onderdeel 5RS waar u bij diende, was goed vertegenwoordigd," zegt Joop. "Ik ken niemand meer van 5RS. De eerste jaren zat ik in Roermond bij de bijeenkomsten. Daar ontmoette je nog wel eens een enkeling. De laatste jaren ook al niet meer."

Twee verdiepingen hoger hier woont een Ambonees. Als ik aan hem vroeg hoe het met hem ging, gaf hij nooit antwoord. Een paar jaar geleden begonnen ze over die slachtingen op Celebes en wat er in Oost en West Java is gebeurd. Toen begon die wel te praten. Die nabestaanden krijgen allemaal geld. Hij zei vroeg ik het daarmee eens was. Nou, nee dat ben ik dus niet. Nou en toen kwam die los!

Ik ben geboren in de Meester Willemstraat in Oud Noord, of zoals we hier in Rotterdam zeggen: het oude Noorden. Ik ben in Rotterdam naar de lagere school gegaan die ik helemaal heb afgemaakt. Mijn vader werkte bij Kok een Levensmiddelenbedrijf als koffiebrander. Met het bombardement in Rotterdam in 1940 zat hij die dag in dat nieuwe pand waar nou V&D staat. Hij vertelde dat hij niks kon doen. Alles stond in de fik. Hij moest net zo lang wachten tot het bombardement voorbij was en toen is hij via een vluchtweg langs de andere kant van Rotterdam gemoeten om weer thuis te komen. Hij werd gelijk overgeplaatst naar Den Haag. Toen hadden ze daar twee koffiebranders. De dag na het bombardement ben ik nog met mijn vader lopend naar de stad gegaan. Alles was weggebombardeerd.”

“Wat een angstig iets moet dat zijn geweest. U was 13 jaar en dan zoiets bewust meemaken,”merkt Marianne op. “We gingen toen dus naar Den Haag. Daar heb ik nog een paar maanden op de lagere school gezeten. Daarna ben ik naar de MULO gegaan. In Rijswijk. De Mulo heb ik afgemaakt. In het laatste oorlogsjaar heb ik examen gedaan. Daarna heb ik bij de verzekeringsmaatschappij voor boeren en tuinders gewerkt. Dat was een maatschappij nog van de Duitsers, al die boeren en tuinders van heel Nederland hebben ze op één hoop gegooid en daar zat ik dan. Vervolgens, toen was de oorlog afgelopen, kon ik een baan krijgen bij Douwe Egberts. Daar heb ik anderhalf jaar gewerkt tot ik in militaire dienst moest.”

“U was dienstplichtig en werd opgeroepen,”stelt Marianne dan vast, “waar bent u opgekomen?” “Eerst in Nijmegen, daar hebben we een paar maanden gezeten. Daarna overgeplaatst naar Den Bosch, de Isabellakazerne. Ik kreeg de opleiding voor infanterist. De opleiding duurde een maand of vijf, zes. We moesten allemaal gelijk weg, geen vervolgopleiding, gelijk weg. Op 5 november 1947 zaten we al met zijn allen op de boot, ‘de Volendam’, op weg naar Nederlands Indië.

In het Suezkanaal zijn we nog tegen die brug opgevaren. We werden toen gelijk op rantsoen gesteld voor drinkwater. Wassen mochten we ons alleen met dat zoute zeewater. In de Dode Zee hebben we een paar dagen voor anker gelegen om dat gat een beetje dicht te maken. In het noorderpuntje van Semarang hebben we ook nog even in de haven gelegen, daar hebben ze het één en ander nagekeken en vervolgens zijn we doorgegaan naar Djakarta. In Tandjok Priok zijn we aan wal gegaan. Een paar dagen later zijn we naar Celebes gegaan. Daar hebben we een half jaar vakantie gehad, want Westerling was daar net vertrokken. Van vijandigheid hebben wij niets gemerkt. We hoefden niets te doen.”

“Hoe vond u Indië toen u daar net aankwam?” vraagt Marianne. “In het begin is het allemaal een beetje vreemd, de warmte kon ik wel tegen. Je moest een beetje contact te zien krijgen met de bevolking. Maar het viel daar allemaal mee op Celebes. Wij hebben een half jaar op Celebes gezeten en als we op patrouille gingen dan liep je daar langs kampongs waar Westerling had huisgehouden. Je zag geen lijken, maar allemaal uitgebrande huizen. Na Celebes hebben we twee jaar Midden Java gehad, dat ging ook allemaal goed. Als we patrouilles moesten lopen vlak bij de demarcatielijn zagen we militairen van de TNI. Als we ze tegenkwamen gaven we ze gewoon een hand.”

“Het is voor 5RS niet makkelijk geweest. Er zijn veel gesneuvelden,” merkt Joop op. “Ja, op andere punten hebben ze het wel moeilijk gehad, wij hebben al die tijd zo bij de demarcatielijn gelegen. Maar 5RS lag ook verspreid over Java. Ik heb twee jaar op Midden Java gezeten. Na de tweede politionele actie zijn we van Semarang overgevlogen naar Djakarta. Dat was de eerste keer dat ik heb gevlogen. Er waren daar al eerder parachutisten geland en hadden het vliegveld al bezet. Toen wij er aan kwamen werden wij naar verschillende hoeken van dat vliegveld gestuurd. Er waren veel bommen. Die bommen hebben we allemaal onschadelijk moeten maken. De volgende nacht zijn we lopend van het vliegveld naar Djakarta gegaan. Het was in de stad onrustig, maar later niet meer hoor. We hadden het aardig snel weer onder controle daar. Toen we na de 2^e politionele actie in Djokja zaten, hebben we ook verschillende beschietingen meegemaakt.

Wat het meest indruk heeft gemaakt? Ach wat moet je daar nou op zeggen. Het hele leven daar was anders. Je had je eigen groepje waar je steeds mee op stap ging. Een keer hebben we meegemaakt dat iemand een schot kreeg. Hij zei: ik ben in mijn heup geraakt. Er was toevallig een hospik bij en die zei ik zal wel even kijken. Een schampschot. Maar het was geen schampschot want 25 minuten later was die dood! De kogel was naar binnengeslagen. Dat is het enige sneuvelen wat ik meegemaakt heb. Ik heb wel eens gezegd: ik heb bij het spoor meer dooien meegemaakt dan in militaire dienst.

“Ik ben terug gekomen in Nederland met ‘de Nelly’ in 1950. In Rotterdam en ook vertrokken uit Rotterdam. Ik was niet zeeziek.”

De voordeur was versierd toen ik thuiskwam. Met een bord met ‘Welkom Thuis’. Het was toen allemaal heel eenvoudig. Je hoefde niets te verwachten. Wel een feestje met allemaal familie en bekenden. Het was wel een hele overgang om weer thuis te zijn hoor. Je komt in uniform uit Indië en gaat meteen over in burgerkleding.

Ik had gelukkig geen moeite om weer aan werk te komen, want ik mocht terugkomen bij Douwe Egberts. Dat was regeringsvoorschrift. Na anderhalf jaar bij de Douwe Egberts ben ik bij de spoorwegen terechtgekomen. Dat was allemaal toevallig een beetje. Ik las in de krant een advertentie: Den Haag Centraal vraagt loketpersoneel. Ik dacht, ik kan het altijd proberen. Het lukte. Ik heb een half jaar binnendienst gedaan op station Leidschendam Voorburg. Toen werd ik overplaatst naar Dordrecht. Daar heb ik tien jaar gezeten. Twee jaar vrachtgoederenkantoor en daarna acht jaar opzichter perron lossen der goederen. Vervolgens werd ik overgeplaatst naar het station hier bij de Kuip. Daar heb ik ook weer drieënhalf jaar gezeten. Daarna kreeg ik weer een reorganisatie en kwam ik weer in Dordrecht terecht als een soort reserve. Nou, toen werd Dordrecht weer opgeheven en kwam ik op Rotterdam Centraal terecht. En daar heb ik gezeten tot aan mijn pensionering in 1988.” “Oh je ziet hier de trein zo voorbijkomen,” zegt Marianne ineens verwonderd terwijl zij naar het raam wijst. “Goh, dat past mooi bij u dus dit uitzicht en ons verhaal!

Wat vinden uw kinderen eigenlijk van uw Nederlands Indië verleden? ”

“Ze praten er wel over, maar ze snappen er geen bal van. Ze kunnen niet begrijpen wat we daar gedaan hebben. Ze kunnen zich daar geen voorstelling meer van maken.”

“Hebt u nog fotoalbums e.d. ,” vraagt Joop. “Nou dat is ook weer zoiets,” zegt sobat van Meurs, “bij de tweede politionele actie werden al die koffers en kisten van de militairen op vrachtwagens geladen en werden ergens neergezet. Die stonden daar dan in de stromende regen. Toen we die kisten terug kregen liep aan alle kanten het water eruit. Alle foto’s die er in zaten waren kletsnat! Zonde! De kleding die ook in die kisten zat moest allemaal drogen. Als mijn kist onderop had gestaan dan had ik goed gezeten. Maar helaas. Hij stond precies bovenop!”

“Wat heeft de meeste indruk op u gemaakt in de tijd dat u in Nederlands Indië was,” informeert Joop. “Wij hebben over het algemeen goed contact gehad met de bevolking. Ik ben zelfs nog samen met mijn vrouw twee keer terug geweest naar Indonesië. De eerste keer in 1995. Naar Sumatra en dan naar Djakarta overgevlogen. Java gehad van west naar oost en met de pont over naar Bali. De tweede keer in 1999. Naar Java. Daar hebben we iets te zien gekregen van Djakarta wat ik nog nooit gezien had. Ze hadden daar flats gebouwd voor die Javanen, maar die wilden er niet in. Die bleven liever bij de kali zitten.”

“Bent u nog op bekende plaatsen, plekken geweest waar u destijds gediend heeft?” vraagt Marianne. “Nee, maar ik vond het heel fijn weer terug te zijn in Indonesië. Als mensen daar hoorden dat wij Nederlanders waren, begonnen ze zelf ook nog Nederlands te praten.

Vooral die ouderen. We werden heel vriendelijk ontvangen, er is geen haat. Die advocaat (Zegsveld) hier in Nederland die heeft er goed aan verdiend met dat gedoe wat er nu allemaal weer speelt met Indonesiërs die schadevergoedingen eisen. Ja, die heeft er goed aan verdiend.

Kennen jullie die ook van 5RS? Hueting?” “Neen,” zegt Joop, “maar wel hebben we met commandant van Haastrecht, 5RS, hierover gesproken. Hij vertelt een heel ander verhaal dan Hueting. Wat Hueting allemaal vertelt, dat heeft Jan van Haastrecht niet meegemaakt.” “Nee, dat geloof ik graag,” antwoordt sobat van Meurs. “Hueting kwam bij ons onverwachts binnenvallen. Toen hoorden we dat hij bij de inlichtingendienst geweest was, maar wat die daar allemaal heeft meegemaakt vertelde die nooit. Hij schrijft wel eens in bladen. De laatste keer in Checkpoint. Wat daar in stond, was niet allemaal juist. Hij heeft meer uitgespookt dan je denkt hoor. Daar hebben er een paar bijgestaan, maar daar hoor je hem niet over! Kijk als die nou de volledige waarheid sprak, dan kon ik er mee leven, maar dat doet die niet. Maar de echte waarheid kom je toch niet te weten.”

“Hebt u nog contact met andere veteranen,” wil Joop weten. “Ik heb geen contact meer met andere veteranen. Er hebben er hier in de flat een paar gewoond, maar die zijn allemaal overleden. Er is ook nooit zoveel belangstelling voor ons geweest in voorgaande jaren. De laatste tijd is het beter. We hebben wel altijd van 5RS reünies gehad. Eerst per compagnie, ik zat dan bij de derde compagnie, maar het werd steeds minder. Uiteindelijk zijn al die compagnies bij elkaar gebracht en toen viel de opkomst ook nog eigenlijk tegen. Het jaar daarop hebben ze het opgeheven.

Mijn familie is uitgestorven. Dat is op. Mijn vrouw was één van de twaalf. Mijn vrouw leerde ik rond 1950 bij een dansgelegenheid kennen. Ik heb een zoon, die woont in Prinsenland, een dochter in Zevenkamp en een dochter in Barendrecht. Kleinkinderen heb ik nog niet.

Ik ga nog iedere dag minstens een half uur wandelen hier in de omgeving. Ook rij ik nog auto. En ja, mijn rijbewijs is pas verlengd tot 2020! Ik kan nog goed meekomen in het verkeer. Ik ben niet bang op de weg maar ik ga niet meer het hele land door. Ik heb hier alles bij de hand, tram, trein, bus, metro en mijn auto.” Auto?! O jee, Joop merkt op dat de parkeertijd van de meter waar we staan geparkeerd bijna voorbij is. We moeten nu echt weg, anders hebben we straks een bon en dat willen we niet. We wensen sobat van Meurs een verder goed herstel toe. We bedanken voor het mooie gesprek en gunnen hem veel plezier met het uitpakken van de door ons meegebrachte goodiebag. “Daar ben ik nog wel even mee bezig als ik dat zo bekijk. Mensen wat een hoop spulletjes zit er in die tas.” We laten sobat van Meurs alleen met de goodies en gaan op een hulletje naar de auto. Op de minuut af de parkeertijd vol gemaakt!

Door Marianne

Hendrik(Henk) Stolp, telegrafist, 2-7RI

vader, schoonvader, opa en oer-opa

*7juni 1926 - † 21 juni 2018

Op 7 juni 2018 belt Marianne sobat Stolp om hem te feliciteren met zijn verjaardag, echter de telefoon wordt niet opgenomen. Ook in de dagen daarna blijft het stil aan de andere kant van de lijn. Oei, denkt Marianne dan. Daar is iets mis. Dan valt er een rouwbrief in de bus. Henk Stolp, overleden. Dus toch.

We bezochten Henk Stolp in 2017 thuis in Hoofddorp. Henk was somber. Hij zag het niet meer zitten. Ondanks dat werd het een fijn bezoek waar we de sombere sobat toch nog enkele keren aan het lachen wisten te krijgen en hij aan het eind van het bezoek weer zover was dat hij graag de tijgerpostzegels wilde hebben voor zijn verzameling. Nu u weer!

Henk Stolp, rasechte Amsterdammer, moest in 1944 voor de Arbeidsdienst in de Peel wegen aanleggen, aardappels rooien in het Drentsche Grollo en bij de grens een vliegveld aanleggen voor de moffen. Toen vond hij het genoeg. Hij dook onder in Steenwijk. Ging op een oude fiets naar Lemmer en vandaar met de boot naar Amsterdam. Bleef toen thuis tot de bevrijding. Hij gaf zich op als oorlogsvrijwilliger met als drijfveer idealisme. Wat bitter tegenviel toen hij in Indië zat. Hij kreeg in Indië opleiding tot telegrafist, verbindelaar. Hij overleefde 24 malaria-aanvallen en kwam weer in het hospitaal terecht met buiktyfus, herstelde in het Tijgernest en moest toen terug naar Holland. Hij wilde, eenmaal weer thuis, beroeps worden.

Hij kreeg echter een week na thuiskomst zijn 25^e malaria- aanval en belandde in een militair hospitaaltje. Eenmaal daar ontslagen, meldde hij zich in Ypenburg voor beroepsdienst. Vanwege een snotneus van een sergeantje, die de oud Indiëgangers wel eens zou leren hoe je dienst deed, had Henk het voor gezien. Hij stapte op. Ging uiteindelijk werken bij de KLM en hield dat vol tot zijn zestigste jaar. Hij ging twee keer terug naar Indonesië. Henk is niet meer. Helaas konden wij niet aanwezig zijn bij de crematieplechtigheid op 28 juni in het crematorium en uitvaartcentrum Haarlemmermeer in Nieuw Vennep. Wel is er een brief met woorden van troost en herinneringen naar de familie gestuurd. Hierbij sloten we ook het passende veteranengedicht in.
Corr.adres: Ridderburgpark 29, 2135 KS Hoofddorp

Door Marianne

Op 4 juni bezoeken we de rasechte Rotterdammer, Koos de Ruijter, 2-6RI. en zijn vrouw Laurie. Koos kwam na ernstige gezondheidproblemen en een plotselinge ziekenhuisopname weer thuis. En omdat het toch 'de dag van Koos' was, reden we ook langs bij Koos van der Kuij, 5-5RI, in Gouda. Ook hij kon wel wat extra aandacht gebruiken.

Foto: Joop Praet

Vanwege een lelijke val op zijn rug, lag Joop met de nationale veteranendag 2018 in het ziekenhuis. Marianne keek, voor ze op bezoek ging bij Joop, thuis nog even een stukje van de live-uitzending van de veteranendag in Den Haag. Dan ziet zij in een militaire legerwagen vrolijk zwaaiend iemand die ze eigenlijk die dag in Den Haag zouden ontmoeten. Dag sobat Harry!

Foto: Marianne Praet

Op 16 juli 2018 brengen wij de nieuwsbrief van juni met daarin het verslag en veel foto's van de gehouden reünie op de kazerne in Oirschot langs. We hadden afgesproken met de scheidende regimentsadjutant Paul Payens en konden meteen kennismaken met de nieuwe regimentsadjutant van der Voort.

Foto: Joop Praet

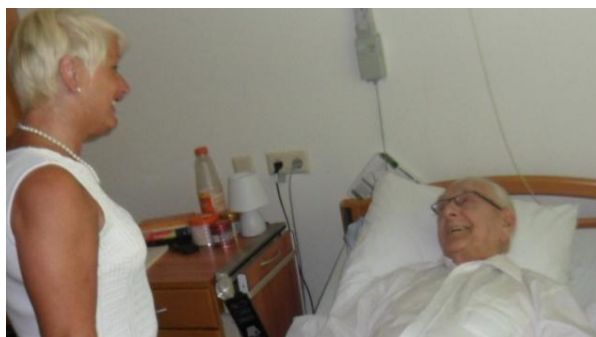
Marianne had geregeld dat Jo van den Heuvel, 2-6RI, Antoon Mathijssen, ook 2-6RI, zou ophalen om naar de reünie te gaan. Echter Antoon moest uitgerekend op de dag van de reünie naar het ziekenhuis. Pogingen van de sobats om met elkaar daarover telefonisch in contact te komen, eindigden in een complete klucht. Marianne zorgde ervoor dat alles op zijn pootjes terecht kwam. Antoon naar het ziekenhuis en Jo naar de reünie! Als kleine troost voor sobat Antoon brachten wij hem de goodiebag en de placemat thuis. Wisten we meteen hoe het met Antoon ging.

Foto: Joop Praet

Een spraakwaterval van 2-7RI in het verzorgingshuis.

Marianne kreeg maar geen contact met Kobus Quirijns van 2-7RI. Maar uiteindelijk weet ze contact te krijgen met zijn dochter Nelly. “Pa is in de verpleging, het zal nog een wel een poosje duren. De vraag is of hij weer naar huis kan gaan straks. Hij heeft het vreselijk jammer gevonden dat hij niet op de reünie aanwezig kon zijn,” vertelt zij Marianne. Reden genoeg voor ons om deze trouwe bezoeker aan de reünies op te gaan zoeken in verpleeghuis Zonnelied in Ammerzoden. “Dag sobat!” Het gezicht van Kobus Quirijns licht blij op. “Hé jongens, wat fijn dat jullie mij hier komen opzoeken.” “Als u niet naar ons kan komen, dan komen we gewoon naar u. Destijds kwam u samen met een flink aantal 2-7RI-ers waaronder Arie Olckers, Jan van Langh en Joop Koster voor het eerst eens kijken hoe bij ons de reünie was. Verleden jaar bent u zelfs ’s ochtends nog naar de reünie gekomen terwijl ook uw kleinzoon die dag trouwde. U moest en zou eerst een poosje bij ons op de reünie zijn. Kijk u eens aan, hier hebt u meteen de goodiebag van afgelopen reünie! Veel plezier met uitpakken straks”. Marianne zet de zware goodiebag aan het voeteneind van het bed neer. Sobat Quirijns laat meteen zijn betrokkenheid merken door te vragen hoe het met de kas is. Fijn als iemand zo meedenkt met het wel en wee van de commissie.

Nog voor we goed en wel zitten begint Sobat Quirijns gelijk zijn verhaal: “Ik ben geboren in Meeuwen. Een dorpje hier in de omgeving. Ik heb gewoon lagere school gehad. Ons gezin? Vader, moeder, zus en ik. Mijn zus is amper vijftig geworden. Mijn vader heb ik eigenlijk niet gekend. Mijn moeder was boerin. Ik hielp mee op de boerderij. Voeren, ik deed mijn oom ook altijd meehelpen, die had paarden. Maar ik ben eigenlijk geen boer geworden. Daar heb ik geen zin in gehad. Ik zat veel in de auto en in de garage. Allemaal kijken, opnemen en niks doen. Later mocht ik helpen met repareren. Ja, ik was meer iemand van de techniek. Na de lagere school ben ik niet verder gaan leren. Ik heb wel een avondcursus gevolgd. Voor de motor, de auto. Ik had goede cijfers hoor. Dat was wel een bewijs dat ik er een beetje kijk op had.”

“Toen brak de oorlog uit,” vervolgt Marianne. “Ook nog, ja. En dat was erg, want bij ons is alles platgeschoten. De Engelsen kwamen tot aan de Maas en wij zitten aan de noorderkant van de Maas. En aan de andere kant was de Merwede. Die waren nog eerder bevrijd dan dat stukske bij ons. En altijd maar dat trommelvuur. Er sneuvelden heel wat soldaten. Ze stonden bij Kapelseveer, een brug te slaan dan konden de Engelsen vrij over. Er is hard gevochten. We konden eigenlijk niet buitenkomen. De Engelsen aan de ene kant van de Maas en de Duitsers aan onze kant. Er zijn grote verliezen bij de burgers gevallen. Ja, dat was allemaal spannend toen die tijd.

Hoe ben ik bij 2-7RI gekomen? Ik ben als dienstplichtige in juni 1946 opgekomen. We zijn opgeleid in een plaatsje bij Tilburg. De naam weet ik niet meer. We hebben daar ongeveer een maand gezeten. Daarna gingen we naar kamp Villheide bij Mill. Weer een ander kampement. We hebben daar niet veel opleiding gehad, slechts ene keer naar de schietbaan geweest. Toen vertrokken we naar een kampement in Waalroij, bij de Peel. Daar kwamen we in november aan. Ja, we hoefden niet naar Indië werd gezegd. Maar de opleiding ging verder. Op een gegeven moment kregen we inschepingverlof. Dus, toch naar Nederlands Indië. Het was een doorgang van een heel bataljon. Eind november werden we in Tilburg ontvangen door Prins Bernhard. **Ik** heb hem niet gezien. Het was ontzettend koud. We stonden bij het station, want we moesten met de trein naar Rotterdam. Vandaar uit gingen we op 29 november 1946 met ‘de Sibajak’ naar Nederlands Indië. Mooi schip. Heb ik nog een grote storm meegemaakt in de Middellandse zee. We hadden toen meteen al een dode aan boord. Ik zat in de eetzaal te eten. Ik was helemaal niet zieziek. Maar de meesten wel. Gelukkig maar anders hadden er veel meer ongelukken gebeurd. Maar goed, die betonnen tafels staan vast aan de vloer. Maar door al het schommelen van het schip wrikten die los en gingen aan het schuiven. Daar kwamen jongens tussen te zitten. Eén was helemaal geplet. Ze hebben toestemming moeten vragen om hem aan land te mogen begraven. Er was geen beginnen aan om hem een zeemansgraf te geven. Het was vreselijk, die storm. Soms dacht je echt dat het schip doormidden zou breken zo ging het in de golven op en neer. We hebben 36 uur in die storm gezeten. De mensen waren doodziek. Bij het Suezkanaal aangekomen was het weer rustig. In Malta was het ook al minder geworden en zijn ze toch doorgevaren. Uiteindelijk zijn we dan in Tandjok Priok aangekomen. Daar werden we geloosd. Er gingen er een hoop van boord af. Wij zaten achter in de kont van het schip. Alles ging weg en niemand wist waarheen. Later kwam ik er achter, dat die naar Sumatra, Borneo, Celebes, Bali, Java, het oosten en midden en westen nog, gingen. Allemaal verdeeld. Ik kwam als dienstplichtige wel bij vrijwilligers terecht. We werden dus ingevoegd. Na 2 dagen acclimatiseren moesten we mee patrouilles lopen.

In die snikhitte. In de omgeving zaten 2-6RI en 3-7RI.

Ik was opgeleid als gewoon soldaat, infanterist. Er waren jongens die kregen een mooi baantje, chauffeur of administratie, die hoefden geen patrouille te lopen. Ik ben er gekomen en ik heb er 2,5 jaar gezeten en 2,5 jaar patrouille gelopen. Met de kogels die heen en weer gingen.

We moesten een patrouille lopen, allemaal een meter of vijf van elkaar. Plotseling een schot uit een ravijn en dat kwam bij degene die voor mij liep in zijn been. Hij viel en riep: ik ben gewond. Ik knielde gelijk bij hem want ik liep er achter. Hij was dood. In vijf minuten tijd. Wat er nou gebeurd was weet ik nu nog niet. We hadden bij hem wel het gaatje van de inslag gezien, maar er was geen uitgang. Dat kogeltje was naar binnengeslagen door het bot en de ader. Dan moet je wel goed kunnen mikken. Maar er zaten ook nog Jappen die best konden schieten. Ik heb wel meer van die dingen meegemaakt. Op een mijn gereden. Drie weken lang ben ik doof geweest. Ik hoorde niks meer vanaf de klap. Misschien was dat het begin wel dat ik nu zo doof ben. Lastig als je zo doof bent hoor, één op één gaat nog wel. Maar je hebt haast geen contact. Het is echt een handicap.

Ik had het daarnet over die man met dat schot in zijn been, die jongen woonde in Groningen, Hoogezand. Dat wist ik. En dat die Kremer heette. Mijn schoonzoon heeft gezocht op het internet, dat kan tegenwoordig, en wat bleek? Dat hij nog een broer had die nog leefde. Die heb ik nog een keer gebeld, maar ja, hij verstaat mij slecht. Dus ik heb hem een briefke gestuurd met een mooie foto van het graf van zijn broer. Zelf had hij geen duidelijke foto van dat graf. Ik wel. Daar was die blij mee.

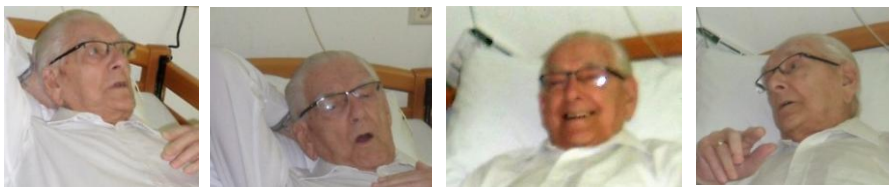

foto S.Joop Praet

Ik ben twee en half jaar in Indië gebleven. De jongens waar wij bij zaten die gingen weg. Ook heb ik nog een jaar op Soerabaja gezeten. Weer een overplaatsing, weer nieuwe jongens. Ik kwam bij de mariniers terecht. We hadden een sectie van 8 man. Daar zijn er 6 van gedood bij een hinderlaag. Eén had kunnen vluchten naar de post en ene was nog kwijt. Die had wel de bren meegenomen, was in zijn been geschoten, dus lopen kon die eigenlijk niet. Kruipen nog wel. Die hebben we moeten zoeken. Javanen hebben geholpen met zoeken. Daar moest je natuurlijk ook mee uitkijken, want als je verkeerde Javanen trof, dan liep het slecht af. Gelukkig hadden we een goede. Die had een belanda, een Hollander, gezien. Door die man hebben we hem gevonden. Hij had de bren nog bij zich. Hij had het overleefd. Zijn been moest er wel af, dat weet ik nog wel.

We waren geen toplegertje, maar we moesten het toch doen. We hadden van die oude wapens. De Lee-enfields met bajonet.

Toen wij naar huis mochten, dat is dan weer een jaar later, hebben we die trubbels gehad, weer een dode, nu aan de pokken, de begrafenis en in quarantaine. Er was dus pokken aan boord geweest en waarschijnlijk was daar nog wat van overgebleven want jongens van ons kregen ook de pokken. Dat waren er vier. Eén is op de boot gestorven. Hij is in de Indische oceaan begraven. Het duurde anders tien dagen eer we weer aan land zouden zijn. Dat gebeurt netjes hoor. In de Middellandse Zee hebben we een poos stilgelegd. Bij het Suezkanaal moesten we allemaal apart ingeënt worden tegen pokken. Na drie dagen werden we weer gecheckt en konden we verder. De jongens die pokken hadden zijn pas later teruggekomen. Toen ik in 1949 ben teruggekomen uit Nederlands Indië ben ik nog bij de moeder van die jongen geweest. Ik kwam daar 's avonds om een uur of half acht aan. Ze wilde alles weten, of ik erbij was geweest, hoe alles was verlopen. Er was al wel een officier bij haar geweest. Die heeft daar een uurtje zitten praten en weer weg. Maar ik zat er 's morgens om vier uur nog! Ze was erg dankbaar en blij dat ik langs was geweest.

Toen we in Holland kwamen, had een jongen een doorgebroken blindendarm. Die werd van boord gehaald en naar Rotterdam in het ziekenhuis gebracht om geopereerd te worden. Wij, het was op een zondag, moesten in die haven blijven liggen bij de Nieuwe Waterweg. Wat doen ze nou met ons? Tot maandag, toen stond er een hele rij met bussen daar moesten wij allemaal op. Waar naar toe, dat wist niemand. Weet je waar we terecht kwamen? Achter prikkeldraad, in Amersfoort. Niet voor straf hoor, maar vanwege mogelijke kans op besmetting. Ik heb er drie dagen gezeten. 's Woensdags mocht ik vanuit Amersfoort met de bus gelijk naar huis. Dat was allemaal goed geregeld."

"Toen u uit dienst kwam bent u toen gelijk getrouwd?"vraagt Joop.

"Ik ben getrouwd op 4 januari 1954. Een strenge winter. Ja, en dan hadden we nog de watersnoodramp in 1953. Wij waren in Waalwijk. Daar stond de boel blank. Wat een water. Bij ons stond het ook onder water. De koeien waren verdronken en het was ook weer een puinhoop.

Ik ben begonnen als chauffeur bij de graanfabriek de Witte Molen, met landelijke klanten afdoen. Ik ging het hele land door. Amsterdam, Haarlem, Maastricht, noem maar op. Om de veertien dagen moest ik alle klanten weer af. Ik heb nooit brokken gemaakt. Ik heb jaren gereden. Ik was eigenlijk manusje van alles, monteur, elektricien, ik moest de fabriek draaiende kunnen houden, nooit voor geleerd, alles wat ik zag dat kon ik maken. En nou kan ik niks meer! Ik kan niet meer op trap staan om een peertje in de lamp te draaien."

Joop vraagt zich alleen nog steeds af hoe sobat Quirijns nou aan zijn vrouw was gekomen. "Mijn vrouw kwam van Rotterdam. Ik kwam spullen afleveren in de winkel waar zij werkte. Ja en dan is het een bakkie doen natuurlijk. De moeder van de eigenaresse van de winkel waar ze werkte was ziek. Mijn vrouw werd gevraagd om daar als hulp te gaan werken. Die moeder woonde in Waalwijk. Ik bracht haar heen en weer van Rotterdam naar Waalwijk. En zo is het gekomen.

Ja, ik heb een lieve vrouw gehad. Ze kwam uit een heel gezellig huisgezin. Er waren een stuk of zes zussen en nog vier broers. Later is mijn vrouw ziek geworden, had de ziekte Alzheimer. Ik heb er vijftien jaar meegezet. Ze kon niet meer praten. Haar ogen die knipperden, dat was de enige kennisgeving die ze nog had.

Maar terug naar mijn werk. Later kwamen de schepen bij de graanfabriek. In het begin kwamen ze met zakgoed. Dat was allemaal op de schouders. Ja, dat ging zo vroeger. Dat kan je je nu niet meer voorstellen. Later stopte dat en moesten we eerst alles zelf in de zakken stoppen en ook nog eens uitdragen. Ik heb een hartinfarctje gehad dus..ik dacht nou is het klaar. Maar ik heb een goeie baas gehad. Hij zei: Je bent nogal handig. Ik hoefde niet alles te doen wat die anderen moesten doen. Tilwerk hoefde niet meer, dat kon ik niet meer ook. En ik was nog maar amper 30 jaar. Ik ben in de fabriek te werken gekomen. Daar stonden allemaal motoren, kleine en grotere. Als er dan uitvielen moest ik er voor zorgen dat ze weer draaiende kwamen. Zo ben ik in het onderhoud gerold. Ze hadden geen monteur meer nodig. Ik deed het onderhoud. En ik heb veel verdiend zeggen ze. Ik heb de baas veel uitgespaard. We hadden nog een oude fabriek in Oss daar moest ik iedere dag naar toe. Dat dat ding nooit afgebrand is, dat snap ik nog niet. Er was altijd wel iets wat kapot was.

Ik had een vriend die zei: Ik heb een mooi baantje voor jou. Dat was gewoon werken met een hijskraan. Ik heb er met veel plezier gewerkt al die jaren. Ik ben daar gebleven tot aan mijn pensioen."

Daar komt de dochter binnen. "Jou heb ik aan de telefoon gehad," zegt Marianne. "Nou hij kletst ons de oren van het hoofd. Het gaat lekker hoor. We hoeven niets te vragen." We praten nog even gezellig na. Dochter zegt blij te zijn dat we een goodiebag hebben meegebracht. De dag tevoren hadden ze het er nog over gehad. Sobat Kobus had er aan gedacht. "Wat fijn hè pa, dat je toch nog een tas krijgt. Wij hebben ook nog DE-punten hoor. We nemen ze de volgende keer wel mee." De mevrouw met de kar met versnaperingen komt ook al binnen. "Kijk eens meneer Quirijns, hier is uw kopje thee zonder suiker." Dan stapt er nog een dame de kamer in. "Nu wordt het te druk," zegt Joop, "wij gaan er weer vandoor. We willen u niet te moe maken." Hier sputter meneer Quirijns tegen; "ik kan wel weer een stootje hebben hoor!" "We gaan echt," zegt Marianne. "Dag lieverd! Tot de volgende reünie, dan rekenen we weer op u hoor!"

door Marianne

Jacobus(Kobus) Marinus Quirijs

Lieve zorgzame vader, schoonvader, trotse opa en opaQ.

*19 juni 1926 - 13 oktober 2018

De strijd is gestreden,
het leed is geleden.
Angst, pijn en verdriet
voor eeuwig vrede.

De reünie van mei 2018 was hij weer present, samen met twee van zijn drie dochters. Ook bij de herdenking in Roermond was hij weer bij. Toen werd het sukkelen met de gezondheid erger. Een delier wat steeds terugkeerde, zorgde voor grote onrust. En dan, toch nog abrupt, het einde. Wanneer er opgebeld wordt met ja u spreekt met de dochter, zoon of schoonzoon van ..... dan weet Marianne al genoeg.

Wat een raar toeval, want Marianne had net het verslag over het bezoek aan sobat Quirijs naar Joop doorgestuurd om na te kijken op fouten. In overleg met de familie mochten we toch het bovenvermelde verslag plaatsen. "Pa zou er trots op zijn geweest".

De rouwdienst werd gehouden op vrijdag 19 oktober in de hervormde kerk te Genderen. De dominee sprak uitvoerig over 'de Heer is mijn herder', kleinzoon Jeroen sprak namens de familie een in memorium uit. Hierna volgde Joop met zijn toespraak over het militaire leven van sobat Kobus Quirijs en het gedicht.

foto: Joop Pragt

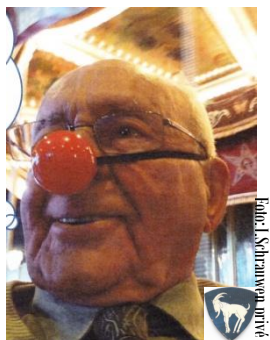
Na de dienst vertrok de stoet (lopend 1,2 km heen) naar de Algemene begraafplaats te Genderen waar de begrafenis plaats vond. Na afloop (1,2km lopend terug) was er tijdens de koffie en cake gelegenheid om de familie te condoleren in de Regenboog, een bijgebouw van de voorgenoemde kerk.
Corr.adres: Doeverensestraat 30, 4263 JN Genderen.

Portretfoto: Bob Pragt

Twee feestneuzen op bezoek bij de andere feestneus in Eindhoven.

Op 4 april hoopte bokkenrijder Jan Schrauwen, 4-6RI, 95 jaar te worden. En dat deed hij! Om dit te vieren werd de gehele familie van de jarige bij elkaar getrommeld. Wij ontvingen ook de uitnodiging om op 7 april 2018 het heugelijke feit mee te komen vieren in eetcafé de Mispelhoef in Eindhoven. Dit onder het genot van een hapje en drankje. Wel tijdig bericht bij verhindering i.v.m. opgave buffet. Op de uitnodiging stond verder vermeld: Mijn feestneus heb ik nog steeds op. Begeleid door een foto van Jan met feestneus. Tot dan!

Jan Schrauwen hoort steeds tot de eerste drie oudste bezoekers aan onze reünies. Dit jaar was hij zelfs voor de tweede keer de oudste!

Natuurlijk gaven we graag gehoor aan deze eervolle uitnodiging. Strak in het pak en elegant in jurkje stapten wij, Joop, in het pak en Marianne, in het jurkje (dit voor alle duidelijkheid), op zaterdag 7 april de feestzaal in. Wij hadden dan al op de parkeerplaats bij het eetcafé *onze* feestneuzen opgezet. Dit tot groot vermaak van de overige bezoekers die op het grote terras genoten van het voorjaarszonnetje. Ook binnen in de zaal waar de familie en vrienden van Jan Schrauwen al lekker aan de koffie zaten, klonk een hard gelach bij onze binnenkomst. Jan kon onze entree ook waarderen en vond het jammer dat hij zijn feestneus niet meer had kunnen vinden. Nico Jansen, goede vriend en vaste begeleider van Jan, springt meteen van zijn stoel op en klik! We staan vereeuwigd voor de sepatoe roesak. Na deze spontane begroeting overhandigen wij de jarige Job een piramide van het favoriete drankje van Jan, de enige echte Schiedamse Ketel1jenever. Dat het je nog lang mag blijven smaken sobat Jan.

Het prachtige lenteweer nodigde ons allemaal uit om na de koffie een plaatsje buiten op het terras te zoeken. Er werd geborreld, gesnackt, gesnoept en heel veel gepraat. Het was een drukke boel.

U weet wel, zoals dat altijd gaat wanneer familieleden allemaal weer eens bij elkaar zijn. Nu gelukkig voor een heugelijk iets. Sobat Jan geniet, leunende op zijn wandelstok, zichtbaar van alle mensen om hem heen.

Eén voor één schuift er iemand naast hem op een stoel en maakt een praatje met de jarige. Dan staat Jan op en zegt: "Beste mensen, het buffet is geopend! Eet smakelijk!" Jan gaat als eerste voor langs de rijkelijk uitgestalde gerechten. Met zijn bordje vol keert hij onder applaus terug naar zijn zitplaats. Dit alles met een grote lach op zijn gezicht. Hoe goed het eten smaakte, bleek wel dat het wat later muisstil was en alleen het tikken van het bestek op de borden te horen was. Menigeen maakte nog een extra loopje langs het buffet. Na het dessert was er nog koffie toe. "Dat drinken we binnen, want ondanks dat het een prachtige lentedag is, wordt het toch wat frisjes", aldus Jan. Net als bij alle feestjes komt er aan dit familiefeest ook een einde na de koffie. Wij bedanken Jan heel hartelijk en hopen hem straks weer te mogen begroeten op de reünie in mei! Terwijl we naar de auto lopen, hoort Marianne Joop zachtjes zingen: ♪"Mien waar is mijn feestneus. Mien waar is mijn neus. Waar is mijn feestneus gebleven?" ♪

Door Marianne

Een tropisch warme en drukke dag.

We gaan op die warme donderdag 2 augustus op bezoek bij 6 bat Gr 411er Andries Verweij, in het Antoniusziekenhuis in Nieuwegein. Via zijn dochter komen we er achter dat sobat Verweij is opgenomen in het ziekenhuis en zijn onderbeen is afgezet. We gaan kijken bij deze sobat die ondanks alles opgewekt en ijverig zijn beste beentje voor zet! Zijn verhaal hebben we ook opgeslagen.

Foto: Joop Pragt

Na het bezoek aan sobat Andries Verweij gaan we naar het Vfonds. Daar geven we weer een tweetal goodiebags, de placemats en de sleutelhangers af. Zo weet ook het Vfonds wat iedereen afgelopen reünie mee naar huis heeft gekregen. We gaan voor het eerst naar het nieuwe onderkomen aan het Lucasbolwerk in Utrecht waar we een korte rondleiding krijgen. Niet te lang, vanwege de parkeertijd!

Omdat de inwendige mens ook moet worden voorzien, rijden we, voor we naar mevrouw Gleijm gaan, eerst naar pannenkoekhuis Bergzicht. Zij doneerden de zakjes stroop met waardebou voor de goodiebags. We maakten daar gelijk gebruik van en konden meteen persoonlijk kennismaken met Kris Meijerink, degene die ons project zo leuk wist te honoreren. Leuk je te ontmoeten en nogmaals bedankt Kris.

Na de smakelijke pannenkoek gaan we dan nog door naar Mevrouw Gleijm, recent weduwe van Gerrit Gleijm. Op de dag van de reünie moest zij afzeggen vanwege ziekte. “Ja, kind, het was erg jammer, maar fijn dat Ron, onze zoon, wel naar de reünie is gegaan. Hij mocht in mijn plaats de kaars tijdens de herdenking aansteken, hoorde ik.” Marianne geeft mevrouw Gleijm de goodiebag. “Die ga ik straks op mijn gemak uitpakken. Maar wat een hitte hè en dan gaan jullie nog de hele dag op stap ook. Knap hoor.” “Ja het is erg warm en we gaan dan ook op tijd weer naar huis om niet in een file vast te komen staan. Het was een drukke, warme dag. Het is genoeg geweest! Tot een volgende keer hoor. De groeten aan uw zoon Ron! Op naar huis, naar de verkoeling.”

Foto:loop Pragt

Door Marianne

Sobat Piet Hugens, 13 RI vertelt op zijn verjaardag aan de telefoon aan Marianne: “Ik heb erg genoten van de reünie, en mijn huishoudelijke hulp ook, maar voor mij hoeft die goodiebag niet. Die kost jullie te veel geld uit de kas.”

Omdat we op 6 augustus toch in de buurt van Piet Hugens moeten zijn, maken we meteen een afspraak om in de middag duidelijke uitleg te geven over de goodiebag. We leggen de sobat uit dat alle artikelen die in de goodiebag zaten worden geschonken door ondernemers, bedrijven en instellingen. Een teken van waardering voor de veteranen en het ons weinig kasgeld kost. Wij vragen hem tijdens die warme middag meteen het hemd van het lijf, maar dat verhaal doen we volgende keer uit de doeken.

Foto:loop Pragt

Omdat voor ons geen brug te ver is, bezoeken we op donderdag 16 augustus sobat Piet Bontenbal, 423BI, in Spijkenisse. Even de brug over de Oude Maas bij ons om de hoek oversteken en sobat Piet vertelt een heel interessant verhaal over zijn leven.

Foto:loop Pragt

Dat deed diezelfde dag ook Piet Nicolaas van 411 B.I. op Rotterdam Zuid. U kunt voorlopig nog veel levensverhalen van ons verwachten, want ook sobat Piet weet nog heel wat te vertellen. Wij hoorden toe en zullen u later verhalen.

Foto:loop Pragt

Op 1 september 2018 waren Joop en Marianne weer aanwezig bij de jaarlijkse herdenking bij het Nationaal Indië-monument in het stadspark Hattum in Roermond. Ook dit jaar heeft sobat Jo van den Heuvel, 2-6RI, namens u allen de krans gelegd bij het monument. Deze krans, evenals de krans op het ereveld in Candi, Semarang, wordt bekostigd van uw donaties.

Foto:loop Pragt

De stokjes worden overgedragen.

Op 6 september waren wij door Regiment- en bataljonscommandant Luitenant-kolonel Ralph Goossens, uitgenodigd om op de Generaal Major de Ruyter van Steveninck-kazerne te Oirschot aanwezig te zijn bij de stokoverdracht van de Regiment en Bataljonsadjutant 42 Pantserinfanteriebataljon Limburgse Jagers adjudant Paul L.C. Paijens aan adjudant J.F.H. van de Voort. Adjudant Paul Paijens heeft u in de afgelopen jaren kunnen ontmoeten op de reünies. Hij is de adjudant van zowel overste Ralph Goossens en overste Ramon Jansen geweest.

Paul, zo mogen wij hem noemen, was degene die o.a. de busjes regelde voor de reünies. Paul is vervent PSV- aanhanger en dat is zijn probleem zou Joop, als rasechte Feyenoord- fan, later in zijn bedanktoespraak tegen Paul zeggen. Paul stelde ons, in zijn toespraak, op in zijn Limburgse Jagers Elftal. Met onze opstelling in zijn elftal heeft Paul vooral Marianne emotioneel geraakt. Tijdens zijn aanwezigheid bij onze reünies is het voor hem een oogopener geweest te zien hoe belangrijk het samenzijn voor de veteranen is. Paul, dank je wel voor je inzet voor onze veteranen en wij wensen jou het allerbeste toe. Tot ziens! Adjudant van der Veen, jij bent, net als jouw voorgangers, van harte welkom op onze reünies. Voor zowel de scheidende adjudant als de aantredende adjudant hadden wij toepasselijke presentjes bij ons.

Foto: Joop Praet

En op 18 oktober jl waren wij op uitnodiging van de commandant C "Tijgercompagnie 11 infanteriebataljon Air Assault Garderegiment Grenadiers en Jagers op de Oranjekazerne in Schaarsbergen aanwezig bij de overdracht van het commando van kapitein Rob Steehouwer aan Kapitein Maarten T.J. van der Ven. Met de compagnies SM, Thijs van Mierlo, was er geregeld dat wij, Joop en Marianne, bij het treinstation Arnhem werden afgehaald met een militair busje. Ruimschoots op tijd stapten wij gebouw C-Zuid binnen waar wij werden opgevangen door SM Thijs. "We zijn nog even in bespreking, maar maken zo even tijd voor jullie. Ga lekker zitten en hier is vast een kop koffie." Langzaam aan begint het vol te lopen in het onderkomen van de jonge tijgers. Inmiddels is de uittredende kapitein Rob Steehouwer ook even gedag komen zeggen. "We gaan ons nu omkleden en dan beginnen we met ceremonie." We raken in gesprek met die en gene. Ook met de ouders van Rob Steehouwer. De vader mag later die middag zijn zoon de versierselen opspelden die horen bij de nieuwe rang die zijn zoon heeft gekregen. Major! Na een emotionele afscheidsspeech wordt het stokje overgedragen aan Kapitein Maarten van der Ven. Wij hopen met hem ook zo'n fijne band op te bouwen als we met zijn voorgangers hebben gehad. Na de toespraak van Joop kregen beiden Tijgers van Marianne presentjes uitgereikt. En voor kapitein Maarten: de felbegeerde traditionele Tijgerboxershirt.

Door Marianne

Anthonie (Ton) van der Wildt, 1^e luitenant, 4-6 RI.
*26 augustus 1925 - †8 september 2018

Drager van O.V.W. teken,
Gevechtsinsigne,
Ereteken voor Orde en Vrede met twee gespen
Gewonden Insigne
Veteranen Insigne

De in Rijswijk geboren Bokkenrijder Ton van der Wildt dook onder toen hij 16 jaar was in Oudevrouwekerk in Zeeland. Later zou hij vrijwillig in dienst gaan. Na de keuring volgde hij zijn opleiding in Engeland. Raakte gewond door een kogel die aan de verkeerde kant van de loop kwam en ging, zoals hij zelf vertelde, 'bijna de pijp uit', maar herstelde weer. Kwam als vaandrig terug uit Engeland. In 1948 was hij 1^e luitenant en meteen ook pelotonscommandant. Zat alles bij elkaar vijf jaar in dienst. Hij ging met de Sloterdijk naar Indië, kwam in Priok aan en verbleef tijdelijk in kamp Tjdeng. Hij vertrok met de Sommelsdijk naar Semarang. Maakte met 4-6RI de 1^e politionele actie mee via Kalwoengoe, Kendal, Tjipring en langs de noordkust naar Tegal. Ze werden gelegerd in de suikerfabriek in Tjipiring, trokken door naar Weleri en vervolgens Pemalang. Hij zat van de drie jaar dat hij in Indië was tweeënhalf jaar in de bush. Sobat Ton raakte twee keer gewond. In 1948 reed hij met de motor in een afgedekt gat, gegraven door de vijand. Hij belandde met een hoofdwond en hersenschudding in het ziekenhuis van Pekolongan. De tweede keer raakte hij op 2^e paasdag gewond. Hij werd beschoten in zijn been. Na een lange roerige periode in Nederlands Indië waarover hij in de sepatoe roesak van juni 2014 vaak schammerend over het wel en wee van het leger van destijds vertelde, keerde hij met de Empire Brent terug naar Nederland en kwam februari 1950 aan in Amsterdam. Daar werden zij onthaalt door mensen met spandoeken "Oranje SS!" Iemand van de kerk die op een thuisbezoek binnen vijf minuten begon over hoe zij daar als moordenaars te keer zouden zijn gegaan, vond heel snel het gat van de deur. Ton kreeg last van trauma's nadat hij stopte met werken. Keerde nog eens terug naar Indonesië. Kreeg zichtproblemen, een scheur in het netvlies als gevolg nog van het ongeval met de motor.

Sobat Ton van der Wildt ging thuis 's nachts nog wel eens op patrouille. Sloeg dan zijn knokkels blauw op de muren. In gevecht met de inlanders. Sliep daarna met hek om zijn bed. Ondanks al zijn problemen bulderde met grote regelmaat de harde lach van sobat door de kamer. Ook de laatste keer toen wij hem bezochten. Dochter Corrie heeft beide ouders met onaflatende zorg tot hun einde omringt. Wij hebben genoten van de bezoeken aan familie van der Wildt.

Wij waren op 14 september aanwezig bij het informeel samenzijn in het uitvaartcentrum CUVO in Rijswijk. Hier hield Joop een toespraak over de militaire ervaringen in het leven van sobat Ton. Hij sloot, na een geëmotioneerd moment, aansluitend af met een veteranengedicht en militaire eregroet. Na het samenzijn begeleidde de naaste familie sobat Ton naar het naastgelegen crematorium.
Corr.adres: John F.Kennedylaan 177, 2285 AE Rijswijk.

Foto: Joop Pruid

Naar aanleiding van het overlijden en het leegruimen van woning nam dochter Corrie contact met Marianne op met de vraag of er interesse was in diverse boeken m.b.t. wereldoorlog 2 en Nederlands Indië. "Wat wij zelf al hebben of niet kunnen gebruiken, daar vinden wij wel een liefhebber voor. Dus ja, graag." De 20delige serie van Lou de Jong had dezelfde dag al een nieuwe eigenaar! Op 21 oktober bracht Corrie vier dozen boeken bij ons thuis in Hoogvliet. Uiteraard zorgden wij voor een lekker kopje koffie en was er nog een fijn gesprek.

Door Marianne

Omdat we toch in buurt van Scheveningen moesten zijn, bezoeken we Ernst Toorens, 5-5-RI, vbad T-Brigade weer even. Sobat Ernst had ons een bedankkaart gestuurd voor onze aanwezigheid bij de crematieplechtigheid van zijn vrouw Rietje met daarin geschreven: 'Ik hoop jullie binnenkort weer te zien'. Het was een emotioneel bezoek maar waarbij ook weer tijd was om herinneringen aan Nederlands Indië op te halen. "Wanneer jullie weer in de buurt moeten zijn, jullie weten het, jullie zijn weer van harte welkom!" aldus de sobat.

Door Marianne

David van Coolwijk is nu al vele jaren bij ons op de reünies aanwezig als re-enacter. David is de vader van Lisa en Joost, die twee schavuitjes die vanaf hun geboorte ook op onze reünies erbij zijn. David kleurt oude zwart-witfoto's in van o.a. militairen in Nederlands Indië. Zo heeft hij voor Marianne ook foto's van haar vader ingekleurd. Zie onder.

Foto: Krijgsmuseum - Marianne Pruid

Hebt u ook interesse om oude zwart-wit foto's tot leven te laten komen?
Neem dan via Facebook contact op met David.

<https://www.facebook.com/Kleuruwverleden/>

Of via: David van Coolwijk, Rembrandtlaan 9, 1399 VJ Muiderberg

Alphonsus(Fons) Wilhelmus Hermanus van Bergen, 1RS, soldaat 1e kl.

Lieve vader, schoonvader, trotse opa en tedere overgrootvader

*17 november 1923 - †14 oktober 2018

With tearful eyes we watched you
As you slowly slipped away
And thought we loved you dearly
We couldn't make you stay

Hij hoopte toch zo om één keer de oudste bezoeker op de reünie te zijn. Maar ook toen zijn 'concurrent' Chris Peelen overleed, die steevast nummer 1 was, kwam Fons maar niet op de eerste plaats. Wel werd hij jaren achtereen gehuldigd als één van drie oudsten. Dat weer wel. Na een lelijke val waarbij hij zijn heup brak en vanwege fragiele gezondheid en een operatie niet meer mogelijk was, is voor sobat Fons de competitie voorbij.

Tijdens één van onze bezoeken aan Fons van Bergen vertelde hij ons zijn levensverhaal. (Zie Sepatoe Roesak december 2015).

In de oorlog werd hij opgepakt door de Duitsers en als treinmachinist te werk gesteld in de mijn Maurits. Kon terug naar de HBS komen door te tekenen dat hij na het behalen van zijn examen zich weer zou melden bij de Duitsers. Hij slaagde voor zijn examen, maar meldde zich niet. Hij dook een jaar onder in België. De zwaarste tijd van zijn leven. Fons wilde de Amerikanen tegemoet gaan, maar bleef steken in Bergen (B). Dat werd op 3 september bevrijd en Fons trok als tolk met Amerikanen mee naar Nederland omdat hij aardig Engels, maar ook goed Duits kon spreken. Ze veroverden op 13 september Maastricht en op 17 september zijn eigen dorp Meersen. Fons ging vanuit Broek-Sittard met de Amerikanen mee Duitsland in. Raakte gewond en belandde in het hospitaal.

Hij meldde zich aan als OVW-er en kwam bij de stoottroepen. Na zijn opleiding in de Harskamp vertrok hij met 1 RS naar Nederlands Indië. Niet zijn rotste tijd. Die was als onderduiker in België. Fons leerde in Nederlands Indië zijn vrouw kennen. Zij was in augustus 1946 **de eerste vrouwelijk officier**, 1^e luitenant. Ze trouwden en kregen drie kinderen. Terug in Nederland kreeg hij een baan bij Caltex aangeboden in Pakan Baroe op Sumatra. Daarna ging hij in Singapore werken voor Caterpillar. Startte toen zijn eigen bedrijf wat hoofdzakelijk in de onderdelen voor Caterpillar handelde. Hij zat tot 1998 in het buitenland.

Het mooiste wat sobat Fons zich herinnerde van de diensttijd? Zijn vrienden. "Zeer zeker ook dat ik mijn vrouw daar heb ontmoet! Dat had ik zeker het eerste moeten zeggen." Wij gaan de aimabele sobat Fons missen. Een goed mens is heengegaan.

Het afscheid van Fons was op vrijdag 19 oktober 2018 in de aula van crematorium Rosmalen om 12.00uur. Helaas konden wij hier niet bij aanwezig zijn. Wij waren rond dat tijdstip bij de uitvaart van sobat Kobus Quirijns, waar wij een dag voor het overlijden van Fons bericht van hadden gekregen. Uiteraard is er contact geweest met de familie van sobat Fons.
Corr.adres: Comm. de Quaylaan 25, 5224CR 's-Hertogenbosch

Zoon Michiel van Bergen berichtte ons later: "Het was één mooie druk bezochte plechtigheid. We zullen binnenkort het gedachteniskaartje opsturen. Er is ook uitgelegd waarom u verhinderd was: "Namens de sobats van de Tijgerbrigade hadden Joop en Marianne Pragt hier graag willen zijn om sobat Fons van Bergen de laatste eer te bewijzen. De dag vóór het overlijden van Fons overleed een andere veteraan, ook zijn uitvaart is vandaag. Namens hen spreekt schoondochter Thea een gedicht uit begeleid door foto's uit die oorlogsjaren." "Nogmaals bedankt voor alles wat jullie gedaan hebben. Pa sprak altijd vol lof over jou en keek altijd uit naar de reünie. Zeker die ene keer dat alle drie zijn zonen mee waren gekomen. De laatste keer had hij heel veel moeite om het nog allemaal te volgen." Vr.groeten, Michiel van Bergen.

door Marianne

portretfoto:Bob Pragt. Dienstofoto: bidprentje

Zonder tolk in Lage Zwaluwe bij Cor Polak, 2-6RI, op de koffie.

Sobat Cor Polak moest vanwege renovatie van zijn aanleunwoning verhuizen naar een geheel nieuw gebouw. Wij gingen op 6 september kijken hoe verhuizing hem was vergaan. Het was een hele klus om het verhaal van Cor Polak te vertalen uit het zwaar Brabants dialect naar het Nederlands. Hetgeen wij hebben kunnen begrijpen, leest u in dit verslag.

Foto: Joop Pragt

Er zijn buiten nog volop bouwactiviteiten rond het nieuwe verzorgingshuis waar Cor Polak, 2-6RI, net naar toe is verhuisd. De stoepen moeten nog worden aangelegd. Bouwmaterialen afgevoerd. Genoeg beweging om de hele dag te bekijken. Cor Polak is blij ons te zien. "Binnen is al veel op orde. De klok moet nog worden opgehangen en ook de schilderijen, maar dat hoef ik niet te doen. Dat komen ze later nog doen.

Het lopen gaat moeilijk tegenwoordig.” “Dan sturen we u niet meer op patrouille,” stelt Marianne hem gerust. “Het is wat hoor, op uw leeftijd nog verhuizen,” zegt Marianne. “Ouwe bomen hè,” antwoordt sobat Cor Polak. “Net als vroeger in dienst zo vlug en vlot, dat is het niet meer. Alles is langzamer geworden,” zegt meneer Polak berustend.

“Ik keek net bij de naambordjes hier beneden en ik zie een hoop bekende namen van de orde dienst waarbij ook mijn vader heeft gezeten en van 2-6RI.,” valt Marianne in. “Ik zag ook Dudok, maar dat is niet Cor Dudok van 2-6RI, want die woont hier schuin tegenover dit complex, toch?” “Cor Dudok komt uit de 4^e compagnie, net als ik. Hij was de carrierchauffeur”, zegt Polak. “We hebben samen in Salatiga in tenten gezeten. Daar vergingen we van de muggen en wie moest er op wacht? Ik!

Ik ben in Lage Zwaluwe geboren,” vertelt sobat Polak. “Mijn vader heeft in Rotterdam gewerkt. Net voor de crisistijd. ‘s Winters maakte hij hoepels. Voor om de tonnen. Dat was zijn werk. In de zomer verhuurde hij zich als knecht bij de boeren in de Hoekse waard, Zevenbergen en al wat meer. Dat was vroeger zo. Moeder was gewoon huisvrouw. We hadden een flink huishouden hoor. Met vader en moeder erbij, tien man. Ik was de jongste op één na. Ik ben het oudste geworden van allemaal. Drieënnegentig jaar! Of ik de sterkste ben dat weet ik niet maar ik heb de langste adem, dat wel,”zegt sobat Cor lachend.

“Ik ging in Lage Zwaluwe naar de lagere school. Die heb ik helemaal afgemaakt. Amper. De broer boven mij die kon goed leren. De één hebt alles en de ander niets. Toen ik van school afkwam, heb ik veel in de Biesbos gewerkt. Waterwerken. Stenen verzuipen.” “Echt stenen verzuipen?” roept Marianne verbaasd. “Wat zegt u nou toch?” “In stukken maken,” legt sobat Cor uit. En ‘s zomers werken bij de boer. Dat was toen zo.

Ik was veertien toen de oorlog uitbrak. Ik moest in de arbeidsdienst. Dat was dan de zogenaamde vervanging van het Nederlands Leger. Ik moest naar Gramsbergen. In de kop van Overijssel. Nee, ik ben niet opgepakt, maar moest opkomen voor mijn dienstplicht. Een half jaar naar Overijssel. Hard werken en strenge discipline. Een soort militaire opleiding. We hadden Hollandse militaire kleding maar die hadden ze geverfd. En wat donkerder groen. Ik weet nog goed joh, ik was nogal een gezet ventje en toen kwam de inspectie, weet je wel en toen was der bij mij een knoop los. Nou ja, het waren die oude soldatentenues die we hadden. Een knoop met een oogje. Dus ik dee er een luciferhoutje ertussen! Nou, dat had die snel in gaten. Hij rukte de knoop meteen er af. Ik moest het binnen tien minuten gemaakt hebben. Ik had een ijzerdraad gevonden en daarmee de knoop goed vast gebonden. Nou dat had die niet in de gaten. Die haalde die er niet af. Met hoeveel wij daar waren? Zes barakken. Ongeveer 120 man denk ik wel. Ik moest er ook werken. De hei ontginnen met een spa.

Nee, ik hoefde geen loopgraven te graven. Dat moest je voor de Duitsers doen.. Het eten was niet veel, maar wel lekker. Het waren Hollandse koks daar. Ja, ik had altijd honger als jong zijnde. We hadden het niet breed hoor. Van Gramsbergen moesten we naar de Noordoostpolder. Voor een boer werken, sloten graven en zo. Ik moest dat omdat ik al eerder bij de boeren had gewerkt. Wij moesten voor de voedselvoorziening voor de soldaten zorgen. Dat was een half jaar.

We gingen terug met de trein van Lemmer naar Bergen op Zoom. Toen we bij Utrecht kwamen, dachten we, wat is het hier toch stil. Toen kwam er oudere dame en die zei: Stt, zachtjes en je verbergen. Ze hebben er één hier doodgeschoten. We gingen verder door naar Lage Zwaluwe. En toen werd de trein beschoten. Net over de brug. Dat waren de Duitsers nog. De bevrijding was in november 1944. Er is toen nog heel veel geschoten vanuit Zevenbergen en zo."

Marianne vraagt aan sobat Polak hoe hij bij 2-6RI terecht is gekomen. "2-6RI was makkelijk, " antwoordt hij. "Hier via de O.D. (Ordedienst) in Lage Zwaluwe. We kregen een Duits wapen. Die wapens kregen we van de commandant van de ordedienst. We schoten ook met mitrailleurs. Wij bewaakten de dijken en controleerden wie er over kwamen. Hoe ik heb leren schieten? Zelf geleerd en dat ging goed. Ik kon goed schieten! Er waren er die achter de mitrailleur lagen en werden weggeslagen door de terugslag. Daar moet je wel goed bij opletten. Ik vertelde dan dat ze hem tegen zich aan moesten houden anders slaat zo'n ding je helemaal in elkaar hoor. Want dat zijn opdoonders die je krijgt hoor."

"Hoe bent u van de OD dan bij 2-6RI gekomen?" vraagt Joop. "Ik heb me aangemeld als oorlogsvrijwilliger. Ik wilde dat eens zien. Het was zo, we moesten toch naar Indië. Vrijwillig of dienstplichtig. Ik had mijn dienstplicht. Maar ben toch vrijwillig meegegaan. Ik ben opgekomen in Vught. De Frederik Hendrikkazerne. Daar hebben we ook nog een keer een ontploffing gehad. We waren klaar met oefening en stonden op de appelplaats. Er lag nog allemaal Duitse munitie opgeslagen en hoe dat gegaan is weet ik niet zo, maar toen wij daar in de houding stonden is de boel ontploft. Er waren jongens bezig die opdracht hadden gekregen om een extra zeil over die berg te leggen tegen de warmte en toen ging het mis. Dat waren jongens van Lage Zwaluwe: Gerrit Aartsen en Bernard Welten. Er waren veel gewonden. Ik niet, een mens mag ook wel eens geluk hebben hoor."

"U zit dan in Vught in opleiding bij de oorlogsvrijwilligers ," pakt Marianne de draad weer op. "Met hoeveel we daar zaten? Ik denk wel een bataljon. Duizend man dus ongeveer. Wij waren II-6RI. Later werd dat gewoon 2-6RI. We kregen veel oefeningen in Vught. Er zaten erbij die konden nog geen tentje maken. Oefeningen op de hei."

"Weet u nog namen van jongens met wie u daar samen bent geweest?"

En weer vertelt sobat Polak een stuk verhaal, dit keer over het begin van de oorlog, maar we kunnen het niet volgen. Joop zegt: “Begrijpt u dat wij heel goed moeten luisteren naar wat u zegt. U spreekt in een zwaar dialect, wij spreken gewoon Rotterdams.” Hier moet sobat Polak hard lachen. “Ja, das waar! Maar ik versta **jullie** goed!” zegt hij lachende.

“Je hebt de opleiding hier gehad en dan moet je naar Indië. Hoe vonden ze het thuis dat u naar Indië ging,” vraagt Joop. “Ik weet niet meer of ik wel afscheid van thuis genomen heb. Dat is ook zo lang geleden. We hadden in Vught veel jongens vanuit Hoge en Lage Zwaluwe, Breda, Zevenbergen, Klundert en omstreken. Brabanders. De Limburgers kwamen er later pas bij. Van Vught zijn we naar Sittard gegaan en toen is alles samengekomen. ’s Nachts zijn we met zijn allen vanuit Sittard met de trein naar Calais gegaan.

Ik weet nog wel dat er op een gegeven moment een NSB-er tussen de vluchtelingen zat. En over zijn daden zat op te scheppen. Dat had die niet moeten doen. Eén van onze jongens zijn vader was doodgeschoten door zulke lui! Hij vroeg hoeveel hij er had vermoord. Hij moest mee naar buiten. Kom jij maar hier even bij de muur staan. Hij schoot em dood hoor. Ik heb er niks van gezien. Maar ‘t is wel gebeurd.”

“U gaat dan met de boot van Calais naar Engeland. Had u al eerder gevaren op zo’n grote boot?”vraagt Marianne nieuwsgierig. “Nee, nog nooit. Wel in een roeibootje. En ik ben zeeziek geweest. Erg hoor. Toen vertrokken we uit Engeland, door de golf van Biskaje en daar ging het te keer. Toen stond der ene boven, we zaten toen op de Nieuw Amsterdam en die kotste precies over mijn baret. Ik pak die baret en die donder ik weg. Weg ermee, hij zat helemaal onder de kots. Ik kreeg op mijn donder van kapitein Koppenol en ik moest met een helm op lopen. Die kapitein Koppenol was van de Brabanders. Van de Limburgers was dat kapitein Vaessen. We hadden ook nog een sergeant Vaessen. Of dat familie van elkaar was, dat durf ik niet te zeggen. In Wockingham, Engeland, hebben we niet zo lang gelegen, een week of drie, vier. We deden daar niet veul. Het was november, koud en mistig hoor. We lagen in nissenhutten. Vanuit Engeland, Southampton, gingen we naar Malakka.

Toen we op Malakka aankwamen, dat vond ik mooi. Maar warm. Het was net als een bord erwtensoep hé! Groen en warm! Op Malakka moesten we dan een soort van patrouille lopen. Toen was die kapitein Koppenol de weg kwijt!” Hier lacht Polak heel hartelijk. “Wij lopen en lopen. Of dat ie een beetje Maleis kon dat weet ik niet, maar hij had begrepen dat we rond moesten lopen. Toen kwamen we steeds op dezelfde plek uit!!!

Met de Sommelsdijk gingen we van Malakka later naar Indië toe. Ik denk we dat met een heel bataljon aan boord waren, want der kennen er een hoop in hoor. Het was vier dagen varen. Nee, ik was niet meer zeeziek. Wel kreeg ik kiespijn! En gene dokter hè. Pas toen we in Indië waren kon ik naar de tandarts. Ik vroeg hem of hij mijn kies kon trekken. Kom je van Zwaluwe, zegt die. Ik ook! Was het de tandarts uit Zwaluwe!!! Tandarts den Engelse. Echt waar!

Ik ben in Indië opgeleid voor mortierist. In Semarang. Daar zijn we opnieuw ingedeeld in meerdere compagnieën. Ik zat bij de ondersteuningscompagnie. De zware mortieren. Ik zat daar met Cor Dudok, Therez van Turnhout, Gerrit van Gils, Jan Wijers, die was onze sectiecommandant die was goed bij, Rinus de Graaf, Kees de Rodijnen en Jan de Rodijnen, Cor Lucas, die had dat witte haar, Janus van der Made, van der Meij, van 't Schip, Jansen, Lies Hansse, die is op stap geweest met een halfbloedje. Turnhout was een ordonnans. Therez Turnhout, hij had zijn motor overal bij zich.

"U noemt alle namen op, die mijn vader ook opnoemde," zegt Marianne verrast. "Dat kan, maar toch zat jouw vader niet bij ons in de sectie," antwoordt sobat Polak. "In Indië was er nog een Polak. Die is daar gesneuveld. En Bas Beversluis die was ziek. Ik wist dat die eigenlijk niet goed gekeurd was. Hij was ook vrijwilliger. Die wilde zo graag mee. Sobat Polak gaat door: "Kapitein Veldman, die herinner ik mij ook nog goed. Dat was 'n goeie! Het was allemaal heel erg wat er met Veldman en Fick is gebeurd. Ook een goeie was Generaal Spoor. Ik las eens in een van de boekjes Sepatoe Roesak het leuke interessante interview met zijn vrouw. Dat was mooi." Sobat Polak zit zichtbaar te genieten van alle verhalen. "Sjoerd Jorritsma weet ik nog te herinneren," somt Polak op. "Oh ja, die was zwarte Piet!" roept Marianne weer. "En Woutje Spoor, die zat ook bij ons. Die kon goed boksen!"

Foto:loop Pragt

Sobat Polak vertelde bij ons eerste bezoek in 2011 dat hij jammer genoeg nog maar een paar fotootjes had. "De watersnoodramp hè", zuchtte hij toen. "Alles zat onder een dikke laag modder. Wel anderhalve meter hoog. Ik ben ook mijn kleine speldje kwijt. Die met het helmpje." "De demobilisatiespeld" wist Marianne. "Mijn veteranenspeld is ook weg", vertelde sobat Polak verdrietig.

Omdat Marianne van haar vader van beide speldjes twee had, besloot ze van ieder één aan zijn oud- maatje Cor Polak te geven. En enkele foto's van sobat Cor en zijn makkers. Marianne's vader zou dat bij leven zelf ook gedaan hebben.

"Ik ben drie jaar in Indië geweest. Ik was soldaat en ben soldaat gebleven. Ik was te lomp. We kregen een keer een aanval en kapitein Koppenol zei 'terugtrekken' en toen was er ene bij die gooidde de steun weg. Ik was schutter van het mortier. Dus ik had die grondplaat. En die was zwaar en een onhandig kreng om te sjouwen." "Pa vertelde dat ook en dat je beter de loop kon dragen, zo voor je op de buik. Dan kon je er nog lekker je armen op laten rusten", zegt Marianne. "Precies zo ja", glimlacht sobat Polak. Maar die terug trok zonder de steun, dat was de derde man. Die moest de steun meenemen. Was ik nog zo gek om ook die steun nog mee te nemen."

"Schreef u brieven naar Nederland," vraagt Joop. " Ja, ik schreef brieven hoor." "En kreeg je nog antwoord ook," vraagt Joop lachend.

"Had u in Nederland verkering?" "Jawel, ik had al verkering voor ik naar Indië ging." "Hoe heeft u haar leren kennen dan?" "Ik kon ze al van te voren, vanuit het dorp. Kijk daar staat nog een foto van haar."

"U correspondeerde dus met haar," stelt Joop vast. "Ja! We hebben het samen goed gevonden dat we gingen trouwen. Nee, niet gelijk toen ik terugkwam! Je moet toch eerst de kat uit de boom kijken. Je kan toch niet alles weten. Ja, dat valt ook niet mee dan hoor. In 1952 zijn we getrouwd.

Na terugkeer ben ik weer in de landbouw gegaan en in de bouw heb ik ook ook gezeten. Toen was er genoeg werk hoor. En op het laatst nog 23 jaar in de wegenbouw. Daar heb ik nog wel eens voor in Rotterdam en omstreken gezeten. Op 60jarige leeftijd ging ik met pensioen. Ik ben daarna nog koster geweest en zelfs ook nog grafdelver. Ik heb veel vrijwilligerswerk voor de kerk in Lage Zwaluwe gedaan.

Ik heb twee kinderen. Eén die is leraar op een HBS. De ander, die is veel jonger, zit in de containers. Ik heb vijf kleinkinderen. Nee, geen achterkleinkinderen. Of ze daar voor aan het oefenen zijn dat weet ik niet," zegt hij schalks lachend.

"Ik wil in beweging blijven, ik heb altijd veel gelopen en veel gefietst. Maar ik heb nou mijn teen geblesseerd in het zwembad. Anders ga ik regelmatig zwemmen.

Of ik nog contact met andere veteranen heb? Nee, hier in huis zijn er geen, alleen aan de andere kant, daar woont Cor Dudok. Daar heb ik dikwijls contact mee hoor. De rest is allemaal dood. We moeten er allemaal een keer aan geloven. Ze slaan er geen eentje over."

En dat bleek wel. Op 27 oktober 2018 overleed sobat Cor Polak.

door Marianne

Cor Polak, OstCie 2-6RI, soldaat.

*17 augustus 1925 - † 27 oktober 2018

Lieve, zorgzame pa en opa

“Het is toch heel mooi wat Jezus allemaal voor ons heeft gedaan...
Ik hou ervan ....dit laat ik niet los...”.

Waren woorden van sobat Cor Polak, een paar dagen voor zijn overlijden.

Op vrijdag 2 november was er een samenkomst voor een dienst van woord en gebed, waarin dankbaarheid werd stilgestaan bij wat Cor Polak in zijn leven mocht ontvangen en wat door hem werd gegeven.

De dienst werd gehouden in de kerk van de protestantse gemeente te Lage Zwaluwe.

Fotocloop Pragt

Aansluitend aan de dienst vond de begrafenis plaats op de bij de kerk gelegen begraafplaats. Hierna was er gelegenheid voor persoonlijke ontmoeting en condoleance in het verenigingsgebouw “Ons belang” naast eerder genoemde kerk. Wij, Joop en Marianne, waren deze dag ook aanwezig. Zonder banner, toespraak en gedicht, conform de wens van de familie, maar wel met de gedachten dat wederom een maatje van Marianne haar vader ons is ontvallen. Zij sterven uit de veteranen, ook die van 2-6RI!

Corr.adres: Fam. C. Polak, Hasselmanstraat 8, 4255 HL Nieuwendijk.

Dat er niet altijd alleen verdriet is op zo'n begrafenis, blijkt maar eens te meer als Marianne het maatje van Cor Polak, maar ook van haar vader, Cor Dudok, 2-6RI, de kerk binnen ziet komen, samen met zijn vrouw. Bij de koffie is het een heel blij weerzien. Familie Dudok, we komen snel bij jullie langs hoor!

door Marianne

Fotocloop Pragt

J. van Dijk, mortierriist, Twents Bataljon Mortierpeloton 5-5RI.

“Wij werden als 20jarige dienstplichtigen met meerderheid van stemmen in de tweede kamer, uitgezonden naar Ned.Oost Indië voor ‘Orde en Vrede’. De politiek voelde zich verantwoordelijk, om na drie eeuwen koloniaal bewind, de zelfstandigheid aan het in chaos verkerende Ned.Oost Indië ordelijk over te dragen. Zoals was uitgesproken door Koningin Wilhelmina in de 7 Decemberrede van 1942 te Londen.

5-5-RI was een streekbataljon, waarvan het merendeel afkomstig uit Overijssel en de Achterhoek. We vertrokken in 1947 uit Rotterdam met de Zuiderkruis naar Ned.Oost Indië. Na een maand debarkeerden we in Semarang. Na een korte rimboetraining werden we op de voorposten ingezet, daar was het dag en nacht patrouilles lopen van twaalf uur of langer. Vooral overdag als de zon loodrecht boven je stond was het bloedheet.

Desondanks konden we voor de bevolking nog wel iets betekenen, we hielpen daar waar het mogelijk was. De waardering hiervoor toonden ze door ons uit te nodigen voor een slamatan of een besnijdenisfeest. Ondertussen ging de dienst met de daarbij komende vijandelijke schermutselingen gewoon door. Dat leidde er toe dat we de Sultanaten Solo en Djocja binnen trokken. Ons bataljon kreeg opdracht de verbinding met de bij Djocja gelande para's tot stand te brengen. Dit klaarden we in een snelle actie. Met een sectie zware mitrailleurs en mortieren moesten we de konvooi beschermen. Dit ter bevoorrading van de om Djocja heen liggende voorposten, zorgen dat de gewonden snel in het hospitaal kwamen en de droeve plicht de gesneuvelden af te voeren. De voorposten, eveneens de uitgerukte patrouilles, hadden het met dag en nacht aanvallen zwaar te verduren. Ondanks dat de wegen ondermijnd waren en we vanuit hinderlagen aangevallen werden, mocht het konvooi nooit onverrichter zake terug keren.

Op 22 Mei 1ste Pinksterdag liep, op weg naar het Duizendgebergte, het konvooi in de door de tegenstander TNI kapitein Suprato gelegde hinderlaag. De open pantserwagen, met daarin Roerink en acht manschappen kapitein, reed op een of meer trekboommen. In het daarop volgende vuurgevecht en nadat de infanterie de kampong bestormde en vijand verdreven had, ontwaarden we een niet te beschrijven inferno. Eveneens was de chauffeur van mortiercarrier dodelijk getroffen.

Momenteel zou zo'n voorval dagen lang het nieuws beheersen. Uit de archieven van de dagbladen bleek mij, dat er geen of heel summier aandacht aan besteed was. Journalisten zag je bij ons niet. Voor het moreel ging onze brigade kolonel Van Langen, een dag later zelf mee.

Hij wandelde met zijn karabijn, op de fatale plaats honderden meters alleen vooruit. Hoewel de kolonel ook zijn waardering kon laten blijken, hadden wij ook mee gemaakt, dat hij ter plaatse degradeerde en sterren en strepen verwijderde.

De begrafenis van de gesneuvelden. Foto herdenkingsboek 5-5RI terugblik

Onder internationale druk werd Nederland gedwongen om Djocja over te dragen aan de republiek. Onze opperbevelhebber generaal Spoor kwam voor de overdracht voor de laatste inspectie. Hij wist maar al te goed dat we een zware tijd achter de rug hadden en besepte met ons dat dit alles voor niets was geweest. Hij bedankte voor onze grote inzet en sprak de legendarische woorden: "Mannen, ondanks alles, zien jullie eruit dat je nog wel 14 dagen mee kunt".

Foto Beeldbank NIHM Generaal Spoor in gesprek met mannen van 5RI

Onder het oog van de wereldpers verlieten wij gedisciplineerd Djocja. De laatste waar we mee spraken was een onderwijzer. Volgens hem hadden ze de Nederlanders nog jaren nodig, maar niet onder jullie maar naast jullie. De geschiedenis heeft hem hier in gelijk gegeven. In het aangrenzende gebied Klaten en Solo werden we weer ingezet en vielen er weer gewonden en gesneuvelden te betreuren. Onder boycot en politieke druk, van bijna de hele wereld, werd er een akkoord met de Republiek Indonesië gesloten.

Onze bataljons com.majoor Vaessens, een op en top militair, nam afscheid. Daarbij merkte hij op: "Al waren jullie dan geen echte militairen, gebleken is, dat jullie goede soldaten zijn." Op onze vraag:"majoor waar heb je dan al die jaren met ons het meest aan gehad?" "Het laatste mannen", en met een brede grijns baande hij weg. Met de Ms.Nelly kwamen we op 1 Mei 1950 aan in Rotterdam.

s.s. Nelly. Foto:Canadian Museum of immigration at pier 21.

Vanwege demonstranten met borden,waar geen complimenten voor ons opstonden, mochten we de haven niet in. Op 2 Mei meerden we af, met op de kade juichende familie en vrienden.

Na enige weken verlof werd er gezegd en nu weer aan het werk. Jullie hebben al een paar jaar vakantie gehad. Voor velen was hun oude baan vervallen of hadden de school niet af kunnen maken. Zoals vele Indiëveteranen werden we in Hengelo te werk gesteld, bij een grote metaalfabriek.

In tegenstelling tot ons, kregen de uit de gevangenis komende SS`ers, een door de overheid betaalde opleiding. Mijn studie aan de avondhandelsschool heb ik zelf betaald. Met een aanbeveling brief van Prins Bernhard, heb ik een eigen bedrijf opgestart. Begrip voor ons Indiëveteranen was er niet, laat staan waardering. Door dat er met je dienstvrienden in die tropenjaren, een hechte band was ontstaan, kon je daar ten alle tijde op terugvallen.

In 1989 met vakantie in Djokja, kregen we een uitnodiging van de directeur van het pas geopende museum om het als eerste veteranen te bezoeken. De directeur een kolonel en oud tegenstander van ons, had nadien op de KMA te Breda gestudeerd. Het was een vriendelijke man en stond er op, om ons persoonlijk rond te leiden. Uiteraard wel van hun kant belicht, zag je veel terug van de geschiedenis van de jaren 1948 en 1949 van ons bataljon.

Eveneens van het bataljon stoottroepen dat gelijktijdig bij Djokja gelegerd was. Staande voor een indrukwekkende marmeren muur, met daarop de namen van hun gesneuvelden, sprak hij: "Zo hebben jullie je Ereveld en zijn ze samen een deel van de geschiedenis geworden". Een gedeelte van de intellectuele republikeinen was toentertijd voor een vreedzame overdracht. De door de Japanners opgeleide en bewapende pemoeda's hadden een andere mening. Die was: "Vrijheid krijg je niet, die bevecht je".

Van ons bataljon van ruim zeshonderd man, raakten er meer dan honderd gewond. Zevenendertig hebben er het leven gelaten. Waar onder drie officieren, daar van mag gezegd worden, dat ze in de strijd voor op gingen. De ouders hebben tot hun verdriet nooit de kans gekregen het graf van hun zoon te bezoeken. Anders dan toen, krijgen de gesneuvelden uit Afghanistan hun wel verdiende eer en aandacht.

Wij kregen een trap na, dit wordt nog steeds met pijn en verbittering door de nabestaanden ervaren, ook hun dierbaren lieten het leven voor het vaderland. Wij waren dienstplichtigen die voor 1 gulden per dag in een jarenlange ongewilde guerrillaoorlog hun plicht deden. In een strijd zonder scrupules. Duizenden km. van huis, met nauwelijks of geen contact met het thuisfront en velen op een afgelegen post een eenzame dood vonden.

Bij de jaarlijkse herdenking op 15 Augustus in het Blijdensteinpark te Enschede in het park Blijdenstein Enschede gaan de gedachten van Indiëveteranen naar Indonesië.

Gedenkplaats Enschede. Foto: Uitzinnig.nl

Naar de lange rijen witte kruisen, met daarop duizenden namen en leeftijden 20- 21 -22- 23- jaar. En met hun is de waarheid en werkelijkheid het graf in gegaan, over de laatste episode van drie eeuwen Ned.Oost Indië.

Door: Jan van Dijk, Kuipersdijk 20-24, Quatre Mains, 7512 CH Enschede

Overleden sobats

Sobat J. Schurink, 2-6 RI, uit Enschede
5 maart 1924 - overleden 5 juni 2017

Sobat H. Blokzijl, 2-7RI, uit Groningen
Geboren 25 juni 1927 - overleden 31 augustus 2017

Sobat P.(Piet) Regt, 43 Genie Veld Cie, uit Kapelle
Geboren 7 mei 1929 - overleden september 2017

Sobat P.(Piet). Kort, 2-7RI, uit Rijswijk
Geboren 7 maart 1925 - overleden 25 oktober 2017

Sobat mr.B.J. Mensink, 426 BI, uit Den Haag,
Geboren 25 november 1926 - overleden 18 november 2017

Sobat J.(Jan) van Erp, 21 AAT KNIL, uit Helmond
Geboren 3 juli 1927 - overleden 11 januari 2018

Sobat W(Willem) A. van Oort, 2-7RI, uit Hilversum
Geboren 5 september 1925 - overleden 17 januari 2018

Sobat N(Nico) Walbrecht, 2-7RI, uit Roermond
Geboren 14 december 1927 - overleden 20 januari 2018

Sobat G(Gerrit) Overkleeft, 2-7RI, uit 's Gravenzande
Geboren 21 februari 1925 - overleden 28 januari 2018

Sobat G(Gerrit) Gleijm, 5 Genie Veld Cie, uit Soest
Geboren 28 maart 1926 - overleden 20 januari 2018

Sobat H.J.J.H Briels, 2-6RI, uit Sittard
Geboren 12 februari 1923 - overleden 10 februari 2018

Sobat L.P. aan den Boom, 2-6RI, uit Zevenaar,
Geboren 23 augustus 1926 - overleden 25 februari 2018

Sobat A. Heemelaar, 2-2RVA, uit Gouda,
Geboren 24 november 1925 - overleden 2018

Sobat **H(Henk) Blom, 3-5RS**, uit **Apeldoorn**,
Geboren 13 maart 1927 - overleden maart 2018

Mw.M. Blom-Raaijmakers, weduwe 2-6RI, uit **Haps**,
Overleden op 15 maart 2018

Sobat **M. Peeters, 4-6RI**, uit **Haler**,
Overleden begin 2018

Sobat **J(Jan) Tishauser, 2-7RI**, uit **Purmerend**,
31 augustus 1926 - overleden 2 mei 2018

Sobat **H(Henk) Stolp, 2-7RI**, uit **Hoofddorp**,
Geboren 7 juni 1926 - overleden 21 juni 2018

Sobat **H(Hugo) van Dijk, 4-4GRJ**, uit **Hoogvliet**,
Geboren 14 september 1927 - overleden februari 2018

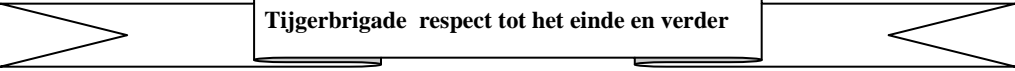
Sobat **A(Ton) van der Wildt, 4-6RI**, uit **Rijswijk**,
Geboren 26 augustus 1925 - overleden 8 september 2018

Sobat **J(Kobus M. Quirijns, 2-7RI** uit **Wijk en Aalburg**
Geboren 19 juni 1926 - overleden 13 oktober 2018

Sobat **A.(Fons) van Bergen, 1RS**, uit **'s Hertogenbosch**
Geboren 17 november 1923 - overleden 14 oktober 2018

Sobat **C.(Cor) Polak, 2-6RI** uit **Lage Zwaluwe**
Geboren 17 augustus 1925 - overleden 27 oktober 2018

Sobat **Willem Jan Hiverts , 1-3RATA, 5° Veld Art.**, uit **Achterveld**
Geboren 11 augustus 1925 - overleden 6 november 2018

Tijgerbrigade respect tot het einde en verder

Tevens zijn overleden:

Miep van der Wildt-Vermeulen, echtgenote Ton v.d.Wildt 4-6RI,
Overleden op 13 maart 2018

Riet Toorens-Habraken, Echtgenote van Ernst Toorens, VBafd T-Brigade, 5-5RI.
Lid in de orde van Oranje Nassau.
Overleden 27 juli 2018

Wij wensen de families heel veel sterkte toe met de verwerking van het moeten
loslaten. Maar ook met het vasthouden van de mooie herinneringen.

Getrouwd!!!

Frank van Hulst, medewerker en lotenverkoper op de reünies, heeft met zijn Rina de hoofdprijs uit de loterij getroffen. Vanaf maandag 29 oktober 2018 gaan deze twee gerecyclede tieners als meneer en mevrouw van Hulst verder door het leven. Van harte gefeliciteerd!

Reünie 2019

Ook komend jaar organiseren wij weer een reünie voor u, Indiëveteraan! Op zaterdag 25 mei 2019 verwelkomen wij u weer graag op de Generaal Majoor de Ruijter van Stevenickkazerne in Oirschot. Net als voorgaande keren zijn ook uw partner, kinderen, kleinkinderen en begeleiders weer van harte welkom.

Schrijft u ook zaterdag 25 mei 2019 vast in uw agenda, telefoon of op kalender? U ontvangt t.z.t. weer een uitnodiging en alle informatie.

Hebt u ook nog **Douwe Egbertspunten** doelloos liggen in de keukenlade of bewaarbus? Wij zamelen deze punten weer in om extra prijzen uit te kiezen voor de gratis veteranenloterij tijdens de volgende reünie in 2019. U kunt de punten opsturen naar het secretariaat. Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet . Alvast bedankt!

Leuk?

Zou u het ook leuk of gezellig vinden als wij in het kader van de nazorg bij u op visite een kopje koffie komen drinken en gezellig praten over het heden, verleden en toekomst? Laat het ons weten.

Bel. Schrijf. Mail. Wees niet verlegen, wij zijn het ook niet!

Hebt u hulp nodig bij militaire nazorg? Zoekt u andere (vergeten) sobats? Vraag het ons. Hebt u een jubileum b.v. 60 jaar getrouwd, bereikt u een speciale leeftijd, wordt u grootvader of overgrootvader, laat het ons weten. Ligt u in het ziekenhuis of moet u naar het ziekenhuis voor langere tijd, laat het ons weten!

Kijkt u op het binnenblad kافت voor de adresgegevens of bel Marianne: Secretariaat 010-4382758. of 06-25278220

Krijgt u het antwoordapparaat, spreek dan duidelijk naam en telefoonnummer in, wij bellen u zo snel mogelijk terug!

REÛNIE !!

Zaterdag 25 mei 2019

U wordt t.z.t. per nieuwsbrief weer nader over deze dag geïnformeerd.

Hebt u genoten van dit **gratis blad Sepatoe Roesak?** Vergeet dan niet: dit en onze overige doelstellingen voor u veteraan, kan deze commissie alleen blijven doen van de vrijwillige donaties. Ook die van u? Uw donatie kunt u overmaken naar:

Reünie- en nazorgcommissie 2-6R.I. & T-brigade:

ABN-AMRO, rekeningnummer: NL61ABNA 097.21.38.021

t.n.v. reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I., T- Brigade te Hoogvliet.

december 2018

Het blad van en voor de sobats 2-6 RI, T-Brigade en Java
Website: www.sepatoeroesak.nl

Redactie en lay-out blad Sepatoe Roesak.:
Marianne Pragt-Lankhuizen, Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet.
Telefoon 010-4382758 of 06-25278220
Redactionele ondersteuning:
De heer Joop Pragt.

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door het Vfonds
met de met de middelen uit de Nationale Postcode Loterij
Uw deelname aan deze loterij wordt daarom van harte aanbevolen

Wordt nu gratis vriend van het Vfonds www.vfonds.nl

Ministerie van Defensie

veteraneninstituut

2-6 RI

ANNO

1944

